

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет фізичної культури та спорту

European Credit Transfer System
ЄКТС – інформаційний пакет зі спеціальності

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Освітні програми Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм;
Фізична культура та Захист Вітчизни

2018 / 2019 н.р.

СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ

Адреса
факультет фізичної культури та спорту
вул. Нікольська, 24
м. Миколаїв
54000

Контактні телефони (0512) 37-88-03

Декан факультету фізичної культури та спорту	доцент, доктор філософії в галузі освіти Жигadlo Геннадій Біславович
Заступник декана з навчальної роботи	доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор філософії в галузі управління та адміністрування Борецька Наталія Олександрівна
Заступник декана з виховної роботи	старший викладач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти Адаменко Оксана Олександрівна
Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури	доцент, доктор філософії в галузі освіти Литвиненко Ольга Михайлівна
Завідувач кафедри спорту	доцент, доктор філософії в галузі освіти Тупсєв Юлай Вільович
Завідувач кафедри військової підготовки	доцент, доктор філософії в галузі гуманітарних наук Бахтін Анатолій Михайлович

Склад випускаючої кафедри
теорії та методики фізичної культури

1.	Литвиненко Ольга Михайлівна	завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, доцент, доктор філософії в галузі освіти
2.	Рожков Ігор Миколайович	професор, доктор біологічних наук
3.	Лісенчук Геннадій Анатолійович	професор, доктор наук з фізичного виховання та спорту
4.	Гетманцев Сергій Васильович	доцент, доктор філософії в галузі біології
5.	Борецька Наталія Олександрівна	доцент кафедри ТМФК, доктор філософії в галузі управління та адміністрування
6.	Кулаков Юрій Євгенійович	доцент
7.	Славітяк Олег Станіславович	старший викладач
8.	Багатирич В'ячеслав Георгійович	викладач
9.	Вертелецький Олег Іванович	викладач
10.	Грохович Олександр Миколайович	викладач
11.	Демидова Ірина Валентинівна	викладач
12.	Арутюнян Ельвіра Артурівна	лаборант
13.	Рассоха Тетяна Пилипівна	старший лаборант
14.	Хроменкова Ірина Євгенівна	лаборант

1 курс

Робочий навчальний план на 2018-2019 навчальний рік

№ з/п	Назви навчальних дисциплін	1 семестр навчальних тижнів 18											2 семестр навчальних тижнів 18													
		Класифікація ECTS	Загальний обсяг годин	з них аудиторних				самостійна робота	Години на тиждень	курсові роботи, проекти	контрольні роботи	форми контролю		Класифікація ECTS	Загальний обсяг годин	з них аудиторних				самостійна робота	Години на тиждень	курсові роботи, проекти	контрольні роботи	форми контролю		
				всього	лекції	практичні	лабораторні					екзамен	залік			всього	лекції	практичні	лабораторні					екзамен	залік	
<i>Нормативні дисципліни</i>																										
1	Історія та культура України	3	90	30	10	20		60	2		2	1														
2	Українська мова (за проф. спрямуванням)													3	90	30	4	26		60	2			2		1
3	Іноземна мова (за проф. спрямуванням)	3	90	30		30		60	2		2	1	3	90	30		30		60	2			2	1		
4	Університетські студії	3	90	30	10	20		60	2		2	1														
5	Анатомія людини	4	120	40	10	10	20	80	2		2		1	4	120	40	10	10	20	80	2			2	1	
6	Біохімія фізичних вправ													4	120	40	10	10	20	80	2			2	1	
7	Гмнастика та методика викладання													4	120	40	2	38		80	2			2		1
8	Валеологія та методика викладання	4	120	40	10	30		80	2		2	1														
9	Легка атлетика та методика викладання	4	120	40	2	38		80	2		2	1	4	120	40	2	38		80	2			2		1	
10	Спортивні ігри та методика викладання	4	120	40	2	38		80	2		2	1	5	150	50	2	48		100	3			3		1	
11	Ритміка та хореографія	5	150	50	4	46		100	3		3	1														
12	<i>Вибіркові дисципліни (I, II циклі)</i>																									
13	Історія фізичної культури												3	90	30	8	22		60	2			2		1	
Разом		30	900	300	48	232	20	600	17	0	17	3	5	30	900	300	38	222	40	600	17	0	17	3	5	

1. ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

1. Ідентифікація

<i>Шифр: НД 1.1.1</i>	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3 Загальна кількість годин: 90 год. Тижневих годин: I семестр - 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1 Лекції: 10 Практичні заняття: 20 Самостійна робота: 60 Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: розкриття закономірностей та особливостей економічного, соціального, політичного та культурного розвитку України, її відносин з іншими народами та державами, засвоєння студентами цих знань для формування в них наукового світогляду.

3. Опис курсу.

Тема 1: Київська Русь. Галицько-Волинська держава. Україна під владою Литви, Польщі та інших держав (XIV- перша половина XVII ст.)

Київська Русь. Галицько-Волинська держава. Особливості розвитку Київської Русі за князювання Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Приєднання українських земель до Литовської держави. Захоплення королівством Польським Галичини. Соціально-економічний і політичний розвиток України у другій половині XIV- середині XVI ст. Українські землі у складі речі Посполитої. Феодальна роздробленість та її наслідки. Особливості соціально-економічного і політичного розвитку Галицько-Волинської держави.

Суспільне життя в Київській Русі. Хрещення України-Русі та його історико-культурне значення. Письменність та освіта, архітектура та мистецтво часів Київської Русі. Культура Галицько-Волинського князівства.

Тема 2: Національно визвольна боротьба українського народу (1648-1676 рр.) Україна в останній чверті XVII-XIX ст.

Причини, характер, рушійні сили та періодизація Національно-визвольної війни. Завоювання та утвердження української держави (Гетьманщини), внутрішня і зовнішня політика (1648-1657 рр.). Початок громадянської війни. Поділ України на Правобережну

Лівобережну (1657-1663 рр.). Внутрішня та зовнішня політика гетьмана І.Мазепи. «Конституція» П.Орлика. Інкорпоративна політика Російського царизму. К.Розумовський. Ліквідація царизмом Гетьманщини і Запорізької Січі. Антифеодальна боротьба селянства України «...опришківський рух, гайдамаччина, Коліївщина». Приєднання до Росії Причорномор'я, Криму і Правобережної України. Соціально-економічний розвиток українських земель наприкінці ХУІІ - початку ХІХ ст. Західноукраїнські землі на початку ХІХ ст. Культура в Україні у ХІУ –першій половині ХУІІ ст. Культурно-освітні центри в Україні. Острозька академія. Книгодрукування та діяльність І.Федорова. Козацька культура як унікальне явище. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії.

Тема 3: Україна на зламі епох (1914-1920 рр. та 30-тих роках ХХ ст.).

Україна в роки першої світової війни. Лютнева буржуазно-демократична революція та Україна. Доба української Центральної Ради. Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського. Доба Директорії. Західноукраїнська народна республіка. Злука УНР і ЗУНР. Утвердження радянської влади в Україні, причини поразки, уроки та історичне значення української національно – демократичної революції 1917-1920 рр. Українська РСР в період нової економічної політики (1921-1928 рр.). Індустріалізація та колективізація: причини, зміст і наслідки. Політичні репресії в умовах утвердження сталінського тоталітарного режиму. Західноукраїнські землі в 1920-1930 рр. (у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини). Національно-культурне відродження в українській культурі кінця ХУІІІ – початку ХХ ст. Народницький період національно-культурного відродження та його особливості(1840-1880 рр.). Модерністський період національно-культурного відродження (1890 – 1914 рр.) Національно-культурне відродження в Галичині.

Тема 4: Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Пакт Молотова-Ріббентропа. Початок Другої світової війни. Включення основної частини західноукраїнських земель до складу УРСР та їх радянізація. Початок Великої Вітчизняної війни. Воєнні дії на території України у червні 1941 – липні 1942 рр. Окупаційний режим в Україні. Антифашистський рух Опору. Визволення України від окупантів (грудень 1942 - жовтень 1944). Перемога над нацистською Німеччиною та її союзниками. Україна в завершальний період війни (кінець 1944-1945 рр.) Наслідки Другої світової війни для України.

Тема 5: Україна у ХХ – на початку ХХІ ст.

Українська РСР в період перебудови (1985-1991 рр.) Особливості державотворчого процесу в незалежній Україні. Проблеми реформування економіки. Зовнішня політика. Україна після Помаранчевої революції. Україна після Революції гідності. Зміни, що відбуваються в соціальній структурі сучасного українського суспільства. Українська культура в добу «соцреалізму». Національно-культурне відродження ХХ століття. Стихійний громадський опір режиму засобами культури і мистецтва (1956-1987 рр.), Культура діаспори та внесок українців у світову культуру. Культура України в новітню добу

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- основні факти історичного минулого українського народу від найдавніших часів до сьогодення;
- історію українського народу та його культуру в контексті світової історії та практики державотворення в сучасній українській державі.

вміти:

- самостійно добирати і опрацьовувати історичні документи та довідникову літературу;
- зіставляти інформацію з різних джерел;
- узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та явища, визначати їх суть;
- виділяти основне, об'єктивне та суб'єктивне, самостійно оцінювати і пояснювати історичний процес, робити висновки;
- володіти наполегливістю у досягненні мети в опрацюванні історичних документів, науково-популярної літератури;

- володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності;
- володіти методикою обробки результатів досліджень з використанням інформаційних технологій.

5. Статус у навчальному плані. Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: кандидат історичних наук Ревенко В.С.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

2. УКРАЇНЬСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

1. Ідентифікація

<i>Шифр:</i> Н.Д. 1.1.3	<i>Характеристика навчального курсу</i>
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС:</i> 3 <i>Загальна кількість годин:</i> 90 год. <i>Тижневих годин:</i> 5 год.</p>	<p>Нормативна Курс: I Семестр: 2 Лекції: 4 Практичні заняття: 26 Самостійна робота: 60 Вид контролю: залік</p>

2. Мета курсу: ознайомити студентів із основами культури мовлення, виявити специфіку функціонування усної та писемної форми професійного мовлення, вільно володіти лексичними багатствами української мови, зокрема термінологічним потенціалом обраного фаху, виробити навички оформлення сучасних ділових паперів, ознайомитися з особливостями наукового стилю та його засобами у професійному спілкуванні.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Усна форма української мови (за професійним спрямуванням)

Тема 1. Українська мова – державна мова України. Норми сучасної української літературної мови. Стили сучасної української мови. Призначення та особливості офіційно-ділового стилю.

Тема 2. Професійна комунікація. Спілкування і комунікація. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Ділове спілкування. Види усного спілкування. Типи і форми професійного спілкування. Види публічного мовлення. Комунікативна професіограма фахівця.

Тема 3. Риторика як наука. Основоположні розділи класичної риторики. Основні роди, види і жанри красномовства.

Тема 4. Публічне мовлення. Види публічних виступів (доповідь, лекція, різновиди промов тощо).

Кредит 2. Писемна форма української мови (за професійним спрямуванням)

Тема 1. Документ. Критерії класифікації документів. Специфічні функції документа. Реквізити та формуляр документа. Правила оформлення сторінки. Вимоги до укладання документа. Критерії класифікації документів.

Тема 2. Вибір слова в документі. Поняття вмотивованості вибору слова у професійному мовленні. Книжні слова. Урочиста лексика. Емоційна лексика. Синоніми. Пароніми. Слова іншомовного походження. Основні правила їх використання. Канцеляризми. Мовні штампи. Фразеологізми. Шляхи виникнення. Неологізми. Скорочення слів та словосполучень. Види скорочень.

Тема 3. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузева та вузькоспеціальна термінологія. Українські електронні термінологічні словники.

Тема 4. Вибір граматичної форми слова. Іменник. Прикметник. Займенник. Числівник. Дієслово. Особливості синтаксису української мови (за професійним спрямуванням).

Кредит 3. Науковий стиль та професійне мовлення

Тема 1. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю.

Тема 2. План, теза, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Стаття як самостійний науковий твір.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: предмет, мету, завдання і значення курсу; види документів, пов'язаних із професійною діяльністю, реквізити документів, правила їх оформлення; терміни та професіоналізми, які використовуються у фаховому службовому спілкуванні; лексичні, морфологічні, синтаксичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні; особливості професійного спілкування; основи культури професійного спілкування; етикет ділового спілкування.

уміти: чітко визначати і користуватися двома формами ділового мовлення: усною і писемною, знати їх особливості; складати професійні тексти та документи, дотримуючись норм сучасної української літературної мови, використовуючи методику складання фахової документації, термінологічні словники тощо; здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу на принципах професійного спілкування, орієнтуючись на норми сучасної української літературної мови; здійснювати аналіз і коригувати тексти фахової інформації відповідно до норм української літературної мови; перекладати тексти українською мовою, працюючи з іншомовними фаховими текстами, використовуючи термінологічні та електронні словники; логічно формувати думки, дотримувати послідовності й точності викладу; володіти культурою діалогу; використовувати власне українські виробничо-професійні фразеологізми та номенклатурні назви, складаючи професійні тексти та спілкуючись на професійному рівні; самостійно здобувати знання, здійснювати пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації).

5. Статус у навчальному плані. Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: доцент кафедри загальної та прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук Олексюк О.М.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді тестів, контрольних робіт.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

3. ІНОЗЕМНА МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.1.4	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 6</i> <i>Загальна кількість годин: 180 год.</i> <i>Тижневих годин: 1 семестр – 2 год.</i> <i>2 семестр – 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1, 2 Практичні заняття: 60 Самостійна робота: 120 Вид контролю: 1 семестр - залік, 2 семестр - екзамен,

2. Мета курсу: формування навичок практичного володіння іноземною мовою як засобом спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Англійська мова в нашому житті. Засоби масової інформації.

Тема 1. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Англійська мова в нашому житті.. Помешкання англійців. Моя квартира». Граматична тема: «Дієслово to be. Артиклі».

Тема 2. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Спорт у Великій Британії». Граматична тема: «Спеціальні питання. Загальні питання.

Тема 3. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Супутники та телезв'язок». Граматична тема: . Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Модальні дієслова.. Модальні дієслова в минулому часі».

Тема 4. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: Характер британців. Граматика: Дієслово to have.

Тема 5. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: Спорт в Австралії. Граматика: Особові займенники. Зворотні займенники».

Кредит 2. Навколишнє середовище. Різні види спорту.

Тема 1. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Політична система в Україні. Граматичні теми: «Речення, що починаються з it».

Тема 2. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Забруднення води». Граматичні теми: «Продовжений вид дієслів».

Тема 3. Засвоєння лексичного мінімуму до тем: «Баскетбол. Граматичні теми: «Дієслова у теперішньому часі пасивного стану. Дієслова у минулому часі пасивного стану».

Тема 4. Система освіти в Україні. Граматична тема: Питальні речення.

Тема 5. Європейські жінки вчора і сьогодні. Граматика: Пасивний стан дієслів

Кредит 3. Спорт в різних країнах.

Тема 1. Команди та спортивні ігри на уроці фізкультури. Граматична тема: Види дієслів.

Тема 2. Плавання. Граматична тема: Система часів англійського дієслова.

Тема 3. Перенаселення. Граматична тема: Перфектний вид дієслів.

Тема 4. Водне поло. Граматична тема: Типи присудка.

Тема 5. Видатний спортсмен. Граматична тема: Присвійний відмінок.

Кредит 4. Віртуальна реальність.

Тема 1. Інтернет. Граматична тема: Множина іменників.

Тема 2. Засоби масової інформації. Граматична тема: Минулий час.

Тема 3. Розвиток телекомунікацій. Граматична тема: Наказовий спосіб дієслів.

Тема 4. Бокс. Граматична тема: Основні члени речення.

Тема 5. Національні символи України. Граматична тема: Типи речень.

Кредит 5. Олімпійські ігри.

Тема 1. Спорт в США. Граматична тема: Узгодження часів.

Тема 2. Історія олімпійських ігор. Граматична тема: Займенники some, no, any.

Тема 3. Поштова служба. Граматична тема: Прийменники місця.

Тема 4. Озонова діра. Граматична тема: Прийменники часу.

Тема 5. Глобальне потепління. Граматична тема: Невизначений та продовжений вид дієслів.

Кредит 6. Засоби масової інформації.

Тема 1. Телебачення. Граматична тема: Зворотні займенники».

Тема 2. Радіо. Граматична тема: Невизначений та продовжений вид дієслів.

Тема 3. Вплив спорту на здоров'я людини. Граматична тема: Модальні дієслова.

Тема 4. Мій улюблений вид спорту. Граматична тема: Пасивний стан.

Тема 5. Хокей. Граматична тема: Ступені порівняння прикметників.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- лексичний матеріал, що включає в себе розмовні теми, основані на текстах підручників і навчальних посібників, діалоги і питання до яких спрямовані на розвиток вмінь та навичок з усного розмовного мовлення;
- граматичний матеріал з метою забезпечення вмінь та навичок писемного мовлення;
- фонетичний матеріал для вдосконалення вимови англійських звуків та інтонації англійського речення.

уміти:

- розуміти різноманітні тексти і розкривати інформацію, що міститься в них;
- висловлюватись вільно і спонтанно, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки;
- ефективно і гнучко використовувати французьку мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування;
- висловлюватись з необхідним ступенем деталізованості

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: ст. викладач, кандидат філологічних наук Майстренко Л.В.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

Для заліку - 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Для екзамену - 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: англійська.

4. УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.1.5	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i> <i>Загальна кількість годин: 90 год.</i> <i>Тижневих годин: 1 семестр – 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1 Лекції: 10 Практичні заняття: 20 Самостійна робота: 60 Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: підготовка студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації, ознайомлення із Законами України «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», змістом їх майбутньої професії, з характером і сферою професійної діяльності, з особливостями практичної підготовки.

3. Опис курсу.

Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу.

Закон України «Про вищу освіту». Поняття «заклад вищої освіти». Типи закладів вищої освіти: університет, академія, інститут, коледж. Поняття «ліцензування» та «акредитація освітньої програми».

Поняття «вища освіта». Зміна «парадигми» вищої освіти - студентоцентроване навчання. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Болонський процес. Основні завдання та шляхи формування Європейського освітнього простору вищої освіти. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС). Кредит. Отримання вищої освіти закордоном. Найкращі закордонні виші.

Тема 2. Структура вищої освіти в Україні.

Структура освіти України: дошкільна освіта; загальна середня освіта; позашкільна освіта; професійно-технічна освіта; вища освіта; післядипломна освіта; аспірантура; докторантура; самоосвіта. Законодавство України про вищу освіту. Державна політика у сфері вищої освіти. Право на вищу освіту.

Основні принципи вищої освіти в Україні. Рівні вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень, третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень, науковий рівень.

Ступені вищої освіти: молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії; доктор наук. Національна рамка кваліфікацій. Знання. Уміння. Комунікація. Автономність і відповідальність. Компетентність. Кваліфікація.

Тема 3. Управління вищими навчальними закладами.

Зовнішнє управління ЗВО: Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України (Міністерство охорони здоров'я, Міністерство аграрної політики), місцеві органи влади, засновники закладів вищої освіти, Національна академія наук України та національна галузева академія наук. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Внутрішнє управління закладом вищої освіти. Ректор. Посадові особи ЗВО. Колективні органи управління: загальні збори (конференція) ЗВО, Вчена рада ЗВО, ректорська рада (ректорат) ЗВО, науково-методичні Ради (вузівські, факультетські), деканати. Громадські організації ЗВО.

Структурні підрозділи МНУ імені В. О. Сухомлинського: факультети, кафедри, інститути. Бібліотека ЗВО і правила користування її фондами.

Історія розвитку студентського самоврядування. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи. Особливості студентського самоврядування в МНУ імені В. О. Сухомлинського.

Принципи діяльності органів студентського самоврядування. Форми органів студентського самоврядування: парламент, сенат, старостат, студентський ректорат, студентські деканати, студентські ради тощо. Вищий орган студентського самоврядування - загальні збори (конференція) студентів.

Тема 4. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Основні завдання закладу вищої освіти. Освітній процес. Форми навчання у закладах вищої освіти: очна (денна, вечірня); заочна (дистанційна) та їх поєднання. Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основні види навчальних занять у ЗВО: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; самостійна робота, консультація.

Тема 5. Навчання і побут студентів закладу вищої освіти.

Права і обов'язки осіб, які навчаються у закладах вищої освіти.

Взаємозв'язок дисциплін. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів.

Навчальний план. Навчальний час студента, навчальний тиждень, навчальний семестр, тривалість семестру, навчальний курс. Індивідуальний навчальний план.

Переведення, відрахування, поновлення студентів, надання повторного навчання, академічної відпустки.

Стипендіальне забезпечення студентів.

Організація виховного процесу у закладах вищої освіти.

Тема 6. Фізична культура як суспільне явище.

Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Завдання та функції фізичної культури в суспільстві. Основні поняття галузі. Форми та засоби фізичного виховання. Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання та спорту. Зародження спортивної термінології. Основні термінологічні поняття.

Тема 7. Міжнародний спортивний рух.

Історія зародження і розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні Олімпійські ігри. Проблеми сучасного міжнародного спорту.

Тема 8. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.

Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Традиції українського спорту. Внесок українців в Олімпійський рух. Шлях до олімпійського визнання. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.

Тема 9. Програмно-нормативні і організаційні засади розвитку галузі фізичної культури.

Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Основні фізкультурно-спортивні організації міста. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.

Тема 10. Професійна діяльність фахівців фізичної культури та спорту.

Спеціальність, спеціалізації, освітні ступені та посади фахівців фізичного виховання. Поняття про професію вчителя. Учитель фізичної культури – ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя фізичної культури.

Тема 11. Основи науково-дослідної роботи.

Основні поняття та визначення. Класифікація наук. Перетворення науки в безпосередню продуктивну силу. Загальні принципи наукової творчості. Основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання і спорту. Робота над статтями і доповідями. Поняття та відмінності рефератів, індивідуальних навчально-дослідних завдань та курсових робіт (проектів). Особливості підготовки та оформлення рефератів. Розробка індивідуальних навчально-дослідних завдань. Оформлення студентських робіт згідно з державними стандартами.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

- об'єктивні передумови виникнення, суть, функції, характерні ознаки інтеграційних процесів у міжнародній освіті;
- основні завдання, принципи та етапи формування європейського простору вищої освіти;
- основні положення Болонського процесу, кредитно-трансфертної системи залікових кредитів;
- Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи;
- проблеми адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу;
- суть та сенс європейсько-трансферної системи (ЄКТС);
- принципи організації бібліотечної справи університету;
- необхідність впровадження і проблеми розвитку студентського самоврядування;
- основні положення Статуту Університету;
- основи майбутньої професії;
- основи професійної (понятійної) мови;
- основні напрями педагогічної діяльності фахівця;
- структуру організації навчального процесу;
- загальну архітектоніку навчального плану і навчального процесу напряму підготовки;
- особливості роботи керівника фізичного виховання та спорту, вчителя фізичної культури, тренера з виду спорту;
- права і обов'язки студентів.

уміти:

- використовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- ефективно вести науковий пошук з обраної для дослідження проблеми;
- правильно оформляти студентську наукову роботу;
- самостійно знаходити потрібну навчальну, методичну та наукову літературу із заданої тематики дослідження (дисципліни);
- розподіляти час самостійної роботи;
- ефективно організовувати навчальну діяльність;
- ефективно використовувати існуючі інформаційні ресурси;
- володіти основами інтерв'ювання працівників галузі фізичної культури та спорту.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: доцент, доктор філософії в галузі освіти Литвиненко О. М.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

5. АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.1	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 8</i> <i>Загальна кількість годин: 240 год.</i> <i>Тижневих годин:</i> 1 семестр – 2 год. 2 семестр – 2 год.	Нормативна Курс: I Семестр: 1-2 Лекції: 20 год. Практичні заняття: 20 год. Лабораторні заняття: 40 год. Самостійна робота: 160 год. Вид контролю: 1 семестр – залік; 2 семестр - екзамен

2. Мета курсу: дати студентам знання про будову організму людини з урахуванням його історичного розвитку у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем, віковими та індивідуальними особливостями і тих змін, що відбуваються в ньому у зв'язку із заняттями фізичною культурою.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Анатомія, як наука і предмет викладання у вищих закладах освіти фізкультурного профілю

Тема 1. Вступ до курсу. Предмет, мета і завдання курсу «Анатомія людини». Значення анатомії людини в системі підготовки вчителя фізичної культури. Основні поняття дисципліни.

Тема 2. Положення людини у природі. Загальні принципи будови і розвитку організму. Клітинна і тканинна будова організму (клітинна та її будова: мембрана, ядро, цитоплазма, органели загального і спеціального призначення, включення. Класифікація тканин за функціональною ознакою. Загальна структурно-функціональна характеристика епітеліальної, сполучної, м'язової і нервової тканин).

Кредит 2. Скелет людини

Тема 1. Скелет людини, його загальна структурно-функціональна характеристика. Скелет тулуба. Фізіологічні і набуті вигини хребтового стовпа. Особливості будови хребців з кожного відділу. Сполучення між хребцями. Кістки грудної клітки. Будова ребер. Класифікація ребер. Груднина. Сполучення між кістками грудної клітки. Форма грудної клітки. Проекція основних утворень скелету тулуба на зовнішню поверхню тіла. Вікові особливості вигинів хребта. Вікові зміни хімічного складу, будови, росту і розвитку кісток. Вікові особливості кісткових сполучень. Вплив фізичних вправ і занять спортом на форму, об'єм і рухомість грудної клітки. Вплив розвитку фізіологічних вигинів хребтового стовпа на формування постави.

Тема 2. Скелет кінцівок і голови Скелет верхньої кінцівки. Плечовий пояс (лопатка і ключиця). Сполучення між кістками плечового поясу. Вільна верхня кінцівка (плечова, променева, ліктьова кістки, кістки кисті). Суглоби вільної верхньої кінцівки. Вікові особливості кісток і сполучень верхньої кінцівки. Зв'язок окостеніння кісток кисті з процесами росту і розвитку організму. Особливості будови і рухомості кісток верхньої кінцівки як органу праці. Проекція кісткових утворень верхньої кінцівки на зовнішню поверхню тіла. Скелет нижньої кінцівки. Пояс нижніх кінцівок (тазові кістки). Сполучення між кістками таза. Таз як ціле. Механічні властивості таза. Великий і малий таз. Вікові і статеві особливості таза. Вільна нижня кінцівка (стегнова, велико- і маломілкова кістки, кістки стопи). Суглоби вільної нижньої кінцівки. Стопа в цілому. Опорно-ресорна функція стопи. Склеписта будова стопи. Види склепіння. Анатомічна і функціональна плоскостопість. Нормальна, сплюснена і плоска стопа. Стопометрія. Залежність форми стопи від виду спортивної спеціалізації. Особливості будови і рухомості скелету нижньої кінцівки як органу опори. Проекція кісткових утворень нижньої кінцівки на зовнішню поверхню тіла. Вікові особливості скелету нижньої кінцівки. Вплив фізичних вправ на будову і рухомість скелету верхньої і нижньої кінцівок.

Скелет голови (череп). Загальний огляд будови черепа. Кістки мозкового черепа (потилична, основна, скронева, решітчаста, лобова, тім'яні). Найважливіші отвори черепа, їх функціональне значення. Загальний огляд лицевого черепа. Парні і непарні кістки. Ямки лицевого черепа, їх функціональне значення. Повітроносні порожнини кісток черепа їх функціональне значення. Поняття про контрфорси черепа, їх врахування в спортивні практики.

Кредит 3. М'язова система людини

Тема 1. М'язова система людини. М'язи тулуба Загальна структурно-функціональна характеристика м'язової системи. Будова м'яза як органу (ендомізій і перимізій). Види м'язових волокон. Прикріплення м'яза до кістки. Додатковий апарат м'язів, його функціональне значення. Класифікація м'язів. М'язи тулуба. М'язи спини : поверхневі (трапецієподібний, найширший м'яз спини, ромбоподібний, підймач лопатки, верхній і нижній зубчастий) глибокі (пластирний, випрямляч тулуба, міжкостисті, міжпоперечні, поперечно-остистий), їх топографія і функція. Функціональні групи м'язів, які обумовлюють рухи тулуба і рухи в груднинно-ключичному суглобі. Контури і проекція великих м'язів тулуба на зовнішню поверхню. М'язи грудей: поверхневі (великий і малий грудні, передній зубчастий), глибокі (зовнішній і внутрішній міжреброві, діафрагма), їх топографія і функції. М'язи живота: прямий, зовнішній і внутрішній косі, поперечний м'яз живота, квадратний м'яз попереку, пірамідальний, їх топографія і функції. Черевний прес, його значення для роботи внутрішніх органів та рухів тулуба. Місця найменшого опору черевної стінки. Функціональні групи м'язів, які обумовлюють вдих і видих при спокійному і глибокому диханні.

Тема 2. М'язи голови, шиї і кінцівок М'язи голови: жувальні (власне жувальний м'яз, скроневи м'яз, зовнішній і внутрішній крилоподібні м'язи), мімічні м'язи (коловий м'яз ока, м'яз, що зморщує брову, коловий м'яз рота, м'яз, що підіймає верхню губу і кут рота, виличний, щічний, носовий, надчерепний), їх топографія і функціональне значення. М'язи шиї: поверхневі (підшкірний і груднинно-ключично-соскоподібний), передні, які розміщуються вище і нижче під'язикової кістки. Бічні м'язи (драбинчасті) і глибокі (довгий м'яз голови і шиї). Топографія м'язів шиї, їх функції. Участь м'язів шиї в рухах голови і шийного відділу хребтового стовпа. Контури і проекція м'язів голови і шиї на зовнішню поверхню цих частин тіла.

М'язи верхньої кінцівки. М'язи плечового поясу: дельтоподібний, надостьовий, підостьовий, великий і малий круглий м'язи, підлопатковий, їх топографія і функції. М'язи плеча: передні (двоголовий, дзьобо-плечовий, плечовий), задні (триголовий, ліктювий), їх топографія і функції. М'язи передпліччя: передні (ліктювий згинач зап'ястка, поверхневий і глибокий згиначі пальців, довгий долонний м'яз, променевий згинач зап'ястка, довгий згинач великого пальця, круглий і квадратний пронатор), задні (ліктювий розгинач зап'ястка, розгинач малого пальця, розгинач пальців, довгий і короткий променеві розгиначі зап'ястка, супінатор, довгий відвідний м'яз великого пальця, довгий і короткий розгиначі великого пальця, розгинач вказівного пальця, плечо-променевий м'яз), їх топографія і функції. М'язи кисті, які утворюють підвищення великого пальця, підвищення малого пальця і середню групу. Функціональні групи м'язів, які обумовлюють рухи в плечовому, ліктювому та променево-зап'ястковому суглобах. Контури і проекція м'язів верхньої кінцівки на зовнішню поверхню. Робота м'язів верхньої кінцівки при різних спортивних спеціалізаціях.

М'язи нижньої кінцівки. М'язи таза: клубово-поперковий м'яз, великий, середній і малий сідничний м'язи, напружувач широкої фасції стегна, грушоподібний м'яз, близнюкові м'язи, затульні м'язи, квадратний м'яз стегна, їх топографія і функції. М'язи стегна: передні (чотириголовий м'яз, кравецький м'яз), присередні (гребінцевий м'яз, тонкий, довгий, короткий і великий привідні м'язи), задні (двоголовий, півперетинчастий м'яз, півсухожилковий м'яз), їх топографія і функції. М'язи гомілки: передні (передній великогомілковий м'яз, довгий розгинач пальців, довгий розгинач великого пальця), задні (триголовий м'яз гомілки, задній великогомілковий м'яз, довгий згинач пальців, довгий розгинач великого пальця, підколінний м'яз), бічні (довгий і короткий малоюмілкові м'язи), їх топографія і функції. М'язи стопи, які утворюють підвищення великого і малого пальців та середню групу. Функціональні групи

м'язів, які обумовлюють рухи в кульшовому, колінному та таранно-гомільковому суглобах. Контури і проекція м'язів нижньої кінцівки на зовнішню поверхню.

Тема 3. Динамічна анатомія. Основні терміни і поняття динамічної анатомії. Основні принципи анатомічного аналізу положень та рухів тіла. Характеристика положень тіла (положення тіла в просторі, сила тяжіння, сила реакції опори, сила м'язової тяги, сила тертя, сила лобового опору. Загальний центр ваги (ЗЦВ) та його роль у механічній опорі тіла (загальна площа опори, стійка і нестійка рівновага, стійкість, кут стійкості). Загальна класифікація рухів. Анатомічна характеристика положень тіла. Положення тіла при нижній опорі. Вертикальна симетрична стійка (антропометричне положення, спокійне положення, напружене положення). Упор лежачи. Положення тіла при верхній опорі (вис на випрямлених руках, вис на зігнутих руках). Положення тіла при змішаній опорі (упор на паралельних брусах). Анатомічна характеристика циклічних рухів. Ходьба (звичайна ходьба, ходьба «пригібним шагом», спортивна ходьба, ходьба нагору по сходах, ходьба вниз по сходах). Біг. Анатомічна характеристика ациклічних рухів (стрибок у довжину з місця, метання спису. Анатомічна характеристика обертальних рухів (сальто назад, підйом розгином на поперечині).

Кредит 4. Нутроці.

Тема 1. Будова внутрішніх органів. Травна і дихальна системи Загальний огляд будови внутрішніх органів. Класифікація внутрішніх органів. Травна система. Загальна характеристика органів травлення. Оболонки травної трубки. Ротова порожнина та її органи: зуби, язик, слинні залози, їх топографія і функціональне значення. Глотка і стравохід, їх відділи, будова стінки. Лімфоїдне кільце глотки і його значення. Макро-мікроскопічна будова шлунка, тонкої і товстої кишки, печінки і підшлункової залози. Функціональне значення цих органів. Поняття про очеревину.

Дихальна система. Загальна характеристика органів дихання. Дихальні шляхи: верхні (носова порожнина і глотка), нижні (гортань, трахея, бронхи). Особливості будови стінки дихальних шляхів. Гортань як орган дихання і голосу. Макро-мікроскопічна будова легень. Плеври та їх функціональне значення. Середостіння. Структурна і функціональна одиниця легень – ацинус. Вікові особливості органів дихання. Вплив статичних і динамічних м'язових навантажень на дихальну систему.

Тема 2. Сечостатеви́й апарат Загальний огляд будови і функції сечостатевого апарату. Сечові органи. Нирки. Топографія нирок, форма, проекція на зовнішню поверхню тіла. Макро-мікроскопічна будова нирок. Структурна і функціональна одиниця нирок – нефрон. Зміни в будові нирок при адаптації до м'язових навантажень. Сечоводи, сечовий міхур, сечівник, їх будова і функціональне значення. Статеві особливості сечівника.

Статеві органи. Загальний огляд чоловічої і жіночої статевих систем. Макро-мікроскопічна будова яєчка і яєчника. Гаметогенез. Короткий огляд етапів розвитку зародка. Вплив зовнішніх факторів на розвиток зародка людини. Внутрішні та зовнішні чоловічі і жіночі статеві органи, їх топографія, будова і функціональне значення. Вплив фізичних навантажень на структурно-функціональні показники статевої системи.

Кредит 5. Залози внутрішньої секреції

Тема 1. Будова та функції залоз внутрішньої секреції Загальна характеристика будови і функції залоз внутрішньої секреції. Класифікація залоз внутрішньої секреції. Топографія, будова і функції залоз центральної ланки ендокринної системи (гіпофіз, епіфіз, гіпоталамус). Топографія, будова і функції залоз периферійної ланки ендокринної системи, які залежать від гіпофіза (щитовидна залоза, кора наднирників і статеві залози). Топографія, будова та функції залоз периферійної ланки ендокринної системи, які не залежать від функції гіпофіза (прищитовидні залози, тимус, мозкова речовина наднирників, внутрішньосекреторна частина підшлункової залози, параганглії). Вікові зміни органів внутрішньої секреції. Вплив занять фізичною культурою і спортом на морфофункціональні показники залоз внутрішньої секреції.

Кредит 6. Судинна система

Тема 1. Судинна система. Серцево-судинна система. Загальна характеристика серцево-судинної системи. Серце як центральний орган судинної системи. Топографія серця, оболонки,

камери, клапани. Провідна система серця. Вікові зміни в будові серця. Поняття про спортивне серце. Вплив фізичних вправ на розміри, будову і функцію серця.

Артерії малого і великого кіл кровообігу. Аорта, її положення і розгалуження. Легенева артерія. Артерії голови і шиї, верхньої кінцівки, стінок і органів грудної та черевної порожнин, нижньої кінцівки. Місця визначення пульсації і притискування великих артерій до кісток з метою зупинки кровотеч. Вени малого і великого кіл кровообігу. Система верхньої порожнистої вени. Система нижньої порожнистої вени. Система ворітної вени. Вікові зміни периферійних кровоносних судин. Вплив фізичних вправ і спорту на будову стінок кровоносних судин.

Лімфатична система. Загальний огляд лімфатичної системи. Функції лімфатичної системи. Лімфатичні капіляри, судини, стовбури і протоки. Макро-мікроскопічна будова лімфатичних вузлів і селезінки. Органи кровотворення. Зміни в будові лімфатичної системи під впливом фізичних вправ і спорту.

Кредит 7. Нервова система. Аналізатори

Тема 1. Нервова система. Спинний мозок. Рефлекторна і провідникова функція спинного мозку. Провідні шляхи спинного мозку (чутливі і рухові) та їх участь у регуляції м'язової діяльності людини. Спинномозкові нерви та області їх іннервації.

Головний мозок. Довгастий мозок. Зовнішня і внутрішня будова. Ядра довгастого мозку. Четвертий шлуночок. Нервові центри. IX-XII пари черепних нервів та області їх іннервації. Функції довгастого мозку. Задній мозок. Міст, його топографія і будова. V- VIII пари черепних нервів та області їх іннервації. Мозочок, його топографія, будова. Ядра мозочка та їх функціональне значення. Черв'ячок. Ніжки мозочка. Зв'язок мозочка з іншими відділами центральної нервової системи. Функції мозочка. Середній мозок. Чотиригорбикове тіло та його функціональне значення. Ніжки мозку. Ядра середнього мозку та їх функції. III- IV пари черепних нервів і області їх іннервації. Функції середнього мозку. Участь середнього мозку в регуляції м'язового тону. Проміжний мозок. Зоровий горб (таламус), субталамус, метаталамус, гіпоталамус. Третій шлуночок. Функції проміжного мозку. Поняття про ретикулярну формацію. Висхідна і низхідна частини ретикулярної формації. Великий мозок. Базальні ядра (смугасте тіло, огорожа, мигдалеподібне ядро) та їх участь в регуляції м'язової діяльності людини. Кора великого мозку. Мікроскопічна будова кори. Борозни. Частки. Закрутки. Локалізація нервових центрів у корі. Біла речовина великого мозку. Провідні шляхи головного мозку. Бічні шлуночки великого мозку. Оболонки головного мозку.

Вегетативна нервова система. Загальні принципи будови вегетативної нервової системи. Центральна і периферійна частина вегетативної нервової системи. Особливості будови рефлекторної дуги вегетативного рефлексу. Загальний огляд симпатичної і парасимпатичної систем. Вплив фізичних вправ і спорту на будову нервової системи.

Тема 2. Аналізатори. Органи чуття. Класифікація органів чуття. Значення органів чуття при виконанні фізичних вправ. Поняття про аналізатори або сенсорні системи. Органи чуття – периферійна частина аналізаторів. Орган зору. Очне яблуко (оболонки, ядро). Світлосприймальний світлозаломлюючий апарат. Акомодаційний апарат ока. Короткозорість і далекозорість. Додаткові органи ока. Провідний шлях і центри зорового аналізатора. Теорії колірної зору. Колірна сліпота.

Орган рівноваги і слуху. Будова зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха. Периферійна частина слухового і вестибулярного аналізаторів. Провідні шляхи і центри слухового і вестибулярного аналізаторів.

Будова рухового, шкірного, смакового і нюхового аналізаторів.

Кредит 8. Спортивна морфологія

Тема 1. Спортивна морфологія. Спортивна морфологія, як прикладна наука у фізкультурних навчальних закладах. Завдання, методи і класифікація спортивної морфології. Зв'язок спортивної морфології з іншими науками. Закономірності індивідуального розвитку людини.

Тема 2. Фізичний розвиток людини. Поняття про фізичний розвиток людини. Закономірності розвитку. Теорія індивідуального розвитку людини. Гетерохронність і гармонічність розвитку. Вплив середовища на ріст і розвиток. Антропометричний метод оцінки

фізичного розвитку школярів. Прикладне значення антропометричних досліджень. Правила проведення антропометричних досліджень. Антропометричний інструментарій. Визначення антропометричних точок. Визначення висоти розташування точок над опорною поверхнею. Вирахування поздовжніх розмірів тіла. Вимірювання діаметра тіла. Вимірювання обводових розмірів тіла. Вимірювання шкірно-жирових складок. Вирахування компонентів (кісткового, жирового і м'язового) абсолютної та відносної маси тіла. Методи визначення площі тіла та його сегментів. Вимірювання рухливості в суглобах (гоніометрія). Вимірювання сили м'язів (динамометрія). Дослідження стопи (плантографія). Морфологічний контроль за станом тренуваності спортсмена. Стоматоскопічний метод оцінки фізичного розвитку школярів. Постава та її анатомічні основи. Дослідження постави тіла. Типи постави, форми грудної клітки, живота, верхніх і нижніх кінцівок. Міри і характер жирових відкладень, особливості розвитку м'язової і кісткової систем. Фенотипічна конституція і пропорції тіла. Поняття про фенотипічну конституцію і пропорції тіла та врахування їх при спортивній орієнтації. Фактори, які обумовлюють фенотипічну конституцію людини. Модулі і канони. Оцінка гармонічності будови тіла. Соматотип як морфологічний прояв конституції організму. Соматодіагностика. Особливості організації диференційованої фізичної підготовки в залежності від соматотипу дитини. Модель здорової людини. Симетрія і асиметрія в будові тіла. Генетичні аспекти спортивної орієнтації. Значення генетики для практики фізичної культури і спорту. Задатки і здібності. Залежність морфологічних показників від спадкових факторів. Вплив довкілля (зокрема, навчально-тренувального процесу) на антропометричні показники. Прогностичне значення фактору конституції. Прогнозування морфологічних показників у дитячому віці.

Тема 3. Адаптація систем організму до фізичних навантажень. Адаптація кісткової системи до фізичних навантажень. Значення вивчення адаптаційних змін, які відбуваються у кістковій системі під впливом фізичних навантажень. Зміни в будові окістя, губчастої і компактної кісткової тканини, просвіту кістково-мозкових порожнин під час занять фізичними вправами різної спрямованості. Зміни безперервних і перервних сполучень кісток під впливом надмірних м'язових навантажень. Адаптація м'язової системи до фізичних навантажень. Вплив фізичних вправ на форму і будову м'язів. М'язова гіпертрофія та її види. Гіперплазія м'язових волокон. Зміни в будові м'язів при статичних і динамічних м'язових навантаженнях. Особливості перебудови скелетних м'язів під впливом фізичних навантажень різної інтенсивності. Адаптаційні зміни кісткової і м'язової систем у спортсменів обраного виду спорту. Морфологічні зміни у внутрішніх органах, судинній, нервовій та інших системах організму під впливом занять фізичною культурою та спортом.

Тема 4. Основи вікової морфології. Вікова морфологія, її зв'язок з іншими науками і значення у спортивній практиці. Морфо-функціональні особливості дітей, підлітків і людей похилого віку. Анатомічні особливості кісткової, м'язової судинної і нервової систем та внутрішніх органів у дітей, підлітків і осіб похилого віку.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- будову тіла на різних рівнях організації у нормі та за умов впливу фізичних навантажень;
- структурні зміни систем організму у процесі адаптації до фізичних навантажень та особливості будови тіла, як еталонної моделі в обраному виді спорту;
- закономірності зв'язку біологічного віку з руховими можливостями;
- вплив генотипу на спортивну працездатність.

вміти:

- аналізувати положення та рухи тіла людини;
- використовувати морфологічні закономірності адаптації у плануванні багаторічної та поточної підготовки;
- проводити орієнтацію на відбір спортсменів для спорту вищих досягнень.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійної підготовки.

6. Лектор: професор, доктор біологічних наук Рожков І.М.

7. Форми і методи навчання: Лекційні, практичні та лабораторні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: A, B, C, D, E, FX.

Для заліку - 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Для іспиту - 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська

6. БІОХІМІЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.2	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 2 семестр – 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 2 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 10 год. Лабораторні заняття: 20 год. Самостійна робота: 80 год. Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: сформувати уявлення у студентів про біохімічні основи процесів роботи м'язів (склад, властивості, обмін речовинами та енергією), а також ознайомити з можливостями впливати та управляти цими процесами. Основним направленням цієї дисципліни є дослідження впливу фізичних вправ на організм спортсмена: біохімічних механізмів стомлення, відновлення, адаптації до фізичних навантажень. Розкрити суть нових методів контролю за функціональним станом спортсменів і доцільності використання спеціальних засобів, спрямованих на підвищення працездатності та прискорення процесів відновлення.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Загальна біохімія

Тема 1. Вступ. Історія та методи біохімічних досліджень. Основні поняття біохімії. Основні класи біоорганічних речовин. Загальна характеристика обміну речовин.

Тема 2. Білки. Рівні структурної організації білкових молекул. Хімічний синтез та аналіз білків. Біологічні функції. Класифікація білків. Фізико-хімічні властивості. Білки гормони.

Тема 3. Ферменти: будова та функції, центри, властивості, регуляція і обмін. Визначення активності ферментів. Принципи ферментативного каталізу. Механізм дії ферментів. основи ферментативної кінетики. Ізоферменти. Застосування ферментів у спорті. Застосування в медицині та діагностиці.

Тема 4. Ліпіди. Будова, біологічні функції ліпідів. Класифікація. Жирні кислоти. Нейтральні ліпіди.

Тема 5. Вуглеводи. Структура, класифікація, хімічні властивості. Моносахариди. Будова, властивості. Олігосахариди. Резервні полісахариди.

Кредит 2. Обмін речовин та енергії

Тема 6. Основи біоенергетики. Реакції біологічного окиснення. Ферменти біологічного окиснення.

Тема 7. Тканинне дихання, окислювальне фосфорилування. Дихальний ланцюг мітохондрій. Інгібітори електронного транспорту. Вільне окиснення. Вільні радикали. Антиоксидантний захист: ферментні та не ферментні антиоксиданти.

Тема 8. Обмін речовин. Обмін білків, жирів, вуглеводів та нуклеїнових кислот.

Тема 9. Нервово-гормональна регуляція м'язевої діяльності. Гормони, їх класифікація. Принципи дії гормонів.

Кредит 3. Спортивна біохімія

Тема 10. Будова та хімічний склад м'язів. Молекулярні механізми м'язевого скорочення та розслаблення. Біоенергетика м'язевої діяльності. Аеробне окиснення вуглеводів. Окисне декарбоксилування пірувату. ЦТК. Анаеробні шляхи ресинтезу АТФ.

Тема 11. Молекулярні механізми втоми. Зміни активності ферментів. Накопичення креатину, лактату. Біохімічні особливості відновлення після напруженої роботи.

Тема 12. Біохімічні основи рухових якостей спортсмена. Біохімічні основи швидкісно-силових якостей. Біохімічні основи витривалості. Закономірності адаптації до м'язевої роботи. Екстрена адаптація. Хронічна адаптація.

Кредит 4.

Тема 13. Біохімічні основи здорового харчування. Основні принципи. Вітаміни. Водно-сольовий баланс. Особливості харчування спортсменів.

Тема 14. Біохімічний контроль у спорті. Задачі біохімічного контролю. Методи біохімічного контролю. Об'єкти біохімічного контролю.

4. Завдання курсу.

Показати основні досягнення біохімії в різних галузях, зокрема в спорті, ознайомити студентів з сучасними методами біохімії та застосування їх в біології, спорті, медицині. Формувати наукову базу, яка дозволяє студентам орієнтуватися в широкому колі питань. Отримати знання про закономірності біохімічних процесів, що протікають при м'язевій роботі та при відновленні, які дозволять розробити нові методи та засоби підвищення спортивної роботоспроможності, розвитку швидкісно-силових якостей та витривалості.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- встановлює відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групує (класифікує) факти за вказаною ознакою;
- орієнтується в літературних джерелах біохімічної тематики та застосовує системні підходи в аналізі наукової літератури.

ЗК 3. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

II. Фахові:

знає

- будову та функції основних макромолекул живих організмів;
- закономірності обміну речовин у живих системах;
- механізми обміну речовин;
- шляхи одержання енергії живими організмами;
- методи аналізу та синтезу основних представників природних сполук та їхніх аналогів.

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з педагогіки, фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових)

якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.

вміє:

- проводить якісний та кількісний аналіз основних біоорганічних сполук - амінокислот, пептидів, білків, ферментів, вуглеводів, ліпідів та вітамінів, гормонів;
- виділяє деякі макромолекули з біологічного матеріалу;
- аналізує біохімічний склад біологічного матеріалу;

ПРН 2. Демонструє знання й уміння застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, педагогіки, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 9. Демонструє знання законів природничо-наукових дисциплін у професійній діяльності, застосовує методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності

ПРН 18. Виявлена здатність вчитися упродовж життя і вдосконалюватися, з високим рівнем автономності, набутої під час навчання кваліфікації.

- використовувати знання біохімічних закономірностей фізичного розвитку для керування питанням відбору молоді для занять спортом;
- оцінювати біохімічні фактори, що лімітують рівень спортивних досягнень;
- оцінювати біохімічні процеси відновлення стану організму після м'язової роботи та біохімічної адаптації до систематичної м'язової діяльності.

отримує навички:

- проведення біохімічного експерименту за заданою інструкцією та відповідним завданням;
- роботи з лабораторним обладнанням, реактивами та найбільш поширеними речовинами біологічного походження;
- володіння сучасною біохімічною термінологією.

5. Статус у навчальному плані. Нормативний курс із циклу професійної підготовки.

6. Лектор: кандидат біологічних наук, доцент кафедри лабораторної діагностики Цвях О.О.

7. Форми і методи навчання: Лекційні, практичні та лабораторні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська

7. ГІМНАСТИКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Ідентифікація

<i>Шифр:</i> НД 1.2.10	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 2.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 2 Лекції: 2 Практичні заняття: 38 Самостійна робота: 80 Вид контролю: залік

2. Мета курсу: формування фахово-педагогічних знань, умінь і навичок, які будуть необхідні для практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти та інших ланках системи фізичної культури і спорту.

3. Опис курсу.

Тема 1. Класифікація вправ для загального розвитку.

Характеристика вправ, класифікація вправ, положення ніг, стійки, сіди, положення рук, вправи без предметів, з предметами.

Тема 2. Методика навчання вправам для загального розвитку.

Спосіб навчання в цілому по показу, спосіб навчання в цілому по розповіді, спосіб навчання «по розділам», поточний спосіб проведення вправ. Особливості проведення вправ для загального розвитку з предметами. Складання комплексів вправ для загального розвитку.

Тема 3. Класифікація стройових вправ.

Призначення і особливості стройових вправ, основні найменування строю, основні групи стройових вправ (стройові прийоми, шиккування і перешикування, розмикання і змикання).

Тема 4. Методика навчання стройовим вправам.

Визначення попередніх і виконавчих команд, використання методів показу, пояснювання та навчання по частинам (по розділам).

Тема 5. Загальні основи техніки.

Класифікація вправ. Силові вправи. Махові вправи. Вправи в упорі. Вправи в висі. Акробатичні вправи.

Тема 6. Техніка виконання вправ на гімнастичних снарядах.

Техніка виконання вправ на брусах паралельних, брусах різновисоких, на колоді, поперечині, коні. Техніка виконання акробатичних елементів та вільних вправ. Техніка виконання опорних стрибків.

Тема 7. Методика навчання основним гімнастичним елементам.

Мета та завдання навчання в гімнастиці. Рухові уміння і навички, Закономірності їх формування. Структура процесу навчання гімнастичним вправам. Методи навчання.

Тема 8. Страхування й допомога при виконанні вправ на гімнастичних снарядах.

Основні вимоги до застосування прийомів страхування. Прийоми страхування й допомоги при виконанні вправ на гімнастичних снарядах. Особливості страховки і допомоги в окремих видах багатоборства.

Тема 9. Запобіжні заходи попередження травм на заняттях.

Причини травматизму на заняттях гімнастикою. Особливості травматизму в різних видах багатоборства. Методичні і організаційні вимоги до попередження травматизму на заняттях гімнастикою. Лікарський контроль.

Тема 10. Педагогічний контроль під час проведення занять з гімнастики.

Тема 11. Характеристика спортивних видів гімнастики.

Характеристика художньої гімнастики, спортивної гімнастики, спортивної акробатики. Характеристика вправ спортивних видів гімнастики, особливості вправ, значення для фізичного розвитку.

Тема 12. Значення та функції гімнастичної термінології.

Виникнення гімнастичної термінології, значення, вимоги до термінології, способи утворення термінів, правила застосування термінів, правила скорочень, терміни загально розвиваючих і вільних вправ, терміни вправ на снарядах, терміни основних акробатичних вправ, методика застосування термінології на заняттях гімнастикою, правила і форми запису вправ.

4. Завдання курсу.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Гімнастика та методика викладання” є :
Освітні:

- вивчення теоретичних основ з теорії та методики викладання гімнастики;
- оволодіння технікою виконання вправ на гімнастичних снарядах ;
- оволодіння методикою навчання вправ на гімнастичних снарядах;
- оволодіння гімнастичною термінологією;

- оволодіння методикою проведення загально розвиваючих вправ з предметами та без предметів;
- оволодіння методикою проведення стройових вправ;
- оволодіння технікою та методикою страхування та допомоги під час виконання вправ на гімнастичних снарядах.

Оздоровчі:

- розвиток функціональних якостей систем організму та зміцнення здоров'я студентів;
- розвиток фізичних якостей студентів;
- забезпечення високого рівня працездатності.

Виховні:

- сприяння соціальному формуванню особистості;
- виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі;
- формування почуття патріотизму.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати :

- способи проведення загально розвиваючих вправ з предметами та без предметів;
- види та способи перешикувань та розмикань;
- засоби гімнастики;
- основи техніки гімнастичних вправ;
- основи методики навчання гімнастичним вправам;
- запобіжні заходи попередження травм на заняттях;
- види страхування й допомоги при виконанні вправ на гімнастичних снарядах;

вміти :

- застосовувати основні методи і засоби навчання на практиці;
- технічно вірно виконувати усі вивчені вправи на гімнастичних снарядах, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним контрольним нормативам;
- проводити загально розвиваючі вправи з предметами та без предметів;
- проводити перешикування, розмикання;
- застосовувати види страховки й допомоги при виконанні вправ на гімнастичних снарядах;
- застосовувати запобіжні заходи попередження травм на заняттях з гімнастики.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з державного управління, доцент Борецька Н.О.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик, комп'ютерної техніки, спортивного обладнання, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді технічних нормативів на гімнастичних снарядах, перевірка конспектів з комплексами загально розвиваючих вправ, проведення загально розвиваючих вправ різними способами, проведення стройових вправ, написання контрольних робіт, складання комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

8. ВАЛЕОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД1.2.4	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 1 семестр – 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 30 год. Самостійна робота: 80 год. Вид контролю: залік

2. Мета курсу: формування активного прагнення студента до збереження свого здоров'я шляхом організації здорового способу життя та формування валеологічної культури вчителя як невід'ємного елементу його професійної підготовки та адаптації до нової педагогічної парадигми – гуманістичної спрямованості виховного та навчального процесу. Підготовка вчителя предметів оздоровчого спрямування загальноосвітніх навчальних закладів (“Валеології”, “Основ здоров'я”), фахівця з питань валеологічного виховання дітей та учнівської молоді, організатора валеологічної служби.

3. Опис курсу.

Тема 1. Валеологічна освіта як фактор оздоровлення населення України.

Сучасний етап розвитку валеології та методики її викладання. Причини та характер дискусії про викладання валеології (зміст шкільних програм з валеології, методологічна база валеології, теоретичні основи феномена здоров'я, культурологічні аспекти здоров'я). Стан здоров'я школяра та його вивчення як проблема методики. Роль учителів – новаторів у розвитку методики валеології та мистецтва викладання. Причини, напрямки і характер шкільного реформування і перспективи удосконалювання валеологічної освіти та виховання школярів. Предмет, зміст і структура предмету, методика викладання валеології. Взаємозв'язок методики викладання валеології з гуманітарними дисциплінами, медико – біологічними, теорією та методикою фізичного виховання, психологією, педагогікою, культурологією.

Тема 2. Валеологічні основи процесу навчання.

Поняття про навчальний процес. Психофункціональні особливості розумової праці. Втома і перевтома при розумової праці. Їх значення для здоров'я. Основні напрямки валеологізації навчального процесу у школі. Поняття валеологічної служби на рівні школи. Організаційні основи валеологічної служби. Завдання та методи роботи шкільної валеологічної служби. Методи валеологічного моніторингу.

Тема 3. Організація та планування навчально-виховного процесу з валеологічного навчання та виховання в школі.

Планування як основа творчого викладання. План й імпрровізація у викладанні. Особливості планування навчального матеріалу для шкіл 2 і 3 ступеня. Етапи планування. Розподіл навчального матеріалу, календарний робочий план. Планування тематичне, поурочне. Перелік знань, вмінь і навичок для учнів 5 – 9 і 10 – 11 класів. Попередній, поточний, підсумковий облік і оцінка знань, вмінь і навичок учнів як засіб зворотного зв'язку в стимулюванні активної діяльності школярів. Види та форми опитування з валеології.. Індивідуальні завдання з валеології в залежності від рівня стану здоров'я учнів. Вчитель і шкільний кабінет валеології, використання різних видів наочності та засобів навчання у викладанні валеології. Організація сучасної наукової і практичної бази наочності й технічного оснащення навчально- виховного процесу. Сучасні вимоги до устаткування кабінету валеології. Шкільний кабінет валеології як організаційно-методичний і оздоровчо-просвітницький центр усієї роботи вчителя валеології.

Тема 4. Урок валеології в сучасній школі.

Урок валеології як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Підвищення оздоровчої та освітньо-виховної ефективності уроку – одне з головних завдань сучасної школи.

Різні класифікації уроків валеології. Аналіз основних класифікацій уроків, їх сильні і слабкі сторони. Залежність структури уроку від характеру викладання. Значення структурних елементів уроку – опитування, пояснення нового матеріалу, закріплення, домашнє завдання. Побудова уроку валеології в умовах розвиваючого навчання. Вимоги до сучасного уроку валеології. Пошуки нових рішень питання про структуру уроку. Особливості проведення і підготовки уроків – диспутів, конференцій та інше. Творчий характер проведення уроків валеології. Підвищення морального, оздоровчого, культурологічного потенціалу уроку, емоційно – моральний характер уроку валеології. Роль учителя на різних етапах уроку. Творчий задум уроку, його розробка і реалізації, основні принципи добору матеріалу та організації. Відпрацювання етапів конспекту уроку: визначення цілі, завдань, структури уроку. Добір найбільш оптимального сполучення методів організації навчання та прийомів, конструювання діяльності вчителя й учнів.

Тема 5. Позакласна робота з валеології.

Взаємодія уроків, факультативних занять і позакласної роботи. Вимоги до позакласної роботи з валеології. Організація оздоровчої позакласної роботи. Стимулювання оздоровчих інтересів школярів. Форми організації позакласної роботи: і їх роль у розвитку самостійної творчої ініціативи учнів з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей. Місце факультативних занять у системі валеологічної шкільної освіти. Основні види факультативів, їхня специфіка, завдання, аналіз програми факультативів валеологічної спрямованості. Найважливіші особливості факультативних занять, їхньої організації і методика проведення. Розвиток творчої самостійності, оздоровчої, культурологічних інтересів школярів. Роль позакласних і факультативних занять у розвитку потреб у веденні здорового способу життя і розвитку інтересу до свого здоров'я і здоров'я оточуючих.

Тема 6. Робота з валеології з батьками. Роль родини в створенні мотивації до здорового способу життя і формуванні здоров'я.

Мета і основні напрямки валеологічної роботи з батьками. Форми співпраці у школі (робота з учнями, співпраця з учителями, медичними працівниками школи, діяльність шкільних батьківських рад, комітетів, об'єднань). Форми співпраці поза школою (з дітьми, з структурами виконавчої влади, з громадськими організаціями, зв'язок із засобами масової інформації). Шляхи залучення батьків до співробітництва в галузі валеологічної освіти. Тематика валеологічного лекторію для батьків

Тема 7. Особистість та компетентність вчителя валеології

Творчий характер праці вчителя. Особистість учителя - валеолога в різні періоди розвитку школи. Видатні учителі валеології сучасності. Велика роль учителя валеології у формуванні духовного світу учнів і її світосприйняття. Сучасні особистісні та професійні вимоги до вчителя – валеолога. Методичні вказівки вчителю валеології. Вплив особистості вчителя на формування ціннісних орієнтацій учнів. Творча індивідуальність учителя. Мистецтво педагогічного спілкування. Учитель як посередник між соціальним, культурним життям суспільства та школою. Характер праці вчителя – валеолога, його творча лабораторія. Валеолог як педагог – дослідник. Роль самоосвіти в удосконалюванні професійної підготовки вчителя, підвищення рівня його здоров'я. Моделювання уроку і його етапів, усна і письмова форма підготовки вчителя до уроку.

Тема 8. Поняття про оздоровчі вміння, їх сутність і специфіку

Поняття про оздоровчі вміння, їх сутність і специфіку. Формування оздоровчих інтересів, здібностей по відношенню до свого здоров'я. Формування вмінь і навичок, аналізу та оцінки стану здоров'я. Формування оздоровчих умінь і навичок у школярів. Опора на вікові можливості і потреби учнів. Чітке визначення основного кола знань, умінь, навичок при вивченні конкретних тем – основи рішення практичних завдань викладання, самостійного оздоровлення, позитивної мотивації навчання й оздоровлення. Групи умінь і навичок по ланках школи. Поняття про оздоровчі технології.

Тема 9. Рухова активність та здоров'я.

Фізичні навантаження як необхідна складова здорового способу життя. Значення руху для здоров'я, фізіологічні резерви організму. Оздоровлюючий ефект фізичної культури.

Тема 10. Валеологічні методи підвищення імунологічної реактивності організму, фітооздоровлення. Оздоровлення за рахунок підвищення імунологічної реактивності організму під впливом валеологічних методик. Поняття про "ліки для здорових" і фітооздоровлення. Загальні відомості про біологічні властивості рослин. Характеристика біологічно-активних речовин, які знаходяться у рослинах.

Тема 11. Сучасні оздоровчі системи. Поняття про оздоровчі системи С. Кнейппа, П.Іванова, М.Амосова, К.Бутейка, О. Стрельникової, Г. Шелтона та інш. Принципи складання індивідуальної оздоровчої системи.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні поняття про здоров'я, його компоненти;
- показники здоров'я,
- фактори, що визначають здоров'я, фактори ризику здоров'я;
- правила проведення загартовування, рухових, дихальних, психофізичних та інших оздоровчих методик.

Вміти:

- оцінити у себе та інших стан фізичного та психічного здоров'я;
- визначити індивідуальні особливості свого організму, своїх можливостей;
- володіти практичними навичками проведення рефлексотерапії, рухових, дихальних, психофізичних та інших оздоровчих методик;
- застосовувати оздоровчі уміння та навички у реальному житті.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу фундаментальної, природничо-наукової підготовки.

6. Лектор: доцент, кандидат біологічних наук Гетманцев С.В.

7. Форми і методи навчання: Лекційні, практичні та лабораторні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська

9. ЛЕГКА АТЛЕТИКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1.Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.11	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 8</i> <i>Загальна кількість годин: 240 год.</i> <i>Тижневих годин: – 2 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1, 2 Лекції: 4 Практичні заняття: 76 Самостійна робота: 160 Види контролю: 1 семестр– залік, 2 семестр – залік

2. Мета курсу: професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти.

3. Опис курсу.

Тема 1. *Легка атлетика в системі фізичного виховання України*

Визначення і зміст легкої атлетики.

Класифікація легкоатлетичних вправ. Освітнє, виховне, оздоровче і прикладне значення занять легкою атлетикою. Місце і значення легкої атлетики в системі фізичного виховання. Задачі і зміст курсу легкої атлетики на факультеті фізичної культури та спорту МНУ ім. В.О.Сухомлинського.

Тема 2. *Історія розвитку легкоатлетичного спорту.*

Виникнення, історія розвитку та сучасний стан легкоатлетичного спорту в світі, в Україні та на Миколаївщині.

Виникнення легкої атлетики. Легка атлетика у Стародавній Греції.

Відродження легкої атлетики у XIX сторіччі.

Розвиток легкоатлетичного спорту у XX сторіччі. Еволюція техніки легкоатлетичних вправ та методики підготовки. Українська легка атлетика у дореволюційній Росії та Радянському Союзі. Здобутки українського легкоатлетичного спорту у незалежній Україні. Перспективи розвитку легкої атлетики в світі та в Україні.

Легка атлетика в Миколаївщині.

Тема 3. *Основи техніки легкоатлетичних вправ*

Основи техніки ходьби та бігу, стрибків та метань.

Визначення понять системно-структурного підходу до розглядання питань техніки легкоатлетичних вправ. Основні показники оцінки спортивної техніки. Цикл рухів у ходьбі. Цикл рухів у бігу. Динаміка ходьби та бігу. Загальна характеристика раціональних рухів у ходьбі.

Старт, стартовий розгін, біг по дистанції. Техніка бігу на середні та довгі дистанції. Фінішування.

Фази стрибка; рухові задачі, які вирішуються в кожній фазі. Розбіг і підготовка до відштовхування. Відштовхування: поштовхова нога як пружний важіль; роль махових рухів, кути відштовхування. Політ: фактори, які впливають на довжину і висоту траєкторії руху ЗМЦТ в польоті; кути вильоту. Критерії раціональності рухів в вертикальних та горизонтальних стрибках. Приземлення: значення приземлення для результату в різних видах стрибків.

Загальна характеристика метань. Фактори, які впливають на дальність польоту легкоатлетичних снарядів. Фази метань; рухові задачі, які вирішуються в кожній фазі. Фаза розгону і підготовки до фінального зусилля в метаннях. Фаза фінального зусилля.

Тема 4. *Легка атлетика в загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах*

Види та форми занять легкою атлетикою в закладах середньої освіти.

Урок – основна організаційна форма проведення занять з фізичної культури в школі. Структура уроку легкоатлетичної спрямованості, задачі та предметний зміст кожної її частини. Підготовка до уроку легкої атлетики: етап попередньої підготовки. планування; етап безпосередньої підготовки. Вимоги щодо визначення задач уроку. Розробка змісту основної частини уроку. Розробка підготовчої і заключної частин уроку; оформлення конспекту. Підготовка місць занять, інвентарю та обладнання.

Організаційне забезпечення уроку легкої атлетики. Теоретичні відомості. Домашні завдання. Контроль за навантаженням за показниками ЧСС. Активізація діяльності учнів на уроці. Форми позакласних занять легкою атлетикою, їх організація та зміст.

Тема 5. *Організація та проведення змагань з легкої атлетики.*

Методика організації, проведення та суддівства змагань з легкої атлетики.

Види та задачі змагань з легкої атлетики. Календар змагань; положення про змагання. Організація, підготовка та проведення змагань.

Суддівська колегія. Заявка на участь у змаганнях. Нез'явлення учасника. Вимоги до учасників змагань. Форма, взуття та номери учасників.

Розмітка стадіону для бігових видів легкої атлетики. Функціональні обов'язки суддівських бригад з бігу.

Обладнання місць змагань зі стрибків. Проведення змагань зі стрибків. Права та обов'язки учасників змагань зі стрибків.

Обладнання місць змагань з метань. Проведення змагань з метань. Права та обов'язки учасників змагань з метань. Випадки, коли спроби не зараховуються.

Тема 6. *Аналіз техніки бігу на короткі дистанції та методика навчання:*

Біг на 100 м.

Історична довідка про біг на короткі дистанції. Еволюція техніки та динаміка результатів.

Спеціальні вправи бігуна на короткі дистанції. Біг по прямому відрізку дистанції у спринтерському бігу. Човниковий біг. Старти з різних вихідних положень. Високий старт в бігу на короткі дистанції. Низький старт та стартовий розгін в бігу на короткі дистанції. Фінішування в бігу на короткі дистанції. Біг на 100 м в цілому на результат.

Біг на 200 та 400 м.

Особливості бігу на 200 м та 400 м. Біг по віражу в бігу на короткі дистанції. Вхід у віраж та вихід з віражу в бігу на короткі дистанції. Старт на віражу в бігу на 200 м та 400 м. Біг на 200 м в цілому на результат.

Правила змагань з бігу на короткі дистанції. Склад та обов'язки суддівських бригад в бігу на короткі дистанції. Порядок формування забігів та виходу у наступні кола змагань.

Аналіз матеріалу шкільної програми з фізичної культури, що стосується бігу на короткі дистанції.

Тема 7. *Аналіз техніки естафетного бігу та методика навчання:*

Естафетний біг 4 x 100 м

Історична довідка про естафетний біг. Еволюція техніки та динаміка результатів. Техніка прийому та передачі естафетної палички в естафетному бігу 4 x 100 м. Старт на етапах естафети 4 x 100 м. Естафетний біг в цілому.

Аналіз матеріалу шкільної програми з фізичної культури, що стосується естафетного бігу.

Естафетний біг 4 x 400 м

Техніка естафетного бігу 4 x 400 м. Особливості прийому та передачі естафетної палички, старту на етапах естафети.

Правила змагань з естафетного бігу. Розмітка доріжок стадіону для естафетного бігу.

Тема 8. *Аналіз техніки бігу з бар'єрами та перешкодами та методика навчання:*

Біг на 100 м, 110 м з бар'єрами.

Історична довідка про біг з бар'єрами. Еволюція техніки та динаміка результатів. Розмітка доріжок, висота перешкод. Техніка долання бар'єру. Старт в бар'єрному бігу на 100 м та 110 м. Біг між бар'єрами.

Біг на 400 м з бар'єрами.

Особливості техніки долання бар'єрів та бігу між бар'єрами на дистанції 400 м з бар'єрами. Старт в бігу на 400 м з бар'єрами.

Правила змагань з бігу з бар'єрами.

Тема 9. *Аналіз техніки вертикальних стрибків та методика навчання:*

Стрибок у висоту способом «переступання».

Історична довідка про стрибок у висоту. Еволюція техніки та динаміка результатів. Рекорди та досягнення. Вітчизняна школа стрибків у висоту. Найвидатніші стрибун Миколаївщини.

Відштовхування у стрибках у висоту. Підготовка до відштовхування. Останні кроки розбігу у сполученні з відштовхуванням. Рухи над планкою у стрибку у висоту способом

„переступання”. Розбіг у стрибках у висоту. Добір індивідуального розбігу у стрибках у висоту. Удосконалення техніки стрибка способом «переступання».

Стрибки у висоту способами «хвиля», «перекат», «перекидний».

Техніка стрибків у висоту способами «хвиля», «перекат», «перекидний». Методика навчання техніці стрибків.

Стрибок у висоту способом «фосбері-флоп».

Техніка стрибка у висоту способом «фосбері-флоп». Методика навчання техніці стрибка.

Аналіз матеріалу шкільної програми з фізичної культури, що стосується стрибка у висоту.

Обладнання сектору для стрибків у висоту. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади.

Тема 10. *Аналіз техніки горизонтальних стрибків та методика навчання:*

Стрибок у довжину способом «зігнувши ноги».

Історична довідка про стрибки у довжину. Еволюція техніки та динаміка результатів. Рекорди та досягнення.

Відштовхування у стрибках у довжину з розбігу у сполученні з польотом «в кроці». Приземлення. Розбіг. Стрибок способом «зігнувши ноги» в цілому. Удосконалення техніки стрибка. Методика навчання техніці.

Стрибок у довжину способом «прогнувшись».

Стрибок способом «прогнувшись». Рухи в польоті в стрибку «прогнувшись» та методика навчання. Удосконалення техніки стрибка;

Стрибок у довжину способом «ножиці».

Стрибок способом «ножиці». Рухи в польоті в стрибку «ножиці» та методика навчання. Удосконалення техніки стрибка;

Сучасна комбінована техніка стрибків у довжину.

Зміст розділу стрибків у довжину в програмі з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів.

Потрійний стрибок з розбігу.

Техніка окремих складових потрійного стрибка: «скачок», «крок», «стрибок». Методика навчання техніці потрійного стрибка.

Організація змагань зі стрибків у довжину. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади. Техніка безпеки.

Тема 11. *Аналіз техніки «довгих» метань та методика навчання:*

Метання м'яча.

Тримання та випуск м'яча. Фінальне зусилля в метанні м'яча. Метання м'яча у вертикальну та горизонтальну ціль на влучність. Кидкові кроки у метанні малого м'яча. Відведення снаряду. Сполучення кидкових кроків з фінальним зусиллям. Розбіг у метанні малого м'яча. Зміст розділу метання м'яча в програмі для загальноосвітніх навчальних закладів. Організація змагань з метання м'яча. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади. Техніка безпеки.

Метання спису.

Історична довідка про метання спису. Еволюція техніки та динаміка результатів. Особливості техніки метання спису. Правила змагань.

Метання диску.

Історична довідка про метання диску. Еволюція техніки та динаміка результатів. Тримання та випуск диску. Фінальне зусилля. Техніка повороту в метанні диску. Збереження рівноваги після кидка. Обладнання сектору для метання диску; організація та правила змагань.

Специфіка суддівства змагань з довгих метань.

Тема 12. *Навчальна практика.*

Урок легкої атлетики в загальноосвітній школі.

Шиккування групи; складання рапорту; подавання стройових команд. Забезпечення інвентарем та підготовка місць занять. Проведення рухливих ігор та естафет з елементами

легкоатлетичних вправ, відповідно до задач заняття, для школярів різних вікових груп. Проведення підготовчої частини заняття та окремих спеціальних вправ для школярів різних вікових груп. Проведення окремих задач заняття для школярів різних вікових груп. Проведення уроку легкої атлетики для школярів різних вікових груп. Детальний аналіз навчальної практики студентів. Волонтерство та практичне суддівство змагань з легкої атлетики.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- місце та значення легкої атлетики у системі фізичного виховання України;
- історію розвитку легкої атлетики як виду спорту та ретроспективу процесу удосконалення техніки легкоатлетичних вправ;
- загальні основи техніки ходьби та бігу, стрибків та метань, техніку окремих видів легкої атлетики та способів її виконання;
- методику навчання техніці легкоатлетичних вправ та методику її удосконалення;
- технологію організації, проведення та суддівства змагань з легкої атлетики, правила змагань з легкої атлетики;

уміти:

- технічно вірно виконувати всі вивчені легкоатлетичні вправи, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним вимогам до рівня навчальних досягнень;
- методично вірно проводити окремі частини уроку з легкої атлетики у загальноосвітніх навчальних закладах;
- організувати та провести змагання з легкої атлетики у загальноосвітньому навчальному закладі, дитячому оздоровчому таборі; виконувати обов'язки помічника судді з легкої атлетики під час змагань.

Володіти:

- способами знаходження, осмислення й критичного аналізу наукової інформації в галузі фізичного виховання та легкоатлетичного спорту для творчого та креативного вирішування педагогічних завдань;
- методикою застосування в практичній діяльності професійних теоретичних знань в галузі фізичної культури та легкоатлетичного спорту;

5. Статус у навчальному плані: нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат біологічних наук, доцент Чумаченко О.Ю.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, комп'ютерної техніки; індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний контроль здійснюється у вигляді опитувань, контрольних робіт, теоретичних та практичних тестувань, складання технічних та техніко-фізичних нормативів.

Залікові бали студенти накопичують на заняттях під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою з дисципліни «Легка атлетика та методика викладання».

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

9. Мова викладання: українська

10. СПОРТИВНІ ІГРИ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.13	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 9</i> <i>Загальна кількість годин: 270 год.</i> <i>Тижневих годин: 1 семестр – 2 год.</i> <i>2 семестр – 3 год.</i>	Нормативна Курс: I Семестр: 1, 2 Лекції: 4 Практичні заняття: 86 Самостійна робота: 180 Вид контролю: 1 семестр – залік; 2 семестр – залік.

2. Мета курсу: формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення спортивних ігор (футбол, баскетбол, волейбол). Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Тема 1. Історія розвитку гри футбол. Історія розвитку гри футбол у світі. Етапи розвитку футболу. Історія розвитку гри футбол в Україні. Розвиток сучасного футболу.

Тема 2. Фізична підготовка у футболі. Загальна фізична підготовка у футболі. Розвиток фізичних якостей у футболі. Спеціальна фізична підготовка у футболі.

Тема 3. Технічна підготовка у футболі. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у футболі. Техніка володіння м'ячем (аналіз техніки та методика навчання ударам по м'ячу, зупинкам м'яча, веденню м'яча, фінтам). Аналіз техніки та методика навчання відбору м'яча. Аналіз техніки та методика навчання техніки гри воротаря.

Тема 4. Тактика нападу гри футбол. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в нападі у футболі. Аналіз та методика навчання груповим діям в нападі у футболі. Аналіз та методика навчання командним діям в нападі у футболі.

Тема 5. Тактика захисту гри футбол. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в захисті у футболі. Аналіз та методика навчання груповим діям в захисті у футболі. Аналіз та методика навчання командним діям в захисті у футболі.

Тема 6. Організація і проведення змагань з футболу. Види змагань. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила проведення змагань з футболу. Суддівство.

Тема 7. Планування та звітність учбової роботи по футболу. Види планування. Планування учбової роботи в школі. План-конспект уроку з футболу в школі. Звітність учбової роботи в школі.

Тема 8. Історія розвитку гри баскетбол. Баскетбол як розділ спортивних ігор. Історія виникнення гри. Етапи розвитку гри. Історія розвитку баскетболу в Україні. Видатні спортсмени баскетболісти.

Тема 9. Фізична підготовка у баскетболі. Загальна фізична підготовка у баскетболі. Розвиток фізичних якостей у баскетболі. Спеціальна фізична підготовка у баскетболі. Психологічна підготовка.

Тема 10. Техніка нападу гри баскетбол. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням. Аналіз техніки та методика навчання передачам м'яча. Аналіз техніки та методика навчання кидкам м'яча у кошик. Аналіз техніки та методика навчання веденню м'яча. Аналіз техніки та методика навчання фінтам.

Тема 11. Техніка захисту гри баскетбол. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у захисті. Аналіз техніки та методика навчання викиданню, вибиванню м'яча. Аналіз техніки та методика навчання перехопленню м'яча. Аналіз техніки та методика

навчання накриванню, відбиванню м'яча. Аналіз техніки та методика навчання оволодінню м'ячем.

Тема 12. Тактика нападу в баскетболі. Аналіз та методика навчання індивідуальним тактичним діям в нападі. Групові тактичні дії в нападі (Аналіз та методика навчання взаємодіям двох, трьох гравців в нападі). Командні тактичні дії в нападі (Аналіз та методика навчання стрімкому нападу, позиційному нападу).

Тема 13. Тактика захисту в баскетболі. Аналіз та методика навчання індивідуальним тактичним діям в захисті. Групові тактичні дії в захисті (Аналіз та методика навчання взаємодіям двох, трьох гравців в захисті). Командні тактичні дії в захисті (Аналіз та методика навчання персональному, зонному, змішаному захисту).

Тема 14. Організація і проведення змагань з баскетболу. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила змагань з баскетболу. Суддівство.

Тема 15. Планування та звітність учбової роботи по баскетболу. Види планування. Планування учбової роботи в школі. План-конспект уроку з баскетболу в школі. Звітність учбової роботи в школі.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- місце спортивних ігор у педагогічній практиці;
- історію, сучасне становище та перспективи розвитку футболу, баскетболу, волейболу;
- техніку безпеки під час проведення занять та змагань з футболу, баскетболу, волейболу;
- методику навчання технічним елементам в футболі, баскетболі, волейболі;
- методику навчання тактичним діям в футболі, баскетболі, волейболі;
- системи змагань у футболі, баскетболі, волейболі;
- особливості розвитку фізичних якостей у футболі, баскетболі, волейболі;

вміти:

- технічно вірно виконувати вправи футболу, баскетболу, волейболу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
- складати конспекти, готувати місце для проведення ігор, необхідний інвентар і встаткування;
- проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
- організовувати та проводити змагання з футболу, баскетболу, волейболу у загальноосвітньому навчальному закладі.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: професор, доктор наук з фіз.виховання та спорту Лісенчук Геннадій Анатолійович; доцент Кулаков Юрій Євгенович.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння *теоретичних знань*;
- б) контроль рівня та динаміки *загальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних тестів загально-фізичної підготовки на результат);
- в) контроль рівня та динаміки *спеціальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних вправ спеціально-фізичної підготовки на результат);
- г) контроль рівня *засвоєння техніки* цілісної вправи у рухливих іграх та її складових частин;
- д) контроль рівня *інтегральної підготовленості* студента;

е) контроль засвоєння *професійних навичок* (проведення на оцінку окремих загально розвиваючих вправ, підготовчої частини, окремих задач та цілісного навчально-тренувального заняття з спортивних ігор для різних вікових груп);

ж) контроль засвоєння *суддівських навичок* (організація та проведення змагань, методика суддівства).

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

11. РИТМІКА ТА ХОРЕОГРАФІЯ

1.Ідентифікація

Шифр: НД 1.1.1	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 5</i> <i>Загальна кількість годин: 150 год.</i> <i>Тижневих годин: 3</i>	Нормативна Курс: I Семестр: I Лекції: 4 Практичні заняття: 46 Самостійна робота: 100 Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: є професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Загальні основи теорії ритміки і хореографії

Тема 1. Основи музично – ритмічного та хореографічного виховання.

Предмет, мета і завдання музично – ритмічного та хореографічного виховання. Місце і значення музично – ритмічного та хореографічного виховання. Музично – ритмічне та хореографічне виховання як навчальний предмет. Основні засоби і методичні особливості курсу музично – ритмічного виховання. Реалізація дидактичних принципів у навчанні музично – ритмічним вправам. Етапи навчання. Методи та методичні прийоми навчання у музично – ритмічному вихованні.

Тема 2. Музичне забезпечення занять та проведення різних видів вправ з музичним супроводженням.

Вимоги до музичного оформлення занять. Вправи, що сприяють розвитку музичності: формування сприйняття музики, розвиток почуття ритму і ладу, збагачення музично – слухових уявлень, розвиток уміння координувати рух з музикою. Склад музики. Зв'язок вправ з мелодією і регістром звучання музики. Ритм і розмір музичного супроводження. Темп і динамічні відтінки. Побудова музичного твору. Подання команд для початку, виконання та закінчення виконання вправ, стройових дій, танцювальних вправ, вправ хореографії, вправ ритмічної гімнастики під музичне супроводження.

Тема 3. Педагогічний контроль під час проведення занять з ритміки і хореографії.

Вправи та тести для контролю рівня розвитку фізичних якостей

Тема 4. Методика формування правильної постави.

Значення правильної постави для людини. Причини що впливають на порушення правильної постави. Вправи на формування правильної постави.

Кредит 2. Техніка виконання та методика навчання танцювальних елементів.

Тема 5. Техніка виконання та методика навчання па галопу та танцювальних фігур.

Техніка виконання па галопу. Методика навчання па галопу.

Техніка виконання танцювальних фігур.

Методика навчання танцювальним фігурам.

Методика складання танцювальних фігур з використанням па галопау.

Тема 6. Техніка виконання та методика навчання па польки та танцювальних фігур.

Техніка виконання перемінного кроку.

Методика навчання перемінного кроку.

Методика навчання танцювальним комбінаціям.

Техніка виконання па польки .

Методика навчання па польки .

Техніка виконання танцювальних фігур.

Методика навчання танцювальним комбінаціям..

Методика складання танцювальних комбінацій з використанням па польки.

Тема 7. Техніка виконання та методика навчання елементам бального танцю вальс.

Техніка виконання елементів бального танцю вальс.

Методика навчання елементам бального танцю вальс.

Методика складання танцювальних комбінацій з кроками вальсу.

Тема 8. Техніка виконання та методика навчання елементам танцю мазурка.

Техніка виконання кроків мазурки.

Методика навчання крокам мазурки.

Техніка виконання танцювальних комбінацій на кроки мазурки.

Методика навчання танцювальним комбінаціям на кроки мазурки.

Кредит 3. Техніка виконання та методика навчання елементів українського народного танцю.

Тема 9. Техніка виконання та методика навчання елементів українського народного танцю.

Коротка характеристика елементів українського народного танцю. Техніка виконання елементів українського народного танцю: «Бігунець», «Голубець», «Вихилясник».

Методика навчання елементам українського народного танцю: «Бігунець», «Голубець», «Вихилясник».

Виконання танцювальних комбінацій з використанням вивчених елементів українського народного танцю.

Кредит 4. Забезпечення місць та безпека проведення занять з ритміки та хореографії

Тема 10. Характеристика місць занять ритмікою і хореографією та їх обладнання.

Вимоги до місць проведення занять ритмікою і хореографією.

Гігієнічні вимоги до місць проведення занять ритмікою і хореографією.

Обладнання місць занять ритмікою і хореографією. Техніка безпеки під час проведення занять ритмікою і хореографією.

Кредит 5. Організація та проведення культурно – спортивних заходів.

Тема 11. Особливості організації та проведення культурно – спортивних , танцювальних заходів у молодших, середніх та старших класах школи.

Складання програми заходів. Розробка і складання комплексів гімнастичних вправ, танцювальних комбінацій. Розучування з кожним класом окремих фрагментів виступів. Проведення репетицій. Музичне оформлення виступів. Підбір форми та спортивного інвентарю. Святкове оформлення школи. Забезпечення культурно – спортивних , танцювальних заходів медичним персоналом.

4. Завдання курсу.

знати :

- основи техніки танцювальних кроків, вправ ритміки, хореографії, ритмічної гімнастики;
- основи методики навчання танцювальним крокам, вправам ритміки, хореографії, ритмічної гімнастики ;
- техніку виконання та методику навчання танцювальних елементів;
- зміст та методику організації й проведення занять з ритміки і хореографії у загальноосвітній школі;

- забезпечення місць та безпеку проведення занять з ритміки та хореографії, ритмічної гімнастики;
- організацію та проведення культурно – спортивних заходів;

вміти :

- технічно вірно виконати всі вивчені танцювальні елементи, вправи ритміки та хореографії, ритмічної гімнастики, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним контрольним нормативам;
- організувати та провести культурно-спортивний захід у ЗОШ.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з державного управління, доцент Борецька Н.О.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик, комп'ютерної техніки, спортивного обладнання, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді танцювальних комбінацій, перевірка конспектів з записами самостійно складених танцювальних вправ, написання контрольних робіт, складання комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% - набирають під час тестування.

9. Мова викладання: українська.

12. ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1.Ідентифікація

Шифр: ДВС 2.3.4	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 90 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 2.</i></p>	<p>Вибіркова</p> <p>Курс: I</p> <p>Семестр: 2</p> <p>Лекції: 8</p> <p>Практичні заняття: 22</p> <p>Самостійна робота: 60</p> <p>Вид контролю: залік</p>

2. Мета курсу: дати уявлення про виникнення та розвиток фізичних вправ, виникнення видів спорту, гімнастичних та спортивно – ігрових систем, Олімпійських ігор, спортивних рухів.

3. Опис курсу.

Кредит 1. *Світова історія фізичної культури*

Тема 1. Значення, зміст та завдання предмету.

«Історія фізичної культури» у галузі фізичне виховання і спорт як навчальна дисципліна. Предмет її вивчення. Засоби, форми, і методи, ідеї, теорії і системи фізичного виховання. Еволюція фізичної культури і спорту з стародавніх часів до наших днів. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Фізичне виховання як педагогічна система фізичного удосконалення людини. Міжпредметні зв'язки.

Спорт як органічна частина фізичної культури. Стислий історичний огляд зародження та розвитку спорту. Зародження Стародавніх Олімпійських ігор. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Організація Міжнародного спортивного комітету.

Міжнародні спортивні організації. Проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху.

Фізична культура в Україні – її витоки, розвиток та проблеми на сучасному етапі.

Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.

Погляди вчених на виникнення фізичних вправ та ігор. Вплив географічного середовища, кліматичних умов на виникнення фізичних вправ. Функції фізичного виховання у первісному суспільстві. Фізичне виховання дітей та молоді. Фізична культура і обряди.

Тема 3. Фізична культура в Стародавньому світі.

Фізична культура у країнах Стародавнього Сходу: Індії, Персії, Єгипті.

Фізична культура у Стародавній Греції. Фізична культура Спарти і Афін. Погляди філософів та вчених на фізичну культуру.

Фізична культура у стародавньому Римі. Фізична культура рабовласників, народу, гладіаторів.

Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя.

Фізичне виховання у країнах Західної і Східної Європи. Фізичне виховання феодалів, городян, селян. Лицарські турніри, їх класифікація, значення. Відношення духовенства до фізичного виховання.

Особливості фізичної культури народів Азії, Америки, Африки.

Розвиток педагогічних ідей фізичного виховання в епоху Відродження.

Тема 5. Фізична культура нового часу.

Фізичне виховання як частина загального виховання. Історія видів спорту.

Погляди філософів, вчених на фізичну культуру у перший та другий періоди нового часу.

Педагогічні основи буржуазної системи фізичного виховання. Розвиток гімнастичних та спортивно – ігрових систем фізичного виховання.

Виникнення робочих спортивних рухів.

Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.

Спортивний рух у європейських країнах та країнах Латинської Америки. Розвиток аматорського та професійного спорту. Мілітаризація фізичної культури й спорту.

Кредит 2. *Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.*

Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.

Зародження Олімпійських ігор у Стародавній Греції. Місце проведення Стародавніх Олімпійських ігор. Організація і програми Олімпійських ігор. Участь у змаганнях, визначення переможців і нагородження. Підготовка атлетів до Олімпійських ігор. Кризисні явища у старогрецькому спорті і кінець Олімпійських ігор.

Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.

Спроби відродження Олімпійських ігор.

П'єр де Кубертен і відродження Олімпійських ігор.

Конгрес 1894 року і його роль в олімпійському русі. Створення Міжнародного олімпійського комітету.

Тема 3. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.

Міжнародний спортивний рух до першої світової війни. Міжнародний спортивний рух між двома світовими війнами .

Нова історична обстановка та її вплив на розвиток міжнародного спортивного руху після другої світової війни. Боротьба прогресивних сил за розширення та демократизацію міжнародного спортивного руху.

Тема 4. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.

Розвиток спорту і створення міжнародних спортивних об'єднань. Розвиток науки про фізичну культуру та спорт. Фізичне виховання молоді. Місце і роль спортсмена в олімпійському спорті. Конкуренція у спорті. Засоби масової інформації та олімпійський рух.

Кредит 3. *Історія фізичної культури і спорту в Україні.*

Тема 1. Витоки фізичної культури в Україні.

Фізичне виховання скіфів, сарматів, слов'ян. Фізичне виховання Київської Русі. Фізичне виховання українських козаків у Запорізькій Січі.

Тема 2. Фізична культура та спорт в Україні у ХХ столітті.

Організація товариств з різних видів спорту. Участь українських спортсменів в олімпійському русі. Фізична культура і спорт у навчальних закладах України.

Тема 3. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.

Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Офіційне визнання України міжнародним спортивним співтовариством. Український національний олімпійський комітет.

Традиції Українського спорту. Внесок Українців в олімпійський рух.

Сучасні досягнення та проблеми українського спорту. Перспективи розвитку українського спорту.

Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України.

Тема 4. Спортивний рух української діаспори.

Організація українського спорту у США. Фізична культура і спорт на території західних зон окупації Німеччини у перші повоєнні роки. Українська Спортивна Централь Америки і Канади та її діяльність.

4. Завдання курсу.

1. Визначення місця фізичної культури як суспільного явища і галузі в Україні.

2. Набуття знань про виникнення фізичних вправ та їх розвиток на різних етапах розвитку людського суспільства.

3. Визначення особливостей розвитку фізичної культури на різних етапах людського суспільства.

4. Набуття знань з історії виникнення Олімпійських ігор, з історії відродження Олімпійських ігор сучасності, хронології Олімпійських ігор.

5. Ознайомлення з розвитком педагогічних ідей фізичного виховання у різні епохи розвитку людського суспільства.

6. Набуття знань про розвиток спорту і міжнародного спортивного руху в період кінця ХІХ – початку ХХ століття.

7. Набуття знань про міжнародний спортивний рух і фізкультурно-спортивний рух в Україні.

8. Вивчення історії розвитку фізичної культури і спорту на Миколаївщині.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

а) історію виникнення і розвитку фізичних вправ;

б) погляди гуманістів на фізичне виховання;

в) гімнастичні та спортивно – ігрові системи фізичного виховання ;

г) історію виникнення , відродження , хронологію Олімпійських ігор;

д) виникнення видів спорту, розвиток професійного та аматорського спорту;

є) який внесок у розвиток фізичної культури зробили видатні вчені, педагоги ХІХ –ХХ ст.

ж) витоки фізичної культури України;

з) участь України в олімпійському русі;

і) прізвища видатних спортсменів України, Миколаївщини;

вміти:

а) порівнювати фізичну культуру різних країн у різні періоди їх розвитку;

б) аналізувати історичні події, які спричиняли умови для розвитку фізичної культури;

в) використовувати знання у професійній діяльності.

5. Статус у навчальному плані.

Варіативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з державного управління, доцент Борецька Н.О.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: A, B, C, D, E, FX.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

2 курс

Робочий навчальний план на 2018-2019 навчальний рік

№ з/п	Назви навчальних дисциплін	3 семестр навчальних тижнів 18													4 семестр навчальних тижнів 14+4 (практика)												
		Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг годин	з них аудиторних у тому числі				самостійна робота	Години на тижень	курсові роботи, проекти	кількість контрольних робіт	форми контролю			Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг годин	з них аудиторних у тому числі				самостійна робота	Години на тижень	курсові роботи, проекти	кількість контрольних робіт	форми контролю		
				всього	лекції	практичні	лабораторні					екзамен	залік	всього			лекції	практичні	лабораторні	екзамен					залік		
<i>Нормативні дисципліни</i>																											
1	Філософія														3	90	30	10	20								
2	Фізіологія людини	5	150	50	10	20	20	100	3			3	1														
3	Педагогіка	5	150	50	16	34		100	3			3	1														
4	Психологія																										
5	Гімнастика та методика викладання	4	120	40	2	38		80	2			2		1	4	120	40	2	38			80	3		2	1	
6	Легка атлетика та методика викладання	3	90	30	2	28		60	2			2	1														
7	Теорія та методика фізичного виховання														5	150	50	14	36			100	4		3	1	
8	Спортивні ігри та методика викладання	4	120	40	2	38		80	2			2		1													
9	Педагогічні технології у фізичному вихованні														3	90	30	8	22			60	2		2	1	
10	Навчальна практика														5	150	0					150	0				1
<i>Дисципліни за вибором ВНЗ</i>																											
11	Академічне писемне мовлення (іноземна мова)	3	90	30		30		60	2			2		1	3	90	30		30			60	2		2		1
12	Методика проведення рухливих ігор	3	90	30	6	24		60	2			2		1													
<i>Дисципліни за вибором студентів</i>																											
13	Трудове право та підприємницька діяльність	3	90	30	8	22		60	2			2		1													
14	Методика проведення секційних занять з настільного тенісу*														4	120	40	10	30			80	3		2		1
14	Силовий фітнес**														4	120	40	10	30			80	3		2		1
Разом		30	900	300	46	234	20	600	17	0	18	3	5	34	1020	290	62	228	0	730	21	0	17	5	4		
№ з/п		Назва практики							Тижнів	Годин	Форма контролю																
1		Навчальна практика							4	150	залік																

Примітка:

*- вибіркова дисципліна для освітньої програми Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм;

** - вибіркова дисципліна для освітньої програми Фізична культура та Захист Вітчизни

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ 1. ФІЛОСОФІЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.1.2	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3 Загальна кількість годин: 90 год. Тижневих годин: 4 семестр – 2 год.</p>	<p>Нормативна Курс: II Семестр: 4 Лекції: 10 Практичні заняття: 20 Самостійна робота: 60 Вид контролю: екзамен</p>

2. Мета курсу: дати уявлення про специфіку філософії як важливого компонента історії й культури людства, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософії в осмисленні онтологічних, гносеологічних, культурологічних і соціальних проблем сучасності; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; окреслити ті ідеї в історії філософії, які виявилися найбільш продуктивними для розвитку сучасної науки та суспільної думки; сприяти формуванню у студентів здібностей до аналітичного мислення, самостійного застосування здобутків сучасної методології філософського знання у педагогічній творчості, науково-дослідницькій роботі; допомагати осмисленню смисложиттєвих, екзистенційних проблем сучасності, найважливіших напрямів трансформації життєвого світу постіндустріальної цивілізації; розвивати толерантне відношення до альтернативних позицій у релігійній, філософській, політичній та інших сферах життя; здатність самостійно аналізувати складні явища соціокультурного буття.

3. Опис курсу.

Тема 1. Філософія, її людські виміри і смисл.

Філософія, світогляд культура. Історичні типи світогляду: міф, релігія, науковий світогляд. Предмет філософії. Проблема начала філософії. Природа та типи філософських проблем.

Тема 2. Філософія Стародавнього світу.

Філософія Стародавнього Сходу та її своєрідність. Своєрідність філософії стародавньої Греції. Аристотель як систематизатор античної філософії.

Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.

Християнська апологетика та патристика. Аврелій Августин та його вчення. Схоластика. Суперечка про природу понять: реалізм і номіналізм. Вчення Фоми Аквінського про єдність душі і тіла, про двоїстість істини, про співвідношення релігії, філософії і науки.

Філософія Відродження. Філософія гуманізму. Антропоцентризм як реакція на середньовічний геоцентризм. Натурфілософія Відродження. Пантеїзм. Геліоцентризм і вчення про нескінченність Всесвіту. Соціальна філософія Відродження. Реформація, її ідеї.

Тема 4. Філософія Нового часу.

Наукова революція XVII ст. Головні риси філософії Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії. Емпірична і раціоналістична методологія. Теорія пізнання та емпіризм. Сенсуалістична теорія пізнання. Гносеологічний скептицизм. Раціоналістична теорія пізнання. Створення механістичної матеріалістичної картини світу. Поняття субстанції і модусів у філософії Спінози. Дуалізм Р.Декарта. Монадологія Г.Лейбніца. Вчення Т.Гоббса про державу. Соціально-політичні погляди Ф.Бекона, Дж.Локка, Б.Спінози. Проблема людини у філософії Просвітництва. Французький матеріалізм.

Тема 5. Філософія у XIX-XX ст..

Плюралізм течій сучасної філософії. Некласична філософія кінця XIX – початку XX ст.. Ірраціоналістично-містична тенденція. Позитивістська тенденція. Загальні особливості філософії XX та початку XXI ст. Раціоналістична тенденція.

Тема 6. Філософське розуміння світу.

Світоглядне значення проблеми буття. Проблема буття в історико-філософському окресленні. Категоріальні визначення буття. Основні форми буття. Буття людини як фундаментальна проблема філософії. Матеріальний світ та поняття матерії. Розвиток уявлень про матерію в історії філософії і природознавстві. Структурність та системність матерії. Поняття руху. Проблема руху в історії філософії та природознавстві. Розвиток уявлень про простір та час в історії філософії та природознавстві. Субстанційна і реляційна концепція простору і часу. Концепції простору та часу у сучасній науці. Проблема єдності світу. Проблема свідомості у філософії.

Тема 7. Діалектика та її альтернативи. Основні закони діалектики.

Діалектика як вчення про всезагальний зв'язок і розвиток матеріального та духовного світу. Історичні форми діалектики: стихійна діалектика античності, діалектика німецької класичної філософії, матеріалістична діалектика, „негативна діалектика”.

Альтернативи діалектики. Метафізика. Метафізична і діалектична концепції розвитку. Софістика та еклектика – альтернативи діалектики як логіки. Догматизм і релятивізм – альтернативи діалектики як теорії пізнання. Основні принципи і закони діалектики.

Тема 8. Пізнавальний процес: сутність та структура.

Специфіка філософського підходу до пізнання. Гносеологія та її місце у структурі філософського знання. Проблема пізнаваності світу: аналіз основних підходів у різних філософських напрямках. Суб'єкт та об'єкт пізнання. Основні принципи теорії пізнання. Особливості пізнання природного, соціокультурного і духовного світу людини. Поняття, структура і форми практики. Функції практики у пізнанні. Структура пізнавального процесу. Чуттєвий та раціональний ступіні пізнання. Діалектика процесу пізнання, Форми раціонального пізнання: відчуття, сприйняття, уявлення. Форми раціонального пізнання: поняття, судження, умовивід. Дилема емпіризму та раціоналізму.

Тема 9. Проблема методу в філософії.

Наукове пізнання та його специфічні ознаки: особливості об'єкта, цілей, засобів, методів і результатів наукового пізнання. Тенденція розвитку загальної методології. Методологія як стиль мислення. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання. Методи емпіричного дослідження. Специфіка і методи теоретичного пізнання. Загальнонаукові методи. Основні форми наукового пізнання: факт, проблема, гіпотеза, теорія. Структура і функції наукової теорії. Проблема наукової раціональності і форми поза наукового знання.

Тема 10. Філософський аналіз суспільства та історії.

Поняття соціального в філософії. Специфіка предмета соціальної філософії. Поняття суспільства. Соціум як історичний процес. Суспільство як система: основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. Політична сфера суспільства. Природа і суспільство. Сучасне природознавство про історичні етапи розвитку природи.

4. Завдання курсу

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати :

- предмет та функції філософії; світогляд та його історичні типи; генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду;
- специфіку та структуру філософського знання; основне коло філософських проблем;
- категоріальні визначення буття; розвиток уявлень про матерію в історії філософії; філософські аспекти проблеми руху; сучасні концепції простору та часу;
- тлумачення проблеми свідомості в основних напрямках філософії; зміст основних концепцій походження свідомості; основні складові структури свідомості;
- історичні форми діалектики; альтернативи діалектики; основні принципи діалектики та зміст основних законів діалектики; зміст категорій діалектики;
- специфіку філософського підходу до пізнання; особливості суб'єкта та об'єкта пізнання; основні принципи пізнання, рівні та форми пізнання; тлумачення проблеми практики у філософії; існуючі у філософії концепції істини;
- сутність глобальних проблем сучасності, їх походження, критерії, умови розв'язання;

вміти:

- розрізняти та виявляти специфіку різних типів світогляду;
- пояснювати конкретними прикладами основні функції філософії;
- характеризувати зв'язки філософії з іншими суспільними науками;
- пов'язувати загальні філософські проблеми з вирішенням завдань у різних галузях сучасної науки;
- робити порівняльний аналіз філософського та конкретно-наукового тлумачення буття;
- аргументовано демонструвати перевагу діалектичного мислення;
- робити порівняльний аналіз концепцій свідомості у основних напрямках філософії;
- аналізувати структуру, ознаки та основні функції свідомості;

- розрізняти метафізичну та діалектичну концепції розвитку світу; наводити конкретні приклади реальних виявлень метафізики при аналізі проблем суспільства;
- розкривати співвідношення принципів діалектики; демонструвати використання цих принципів при аналізі сучасних проблем;
- окреслювати умови, можливості та рівні пізнання, його різновиди та форми;
- давати класифікацію та філософський аналіз глобальних проблем сучасності;

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: кандидат філософських наук, доцент Шпачинський Ігор Леонідович.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота. Загальнонаукові методи: індукція, дедукція, аналіз, синтез, аналогія, абстрагування.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

2. ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.1.3	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 5</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 150 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 3 семестр – 3 год.</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 2</p> <p>Лекції: 10</p> <p>Практичні заняття: 20</p> <p>лабораторні заняття: 20</p> <p>Самостійна робота: 100</p> <p>Вид контролю: екзамен</p>

2. Мета курсу: дати студентам, майбутнім педагогам, вчителям фізичної культури та тренерам, сучасні уявлення про функціонування організму людини, про механізми життєдіяльності, вікові зміни в організмі людини при взаємодії з навколишнім середовищем.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Організм як єдине ціле. Фізіологія крові. Фізіологія системи кровообігу. Фізіологія системи дихання

Тема 1. Предмет, задачі фізіології людини.

Методи фізіологічних досліджень. Зв'язок фізіології з іншими біологічними дисциплінами. Історія розвитку фізіології, як науки.

Тема 2. Організм та його основні фізіологічні функції.

Організм як складна жива система. Системний принцип управління фізіологічними функціями. Цілісність як принцип роботи організму. Гомеостаз та регуляція функцій організму.

Тема 3. Основні закономірності росту і розвитку організму людини.

Періоди розвитку організму. Ріст та пропорції тіла на різних етапах розвитку

Тема 4. Фізіологія системи крові.

Фізико-хімічні властивості та фізіологічні функції крові. Гемостаз. Плазма та формені елементи крові, їх будова, властивості, значення.

Тема 5. Групи крові.

Правила переливання крові, резус-фактор та його значення. Лімфатична система. Регуляція системи крові. Фізіологічні механізми зміни кровотворної функції при м'язовій роботі. Зміни в системі крові при фізичних навантаженнях.

Тема 6. Фізіологія системи кровообігу.

Скоротлива функція серця. Фази серцевої діяльності. Автоматія скорочення серця. Проводяча система серця. Біоелектрична активність серця. Електрокардіограма, її характеристика і аналіз. Регуляція серцевої діяльності при фізичних навантаженнях.

Тема 7. Фізіологічні основи гемодинаміки.

Швидкість та об'єм кровотоку. Артеріальний тиск. Регуляція гемодинаміки: гуморальні фактори регуляції, рефлекторні зміни судинного тону. Зміна гемодинамічних показників при фізичних навантаженнях.

Тема 8. Зовнішнє дихання.

Показники зовнішнього дихання (легенева вентиляція, дифузійна здатність легень, життєва ємкість легень). Фізіологічна роль і біохімічні основи внутрішнього дихання. Внутрішнє дихання при м'язовій роботі.

Тема 9. Регуляція дихання.

Гуморальні фактори регуляції дихання. Дихальний центр. Регуляція дихання при фізичних навантаженнях. Адаптація системи дихання до м'язової роботи.

Кредит 2. Фізіологія системи травлення. Обмін речовин та енергії. Фізіологія виділення

Тема 10. Роль травлення в життєдіяльності організму.

Особливості травлення в різних відділах травного тракту: ротовій порожнині, шлунку, тонкому та товстому кишечнику. Роль печінки та підшлункової залози. Системна регуляція травлення.

Тема 11. Особливості обміну речовин та енергії в живому організмі.

Основні етапи обміну речовин. Анаболічні та катаболічні процеси в живому організмі. Шляхи накопичення та трансформації вільної енергії в процесах життєдіяльності.

Тема 12. Обмін речовин та енергії при фізичній активності.

Особливості обміну білків, жирів, вуглеводів, води та мінеральних солей, а також енергії в різних функціональних станах та при заняттях м'язовою діяльністю.

Тема 13. Значення видільних процесів в життєдіяльності організму.

Морфо-фізіологічні механізми сечоутворення та сечовиділення. Процеси фільтрації та зворотнього всмоктування (реабсорбції). Сечоутворення при м'язовій роботі.

Тема 14. Роль потовиділення в підтримці сталості внутрішнього середовища організму.

Місце потовиділення в терморегуляції. Потовиділення при м'язовій роботі. Системна регуляція виділення. Фізіологічні та фізико-хімічні механізми підтримки постійної температури тіла.

Кредит 3. Фізіологія м'язів. Фізіологія сенсорних систем.

Тема 15. Фізіологія м'язового апарату.

Скоротлива функція скелетних м'язів. Тетанус. Місце тетанічного режиму м'язової діяльності при фізичних вправах. Фізіологія гладенької м'язової тканини. Функціональні особливості гладеньких м'язів.

Тема 16. Фізіологічні механізми м'язового скорочення.

Сучасні концепції і теорії м'язового скорочення. Джерела енергії для скорочення та розслаблення м'язів. Роль АТФ в скорочувальному акті. Шляхи ресинтезу АТФ при м'язовій діяльності.

Тема 17. Фізіологічний зміст аналізаторної функції.

Поняття аналізатора, характеристика його відділів та механізмів діяльності. Анатомо-фізіологічна характеристика окремих видів аналізаторів та розкриття механізмів їх діяльності. Зоровий аналізатор, структурні основи зорової рецепції. Світло – та кольоросприйняття. Сучасні концепції кольорового зору. Роль зорового аналізатору в управлінні довільними рухами.

Тема 18. Слуховий та руховий аналізатори.

Структурні основи слухової рецепції. Механізми рецепції та аналізу звуків. Роль слухового аналізатору в управлінні довільними рухами. Руховий аналізатор (РА). Роль пропріорецепції в освоєнні нових рухів. Удосконалення РА під впливом систематичних занять фізичними вправами.

Тема 19. Інші аналізаторні системи.

Аналізатори шкірної рецепції, нюху та смаку, їх рецепторний апарат та сучасні теорії сприйняття. Вестибулярний та вісцеральний (інтерорецептивний) аналізатори.

Кредит 4. Гормональна регуляція фізіологічних функцій. Фізіологія збудливих тканин.

Тема 20. Фізіологія ендокринної системи.

Роль залоз внутрішньої секреції (ЗВС) в регуляції фізіологічних функцій. Гормони, їх характеристика та роль в життєдіяльності організму. Гіпоталамо-гіпофізарна система та її роль в адаптації організму людини до фізичних навантажень.

Тема 21. Фізіологічна характеристика окремих залоз внутрішньої секреції та їх роль в діяльності організму.

Наслідки гіпо- та гіперфункції ЗВС. Регуляція діяльності ЗВС. Корисний адаптивний ефект гормональних впливів при м'язовій роботі.

Тема 22. Фізіологія збудження.

Поняття про подразливість та подразники, збудливість, збудження. Природа біоелектричної активності живої тканини. Мембранна теорія біоелектричних явищ. Феноменологія та механізми біоелектричної активності. Практичне значення дослідження біоелектричної активності для оцінки функціонального стану організму при м'язовій діяльності.

Тема 23. Фізіологія нейрона.

Нейрон – основна структурно-функціональна одиниця нервової тканини. Функціональні особливості нервової клітини. Передача збудження в синапсах. Роль систематичних занять фізичними вправами у підвищенні ефективності передачі збудження в нервово-м'язових синапсах. Властивості нервових центрів, значення їх для життєдіяльності цілісного організму.

Кредит 5. Фізіологія нервової системи. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД)

Тема 24. Фізіологія центральної нервової системи.

Особливості функціональної організації спинного мозку. Роль спинного мозку в координації складних форм рухової діяльності в процесі занять фізичними вправами. Довгастий мозок та вароліїв міст, їх роль в регуляції вегетативних функцій в організмі. Роль ретикулярної формації в формуванні складних поведінкових реакцій, зв'язаних з м'язовою діяльністю.

Тема 25. Фізіологія головного мозку.

Інтегративна функція мозочку. Мозочок – вищий підкірковий центр регуляції довільних рухів. Проміжний мозок. Роль таламуса у формуванні поведінкових актів, пов'язаних з

бадьорим станом та сном. Базальні ганглії, їх роль в регуляції м'язового тону, складних форм поведінки, вегетативних функцій організму. Лімбічна система (вісцеральний мозок). Забезпечення гомеостазу. Формування складних форм поведінки. Емоції. Роль емоцій в спортивній практиці.

Тема 26. Передній мозок.

Кора великих півкуль головного мозку (кора ВПГМ) – особливості її структурно-функціональної організації, локалізація функцій в корі великих півкуль. Біоелектрична активність головного мозку, електроенцефалографія. Роль кори ВПГМ у формуванні та управлінні довільними рухами. Функціональна удосконаленість кори під впливом систематичної м'язової діяльності. Адаптаційно – трофічна функція вегетативної нервової системи (ВНС). Роль ВНС у виникненні специфічних для спорту функціональних станів.

Тема 27. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД).

Фізіологічний зміст ВНД. Відмінності ВНД людини і тварин. Умовні рефлекси (УР), їх класифікація, умови та механізми формування, значення в діяльності організму. Системна організація умовно-рефлекторної діяльності. Умовно-рефлекторні закономірності як фізіологічна основа формування довільних рухів. Сучасні уявлення про роль, причини та механізми сну.

Тема 28. Співвідношення ВНД та психіки людини.

Перша і друга сигнальні системи дійсності. Нейрофізіологічна організація мовного аналізу зовнішнього світу. Типологічні особливості ВНД людини та їх вплив на заняття фізичними вправами дітей та підлітків. Соціальна детермінованість вищих психічних функцій людини. Свідомість і вищі мотивації в фізичному вихованні, в спортивній діяльності.

4. Завдання курсу.

Основними освітніми завданнями курсу «Фізіологія людини» є:

1. Дати глибоку теоретичну та практичну підготовку студентам в галузі вивчення морфо-фізіологічних особливостей організму людини в різних функціональних станах.
2. Підготувати студентів до кваліфікованого проведення навчальних занять з фізичної культури і спорту згідно з сучасними вимогами науки і практики.
3. Сформувати у студентів практичні навички визначення морфо-функціональних особливостей фізичного розвитку дитини і перспектив вдосконалення їх в тому чи іншому виді спорту.
4. Поглибити загальнотеоретичну і методичну підготовку майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту.

Виховні завдання:

1. Сприяння соціальному формуванню особистості.
2. Виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі.
3. Пропагування здорового способу життя на базі отриманих знань.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- особливості будови та функціонування різних систем органів організму людини;
- функціональні зміни в організмі при різних режимах життєдіяльності;
- вікові та статеві особливості функціонування різних систем життєдіяльності;
- зміни систем органів при систематичних заняттях фізичною культурою та спортом.
- фізіологію органів і систем органів організму людини;
- механізми процесів життєдіяльності клітини;
- взаємозв'язок будови органів з виконуваними функціями;
- механізми нейрогуморальної регуляції процесів життєдіяльності організму;

- фактори, які сприяють збереженню здоров'я та порушують його;
- саморегуляцію функцій організму.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- аналізувати хронометраж уроку фізичної культури, визначати загальну та моторну щільність уроку;
- аналізувати фізіологічну криву уроку фізичної культури за даними пульсометрії, частоти дихання;
- визначати зміни артеріального тиску крові протягом навчального уроку. пояснювати зв'язок між будовою і функціями органів організму людини;
- досліджувати стан фізіологічних систем власного організму;
- опрацьовувати наукову літературу з фізіології людини;
- обґрунтовувати шкідливий вплив на організм алкоголю, наркотиків, куріння;
- застосовувати знання для ведення здорового способу життя, профілактики захворювань фізіологічних систем, дотримання режиму праці і відпочинку.

5. Статус у навчальному плані. Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат біологічних наук, доцент Гетманцев С.В.

7. Форми і методи навчання: лекційні, практичні й лабораторні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

3. ПЕДАГОГІКА

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.7	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 5</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 150 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 3 семестр – 3 год.</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 3</p> <p>Лекції: 16</p> <p>Практичні заняття: 34</p> <p>Самостійна робота: 100</p> <p>Вид контролю: екзамен</p>

2. Мета курсу: ознайомлення студентів з системою педагогічних знань, підготовка майбутніх вчителів фізичної культури та спортивних педагогів до роботи у освітніх закладах.

3. Опис курсу.

Тема 1. Предмет педагогіки, завдання навчального курсу

Предмет і завдання педагогіки. Педагогіка як наука і мистецтво. Основні категорії педагогіки: навчання, виховання, освіта, розвиток, педагогічний процес. Джерела педагогіки.

Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Напрями розвитку сучасної педагогіки: педагогіка співробітництва, педагогіка життєтворчості, педагогіка

толерантності, особистісно-орієнтована педагогіка, педагогіка рефлексії, психопедагогіка особистості та ін. Завдання педагогіки на сучасному етапі.

Тема 2. Методи науково-педагогічних дослідження

Основні методи педагогічного дослідження: спостереження, експеримент, бесіда, інтерв'ювання, анкетування, вивчення продуктів діяльності та педагогічної документації, метод узагальнених незалежних характеристик, психолого-педагогічне тестування. Характеристика окремих методів педагогічного дослідження. Вимоги до їх організації та проведення.

Тема 3. Розвиток, формування та виховання особистості.

Процес розвитку і формування особистості. Спадковість і розвиток. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Розвиток і виховання. Людина, особа, персону, індивід, особистість, індивідуальність. Технократична і натуралістична парадигми виховання. Діяльність як чинник розвитку особистості. Провідні види діяльності школярів. Роль активності у розвитку особистості. Основні теорії розвитку особистості: біогенетичні, соціогенетичні, взаємодії факторів, персоналістичні. Вікові періоди розвитку особистості та індивідуальні особливості учнів, їх врахування у навчально-виховному процесі.

Тема 4. Поняття про дидактику, основні її категорії, проблеми.

Дидактика – теорія освіти і навчання. Предмет дидактики. Виникнення і розвиток дидактики. Основні функції процесу навчання: освітня, виховна і розвивальна, їх єдність та шляхи реалізації. Цілі навчання.

Сутність, етапи, структура і функції навчання. Рушійна сила навчального процесу. Психологічні основи процесу навчання: структура діяльності вчителя і діяльності учнів. Навчання і пізнавальний розвиток особистості. Мотивація навчання. Пізнавальний інтерес, умови його розвитку в навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань. Типологія навчання: догматичний, пояснювально-ілюстративний тип навчання, програмоване навчання, проблемне навчання, модульне навчання, Формування понять. Формування вмінь і навичок.

Тема 5. Зміст освіти в сучасній школі, тенденції його вдосконалення

Загальна характеристика змісту освіти. Об'єктивні та суб'єктивні фактори визначення змісту освіти. Теорії змісту освіти: формальної освіти, матеріальної освіти, дидактичний утилітаризм, дидактичний екземпляризм. Педагогічні вимоги до змісту освіти в сучасній школі. Освітня система в Україні. Характеристика її складових ланок. Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, підручники.

Закон України “Про освіту”, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, цільова комплексна програма “Вчитель” про основні напрями розвитку вітчизняної освіти.

Тема 6. Процес навчання. Співвідношення закономірностей, принципів і правил дидактики.

Поняття про закономірності навчання. Зовнішні і внутрішні закономірності навчання. Принципи навчання як категорія дидактики. Сутність понять “закон”, “закономірність”, “принципи”.

Закон - необхідне, суттєве, стійке, повторюване відношення між явищами; внутрішній і необхідний, всезагальний і суттєвий зв'язок предметів і явищ об'єктивної дійсності; загальні, необхідні й суттєві зв'язки між предметами й процесами.

Загальні закони навчання: закон соціальної обумовленості цілей, змісту, форм і методів навчання; закон взаємозв'язку самореалізації й освітнього середовища; закон взаємозв'язку навчання, виховання й розвитку; закон обумовленості результатів навчання характером освітньої діяльності учнів; закон цілісності і єдності освітнього процесу..

Закономірності навчання – об'єктивні, суттєві, стійкі, повторювані зв'язки між складовими частинами, компонентами процесу навчання.

Принципи навчання – основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчання відповідно до його цілей і закономірностей: науковості, систематичності й послідовності, свідомості, активності та самостійності у навчанні, наочності, ґрунтовності, зв'язку навчання з практичною діяльністю, доступності навчання та врахування індивідуальних особливостей учнів, емоційності навчання.

Тема 7. Методи навчання, їх характеристика

Поняття про метод навчання. Прийом навчання як елемент методу. Метод як багатофакторне явище. Різні підходи до характеристики методів навчання: методи навчання як способи залучення до безпосередньої практичної діяльності; як способи передачі навчальної інформації; як способи спільної діяльності вчителя і учнів із досягнення поставлених дидактичних завдань; як способи організації пізнавальної діяльності учнів; як способи стимулювання пізнавальної діяльності.

Класифікація методів навчання. Різні підходи до класифікації: за джерелами передачі й сприйняття навчального матеріалу; за основними дидактичними завданнями; за характером пізнавальної діяльності учнів; за логікою передачі й сприймання навчальної інформації; за ступенем керівництва навчальною роботою учнів.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів: словесні, наочні і практичні; індуктивні, дедуктивні; пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі, методи самостійної роботи і роботи під керівництвом учителя.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів: методи стимулювання інтересу до навчання (пізнавальні та дидактичні ігри, навчальні дискусії тощо), методи стимулювання обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчання, заохочення і покарання тощо).

Контроль, його функції і види. Методи контролю: усний, письмовий, графічний, лабораторний, практичний, програмований. Методи самоконтролю. Тестування успішності. Види тестів. Вимоги до тестових завдань. Нетрадиційні методи контролю знань, умінь і навичок учнів.

Бінарні методи навчання.

Поняття про засоби навчання. Класифікація засобів навчання. Моделі і моделювання, наочні посібники. Візуальні, аудіальні, аудіовізуальні засоби навчання, організаційно-педагогічні умови їх застосування. Засоби масової інформації та їх використання у навчальному процесі. Комп'ютер як засіб навчання.

Проблема вибору методів і засобів навчання та їх комплексного застосування. Технології навчання. Вибір методу і технології навчання залежно від дидактичних цілей, змісту навчального матеріалу, навчальних можливостей учнів, умов навчання і можливостей самого вчителя.

Тема 8. Організаційні форми навчання. Урок як основна форма навчання. Нетрадиційні форми організації навчання.

Поняття форми організації навчання. Генезис організаційних форм навчання: індивідуальна та індивідуально-групова форма навчання, групова форма навчання, класно-урочна система, белл-ланкастерська система, мангеймська система, план Трампа, дальтон-план, бригадно-лабораторна форма навчання. Становлення та розвиток класно-урочної системи. Форми навчання, їх розвиток в історії дидактики. Позаурочні форми навчання та їх характеристика. Семінари, їх функції, особливості підготовки і проведення. Практикуми, їх місце у загальній системі навчальних занять. Факультативні заняття, їх види та специфіка проведення. Навчальні екскурсії, їх організація і проведення. Додаткові групові та індивідуальні консультації. Предметні гуртки. Домашня навчальна діяльність учня. Види домашніх завдань. Вимоги до домашніх завдань.

Урок як основна форма організації навчання. Переваги та недоліки уроку. Основні вимоги до сучасного уроку: організаційні, дидактичні, психологічні, етичні, санітарно-гігієнічні. Раціональна організація навчальної праці і формування навичок інтелектуальної діяльності учнів.

Класифікація уроків. Типологія і структура уроку. Система уроків за дидактичними цілями: урок засвоєння нових знань; урок формування умінь і навичок; урок застосування умінь і навичок; урок узагальнення і систематизації знань; урок перевірки, оцінювання і корекції знань; комбінований урок.

Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Фронтальні, групові, колективні та індивідуальні форми організації навчальної діяльності учнів.

Підготовка вчителя до уроку. Стадії (етапи) підготовки вчителя до навчального заняття. Тематичне і поурочне планування. Шляхи вдосконалення класно-урочної системи навчання.

Нетрадиційні уроки, їх особливості. Характеристика різних типів нетрадиційних уроків (уроки-консиліуми, уроки-винаходи, уроки-заліки, уроки-змагання, театралізовані уроки, уроки-ділові ігри та ін.). Шляхи підвищення ефективності уроку.

Нестандартні уроки: уроки «занурення»; урок-ділова гра; уроки - прес-конференції; уроки типу КВК; театралізовані уроки; урок-консультація; комп'ютерні уроки; уроки з груповими формами роботи; уроки взаємо навчання учнів; уроки творчості; уроки-аукціони; уроки, що ведуть учні; уроки-заліки; уроки сумніву; уроки-творчі звіти; уроки-формули; уроки-конкурси; бінарні уроки; уроки-узагальнення; уроки-фантазії; уроки-суди; уроки пошуку істини; уроки-лекції «Парадокси»; уроки-концерти; уроки-діалоги; уроки «Слідство ведуть знавці»; уроки - рольові ігри; уроки-конференції; уроки-семінари; інтегральні уроки; уроки «кругове тренування»; міжпредметні уроки; уроки-екскурсії; урок-гра «Поле чудес».

Нестандартні уроки: уроки змістовної спрямованості; уроки на інтегративній основі; уроки міжпредметні; уроки-змагання; уроки суспільного огляду знань; уроки комунікативної спрямованості; уроки театралізовані; уроки-подорожування, уроки-дослідження; уроки з різновіковим складом учнів; уроки-ділові, рольові ігри; уроки драматизації; уроки-психотренінги.

Поняття «контроль» у дидактиці - нагляд, спостереження і перевірка успішності учнів. Завдання, функції і види педагогічного контролю. Завдання контролю: виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності отриманих умінь і навичок цілям і завданням навчального предмету; виявлення труднощів у засвоєнні учнями навчальної інформації та типових помилок з метою їх корекції та усунення; визначення ефективності організаційних форм, методів і засобів навчання; діагностування рівня готовності учнів до сприйняття нового матеріалу. Основні функції контролю за успішністю є: освітня; діагностична; виховна; розвиваюча; стимулююча; управлінська. Види контролю: попередній, поточний, періодичний (тематичний); підсумковий; заключний. Екзамени (перевідні та випускні).

Основні вимоги до перевірки і оцінки успішності: а) індивідуальний характер; б) систематичність; в) достатня кількість даних для оцінки; г) тематична спрямованість; д) об'єктивність, умотивованість оцінок; е) єдність вимог учителів; є) оптимальність; ж) всебічність.

Тема 9. Сутність виховання як педагогічного процесу

Теорія виховання як розділ педагогіки. Завдання та функції теорії виховання. Окремі теорії виховання: теорія національного виховання, теорія професійного виховання, теорія морального виховання. Поняття змісту виховання. Проблема змісту виховного процесу у сучасній школі. Сутність та особливості національної системи виховання. Мета національного виховання.

Виховання як педагогічне явище, його місце у цілісному педагогічному процесі. Поняття виховання, його специфіка, рушійні сили. Гуманний характер системи виховання в українській народній педагогіці. Сфери виховного впливу: свідомість, емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки, переконання, потреби, здібності, характер. Етапи процесу виховання. Види впливів у вихованні: цілеспрямований і стихійний; функціонально-рольовий та особистісно-орієнтований. Критерії вихованості дитини. Результати процесу виховання та методика їх виявлення. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Самовиховання і перевиховання як складові процесу виховання. Самовиховання - вищий етап процесу виховання. Умови і фактори, що детермінують самовиховання учнів. Рушійні сили самовиховання. Організація самовиховання учнів. Педагогічне керівництво самовихованням учнів.

Перевиховання, його функції, етапи, принципи. Категорії дітей і підлітків, які підлягають перевихованню. Педагогічно занедбані та важковиховувані діти. Причини педагогічної занедбаності і важко вихованості учнів, шляхи їх попередження і подолання.

Тема 10. Закономірності та принципи виховання

Процес виховання як система взаємодії педагога й учня, що забезпечує розвиток особистості. Закономірності процесу виховання. Діяльність і спілкування як основа виховного процесу. Трансформація зовнішніх впливів у внутрішні процеси особистості.

Основні компоненти виховного процесу: цільовий, змістовний, операційно-діяльнісний, аналітико-результативний. Взаємозв'язок і взаємовплив компонентів виховного процесу. Особливості процесу виховання.

Поняття про принципи виховання. Різні підходи до класифікації принципів виховання.

Характеристика основних принципів виховання: цілеспрямованість, зв'язок з життям, єдність свідомості і поведінки, виховання у праці, виховання особистості у колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю учнів, повага до особистості вихованця у поєднанні з розумною вимогливістю до нього, індивідуально-особистий підхід у вихованні, наступність, єдність педагогічних вимог школи, сім'ї та громадськості, комплексний підхід у вихованні. Взаємозв'язок принципів виховного процесу.

Відображення принципів національної спрямованості, культуровідповідності, гуманізації виховного процесу, цілісності, превентивності, акмеологічного принципу, принципів суб'єкт-суб'єктної взаємодії, особистісної орієнтації і технологізації виховного процесу у „Програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні”.

Результати процесу виховання. Їх контроль та можливості виміру. Критерії ефективності виховного процесу. Педагогічна діагностика вихованості. Методи діагностики вихованості.

Тема 11. Загальні методи виховання

Поняття про методи, прийоми і засоби виховання. Різні підходи до класифікації методів виховання (класифікації Г.Щукіної, В.Сластьоніна, М.Ярмаченка та ін.). Система методів виховання.

Методи формування суспільної свідомості. Розповідь, бесіда (групова та індивідуальна), диспут, лекція, їх характеристика, вимоги до їх використання. Приклад у вихованні, його різновидності, функції. Переконавання і навіювання у виховному процесі.

Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки. Формування громадської думки. Привчання і вправи у виробленні способів поведінки. Постановка педагогічних вимог до учнів. Доручення. Створення виховних ситуацій, використання спонтанних виховних ситуацій.

Методи стимулювання позитивної поведінки і діяльності учнів. Змагання, заохочення і покарання, їх характеристика. Вимоги до їх застосування.

Методи контролю й аналізу ефективності виховного процесу: педагогічне спостереження, анкетування, бесіда, аналіз результатів суспільно-корисної роботи, виконання доручень, створення ситуацій для вивчення поведінки учнів. Орієнтовні програми вивчення особистості учня та учнівського колективу.

Взаємозв'язок методів виховання, умови їх оптимального вибору та застосування. Сучасні технології виховання.

Виховання учнів у процесі навчальних занять. Виховний потенціал уроку: його організація, особливості взаємодії між його учасниками, зміст навчальної праці учнів, психологічна атмосфера на уроці.

Поняття позакласної і позашкільної роботи, їх завдання. Принципи організації позакласної і позашкільної роботи. Зміст позакласної та позашкільної роботи. Гурткова робота у школі. Основні позашкільні установи, завдання та зміст їх роботи. Спільна робота школи з позашкільними навчально-виховними закладами. Роль класного керівника в організації позакласної та позашкільної роботи з учнями.

Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи, їх характеристика. Комплексні форми виховання. Взаємозв'язок різних форм позакласної і позашкільної роботи.

Характеристика окремих форм виховної роботи: година класного керівника, тематичні вечори, вікторини, вечори запитань і відповідей, політичні інформації, фестивалі, конкурси, огляди, конференції, тижні з різних предметів, зустрічі з видатними людьми тощо. Традиції народної педагогіки у позакласній і позашкільній роботі з учнями. Пошуки нових форм позакласної виховної роботи у сучасній школі.

Тема 12. Особистість і колектив. Виховання особистості в системі учнівського самоврядування.

Загальне поняття про дитячий колектив, його ознаки, функції. Основні типи дитячих колективів. Структура колективу. Загальношкільний і первинний колектив, їх структура. Офіційна і неофіційна структура колективу.

Гармонійне поєднання індивідуальних, колективних і масових форм роботи в процесі виховання особистості. А.С.Макаренко та В.О.Сухомлинський про виховання особистості в колективі. Структура, типи, динаміка розвитку колективу. Динаміка розвитку колективу. Стадії та механізми становлення виховного колективу. Закони життя колективу. Стиль і тон колективу. Закон паралельної педагогічної дії. А.Макаренко про етапи розвитку колективу. Роль традицій, звичаїв у згуртуванні колективу. Міжособистісні стосунки у колективі. Умови успішного виховання колективних взаємин. Роль учителя у формуванні здорового психологічного клімату в учнівському колективі. Методика колективних творчих справ. Педагогіка співробітництва про створення класного колективу.

Тема 13. Основи сімейного виховання. Взаємодія школи і сім'ї.

Характеристика типів сучасної сім'ї: повна сім'я, окрема сім'я, проста сім'я, нуклеарна сім'я, складна сім'я, велика сім'я, егалітарна сім'я, авторитарна сім'я, дітоцентрична сім'я, благополучна сім'я, стабільна сім'я, дезорганізована сім'я, нестабільна сім'я, студентська сім'я, дискантна сім'я. Сім'я та її соціальні функції: репродуктивна функція, матеріальна функція, культурологічна функція, виховна функція. Вимоги до батьків як вихователів. Умови успішного виховання дітей у сім'ї. А.Макаренко про умови сімейного виховання. Типові помилки сімейного виховання. Труднощі й суперечності у сімейному вихованні дітей.

Поняття про зміст і напрями виховання у сім'ї. Розширення пізнавальних інтересів, формування духовної культури дітей. Виховання соціальної зрілості і сумлінного ставлення до праці. Формування здорового способу життя.

Засоби і методи сімейного виховання. Організація життя дитини у сім'ї. Стосунки батьків і дітей як психолого-педагогічна проблема, її типові варіанти. Причини конфліктів між батьками і дітьми. Попередження конфліктів. Умови оптимізації стосунків батьків і дітей.

Законодавство України про шлюб і сім'ю, права та обов'язки батьків щодо виховання дітей.

Тема 14. Виникнення виховання. Виховання в первісному суспільстві.

Зародження виховання. Виділення виховання як виду соціальної діяльності, причини цього явища. Особливості виховання за часів матріархату та патріархату. Зміни у вихованні за часів розмежування. Сімейне виховання.

Тема 15. Виховання і школа в Давній Греції та Давньому Римі.

Причини виникнення відмінностей у виховних системах Спарти та Афін.

Система виховання в Спарті. Зміст та методи військово-фізичного, морального, естетичного та розумового виховання у Спарті.

Система виховання в Афінах. Етапи шкільного навчання. Методи морального виховання.

Педагогічні ідеї давньогрецьких філософів Сократа, Платона, Аристотеля педагогічні погляди Квінтіліана.

Тема 16. Педагогічна система Я. А. Коменського - засновника педагогічної науки та реформатора школи.

Основні етапи педагогічної діяльності Я.А.Коменського. Загальнопедагогічні ідеї Я.А.Коменського. Ідея природовідповідності виховання. Принципи побудови школи. Типи шкіл відповідно до вікової періодизації. "Велика дидактика", „Закони добре організованої школи”. Дидактичні принципи: свідомість і активність; наочність; послідовність і систематичність.

Розробка теоретичних основ класно-урочної системи. Роль учителя. Кардинальні моральні чесноти та правила їх виховання. Шкільна дисципліна.

Тема 17. Розвиток педагогічної думки у Західній Європі у XVII-XVIII ст.

Джон Локк як класичний представник англійського просвітництва. Емірико-сенсуалістичний характер його теорії. Теорія „чистої дошки”.

Мета виховання - виховання джентльмена. „Думки про виховання”. Засоби фізичного виховання. Дидактичні погляди Джона Локка.

Педагогічні ідеї Джона Беллєрса. Поєднання навчання з промисловою та сільськогосподарською працею.

Педагогічна творчість Ж-Ж.Руссо. Вікова періодизація Руссо. Шляхи здійснення фізичного виховання відповідно до принципів природності та свободи. Сутність методу природних наслідків. Зміст та методи морального виховання. Виховання жінки.

Тема 18. Виховання, освіта та педагогічна думка у Західній Європі у XIX ст. (Й. Г. Песталоцці, Ф.-А. В. Дістервег, Й. Ф. Гербарт).

Основні етапи життєвого шляху та педагогічної діяльності. Ідеї розвиваючого навчання у педагогічній концепції Й.Г.Песталоцці. Природовідповідний, гармонійний розвиток троякого роду сил людської природи як мета виховання.

Теорія елементарної освіти, розроблена Й.Г.Песталоцці. Розвиток природної любові до матері як першоелемент морального виховання. Володіння словом, числом і формою, як першоелементи розумового виховання. Розвиток рухів у суглобах як першоелемент фізичного виховання.

Роман-трактат „Лінгард і Гертруда”, педагогічні статті Й.Г.Песталоцці про сутність його Методу.

Педагогічна творчість А.Дістервега. Провідні загальнопедагогічні принципи його концепції: природовідповідність, культуровідповідність, самодіяльність.

Мета виховання за Дістервегом: розвиток самодіяльності та служіння істині, добру, красі. Моральне виховання як мета діяльності школи.

Провідні дидактичні принципи: посильності, активності і самостійності, наочності, послідовності. Виховуюче навчання. Ідеї формальної та матеріальної освіти. Методи розвиваючого навчання. Вимоги до вчителя.

Педагогічна теорія Й.Ф.Гербарта як наукова система знань про виховання та освіту. Шляхи реалізації виховуючого навчання.

Ідея багатостороннього інтересу. Структура процесу навчання. Зміст та засоби морального виховання та керування дітьми.

Тема 19. Становлення виховання та освіти в Україні з найдавніших часів до XV ст.

Освіта, писемність у слов'ян у дохристиянські часи. Хрещення Русі та його вплив на зміни у вихованні та навчанні. Типи шкіл у Київській Русі. Зміст освіти, навчальні книги.

Розвиток церковних шкіл. Форми та методи навчання у монастирських школах. Майстри грамоти. Зміст та методи навчання у школах грамоти. Педагогічні пам'ятки давньоруської літератури.

Соціально-політичні та економічні умови в Україні у XIII ст. Роль церкви та школи у визвольному русі української людності. Основні напрямки відродження українського шкільництва. Нові типи шкіл.

Період військових завоювань українських територій польськими та литовськими феодалами. Діяльність елементарних церковних шкіл, книжної справи, військової підготовки юнаків та ін.

Меценатство та книго писання як фактори розвитку освіти в поневоленій Україні

Тема 20. Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI - XVIII ст.)

Утворення Речі Посполитої та уніатської церкви, зростання агресивності в освітній політиці польської держави.

Типи освітніх закладів: католицькі, протестантські парафіяльні, мандрівних дяків, січові, полкові. Виникнення слов'яно-греко-латинської школи. Острозький триязычний лицей-академія. Виникнення братських шкіл. Започаткування у їх діяльності основ класно-урочної системи.

Педагогічні погляди учителів братських шкіл І.Борецького, Л.Зизанія, П.Беренди, М.Смолотського, Є.Славинецького.

Особливості утворення Київської братської школи. Об'єднання братської та лаврської шкіл. Просвітня діяльність П.Могили. Києво-Могилянська колегія та її вплив на розвиток науки і освіти на Україні.

Тема 21. Розвиток педагогічної думки в Україні у другій половині XIX на початку XX ст. Видатний вітчизняний педагог К. Д. Ушинський

Громадсько-педагогічний рух в Україні 60-х років XIX ст. Політика царського уряду щодо освіти українців. Школа кінця XIX – початку XX ст.

Освітньо-педагогічна діяльність М.Пирогова. Організаційна педагогічна діяльність М.Корфа. Просвітницько-педагогічна діяльність Х.Алчевської. Теорія фізичного виховання особистості П.Лесгафта. Педагогічні ідеї у творчості українських просвітителів кінця XIX – початку XX століття (Б.Грінченко, М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко, М.Коцюбинський, Леся Українка, Т.Лубенець). Особливості розвитку народної освіти в другій половині XIX – на початку XX ст. на землях Західної України.

Життєвий шлях та творча спадщина К.Д.Ушинського. Принцип народності як методологічна основа педагогічної концепції Ушинського. Ушинський про шляхи побудови народної школи та зміст її діяльності. „Про народність у громадському вихованні”, „Рідне слово”, „Три елементи школи”. Антропологічні основи побудови педагогічної системи Ушинського.

Людина – як предмет виховання. Досвід педагогічної антропології. Обґрунтування Ушинським необхідності праці в житті людини і суспільства. „Праця в її психічному та виховному значенні”.

Дидактичні погляди К.Д.Ушинського. Формальна та матеріальна освіта. Визначення мети освіти. Дидактичні принципи та методи навчання. Удосконалення теоретичних основ класно-урочної системи. Вимоги до вчителя та його підготовки.

Тема 22. Школа і педагогічна думка в 20-30-х роках XX-го ст. Педагогічна теорія та практика А. С. Макаренка.

Ліквідація неписьменності, запровадження обов'язкової початкової освіти. Становлення системи радянської освіти. Основні принципи побудови нової школи. Особливості діяльності освітньої системи на Україні у 20-ті роки.

Політика українізації (1923 –1933 роки) в освітній сфері. Пошуки нових форм та методів навчання, шляхів організації, змісту освіти. Комплексні програми. Відмова від класно-урочної системи навчання, запровадження бригадно-лабораторної та проектної форм навчання.

Заснування нових типів шкіл, робфаків, шкіл у фабрично-заводського учнівства, фабрично-заводських семирічок, шкіл селянської молоді, шкіл 10-ти річок.

Відмова від запровадження нових форм та методів навчання та початку 30-х років. Постанови „Про початкову та середню школу” (1931 р.), „Про навчальні програми та режим у початковій та середній школі” (1932 р.). Уніфікація структури загальноосвітньої школи в рамках усієї країни (1934 р.). Введення нових стабільних навчальних планів та підручників.

Розробка радянськими педагогами питань мети виховання, його змісту, форм та методів; питань діяльності дитячих та юнацьких організацій в нових соціальних умовах. Розробка теорії та практики колективного виховання.

Досягнення рівня обов'язкової неповної середньої освіти. Відмова від методичних пошуків 20-х років. Заборона педології. „Про педологічні перекирення у системі Наркомосів” (1936 р.).

Основні етапи педагогічної діяльності А.С.Макаренка. провідні фактори формування Макаренка - педагога. Макаренко про мету виховання. Діалектика цілей та методів виховання.

Принципи виховання. Трудова основа виховання. Шляхи проектування життя особистості і колективу.

Теорія колективу. Провідні ознаки колективу. Етапи розвитку колективу, критерії, за якими вони визначаються. Закони розвитку, принципи, провідні умови розвитку колективу. Проблема співвідношення інтересів колективу і особистості. Самоврядування дитячого колективу. Принципи організації та діяльності дитячого самоврядування („Методика організації виховного процесу”).

Теорія та практика дисциплінування в педагогічній спадщині А.С.Макаренка („Проблеми шкільного радянського виховання”, „З мого досвіду”).

Проблеми сімейного виховання у творчості А.С.Макаренка („Книга для батьків”, „Лекції про виховання дітей”). Статеве виховання.

Сучасні оцінки педагогічної спадщини А.С.Макаренка (Ю.П.Азаров, М.Ю.Красовицький, В.В.Кумарін, Г.Хілліг, М.Д.Ярмаченко).

Тема 23. Стан розвитку школи, освіти і педагогічної думки в Україні у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Видатний український педагог В.О.Сухомлинський

Особливості стану освіти і педагогіки в Україні в період Великої Вітчизняної війни та в повоєнний період (1940-1955 рр.). Здобутки, пошуки в галузі освіти, комуністичного виховання і педагогіки в 50-80-х роках.

Відродження національної освіти у період становлення незалежної України у кінці ХХ ст. Загальнодержавна Концепція середньої загальноосвітньої школи України (1991). Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ ст.) (1993). Закон України «Про загальну середню освіту» (1999). Створення різних типів навчальних закладів: гімназій, ліцеїв, коледжів. Національна доктрина розвитку освіти України ХХІ століття.

Еволюція освітніх систем у найрозвиненіших країнах на рубежі ХХІ ст. Система освіти в США. Освітня система у Великобританії. Характеристика освітньої системи у Німеччині. Особливості освітньої системи Франції. Система освіти в Японії.

Життя і педагогічна діяльність видатного радянського українського педагога В.О.Сухомлинського.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- загальні засади педагогіки;
- поняття методів науково-педагогічного дослідження;
- фактори, що впливають на формування та розвиток особистості;
- вікові особливості школярів; сутність процесу навчання, його рушійні сили та закономірності, принципи і методи;
- зміст освіти;
- форми організації навчання;
- поняття уроку, етапів його проведення, підготовки вчителя до уроку;
- систему оцінювання;
- сутність, функції та види контролю знань учнів;
- сутність процесу виховання, його закономірності, принципи та методи;
- основи національного виховання;
- напрями всебічного розвитку особистості;
- сутність понять “особистість” і “колектив”, види колективів та етапи їх розвитку;
- усвідомлювати взаємовплив народної та наукової педагогіки, джерела історії педагогіки;
- історію становлення та освіти на різних історичних етапах в Україні та в Східній і Західній педагогічній думці;
- історію виховання і педагогіки рідного народу;
- педагогічну діяльність і погляди видатних просвітителів, освітніх діячів, учених;
- історико-педагогічні факти, відомості, що стосуються рідного краю, різних регіонів України.

вміти:

- складати програму психолого-педагогічного дослідження учня;
- визначати триєдину мету уроку; з
- знаходити індивідуальний підхід до особистості школяра на основі розуміння його вікових та індивідуальних особливостей;
- визначати рівень розвитку учнівського колективу та скласти програму заходів по його розвитку;
- аналізувати одержані результати і визначити наступну педагогічну діяльність по формуванню особистості учня;
- працювати з першоджерелами, аналізувати педагогічну літературу, оперувати поняттями педагогіки, розкривати гуманістичні та демократичні засади розвитку національної школи і педагогіки у різні епохи розвитку української держави;
- співвідносити історичний досвід виховання з потребами сучасної освіти;
- виділяти найоптимальніші ідеї виховання зі спадщини минулого та творчо застосовувати їх у шкільній практиці сучасних шкіл.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: ст.викладач, доктор філософії в галузі освіти Адаменко Оксана Олександрівна.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

4. ПСИХОЛОГІЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.8	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 90 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 2 год.</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 4</p> <p>Лекції: 8</p> <p>Практичні заняття: 22</p> <p>Самостійна робота: 60</p> <p>Вид контролю: екзамен</p>

2. Мета курсу: поглиблене ознайомлення студентів факультету фізичної культури та спорту з найголовнішими досягненнями сучасної психології; формування у майбутніх фахівців спортивного спрямування систематизованих психологічних уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм адекватно і ефективно застосовувати одержані знання в повсякденному житті, професійній діяльності тощо.

3. Опис курсу.

Тема 1. Предмет психології та її завдання, основні галузі психологічних знань. Історія розвитку психології: основні етапи. Школи, напрями, концепції в психології. Зв'язок психології з іншими науками.

Тема 2. Методи дослідження в психології. Методологічні принципи психології.

Класифікація методів психології. Основні методи психології (спостереження і експеримент). Допоміжні методи психології (опитування, тестування, вивчення продуктів діяльності).

Тема 3. Мозок і психіка. Механізми психіки людини. Розвиток психіки в онтогенезі. Психіка і свідомість. Структура і функціонування центральної нервової системи людини. Загальні уявлення про основні фізіологічні механізми функціонування мозку. Сутність і співвідношення понять «психіка» і «мозок».

Тема 4. Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Відчуття та сприймання. Основні властивості відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Різновиди сприймання. Властивості сприймання.

Тема 5. Пам'ять. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.

Тема 6. Уява. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес створення образів уяви. Різновиди уяви. Уява і особистість.

Тема 7. Увага. Мислення. Поняття про увагу. Фізіологічне підґрунтя уваги. Різновиди і форми уваги. Властивості уваги. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення.

Тема 8. Мовлення. Поняття про мову та її функції. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Різновиди мовлення.

Тема 9. Почуття і емоції. Поняття про емоції і почуття. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Вираження емоцій і почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття.

Тема 10. Воля. Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі. Теорії волі. Безвілля, його причини і переборення. Структура вольового акту. Класифікація вольових якостей особистості.

Тема 11. Мотиваційна сфера особистості. Теорії мотивації. Спрямованість особистості. Потреби особистості. Піраміда потреб А. Маслоу. Структура активності та діяльності. Основні види діяльності та їх розвиток в онтогенезі.

Тема 12. Поняття про особистість. Особистість та індивідуально-психологічні особливості особистості. Теорії особистості. Структура особистості. Самосвідомість особистості. Мотиваційна сфера особистості. Спрямованість особистості. Рушійні сили і рівні становлення і розвитку особистості. Особистість і діяльність.

Тема 13. Особистість в групі. Міжособистісні відносини в групі. Поняття про групи. Позиція особистості у колективі. Типологія лідерів. Особливості статевої і вікової структури колективу.

Тема 14. Темперамент. Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини.

Тема 15. Характер. Здібності. Поняття про здібності. Структура здібностей. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови. Інтелект. Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Формування характеру.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- основні категорії і поняття психологічної науки;
- закономірності становлення і розвитку особистості у всіх її проявах – діяльності, спілкуванні, індивідуально – психологічних властивостях тощо;
- взаємозалежність різних психічних явищ;
- методи і засоби діагностики пізнавальних психічних процесів, емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних властивостей особистості;

- шляхи запобігання та виходу із конфліктних ситуацій;
- особливості ефективної групової взаємодії.

вміти:

- застосовувати на практиці (в тренерській діяльності) одержані теоретичні знання з метою психодіагностики особистості;
- аналізувати ситуації, що виникають, з позиції психологічних знань, приймати оптимальні рішення щодо їх розв'язання;
- володіти основами інтерв'ювання, анкетування, опитування працівників галузі фізичної культури та спорту;
- діагностувати та аналізувати відхилення в поведінці та особистісній сфері вихованців.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: доктор наук в галузі освіти, доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти Дрозд О.В.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

5. ГІМНАСТИКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.10	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 8</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 240 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 3 семестр – 2 год.,</i> 4 семестр – 3 год.</p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 3 - 4</p> <p>Лекції: 4</p> <p>Практичні заняття: 76</p> <p>Самостійна робота: 160</p> <p>Вид контролю: 3 семестр – залік, 4 семестр – екзамен</p>

2. Мета курсу: є формування фахово-педагогічних знань, умінь і навичок, які будуть необхідні для практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти та інших ланках системи фізичної культури і спорту.

3. Опис курсу.

Тема 1. Класифікація вправ для загального розвитку.

Характеристика вправ, класифікація вправ, положення ніг, стійки, сідни, положення рук, вправи без предметів, з предметами.

Тема 2. Методика навчання вправам для загального розвитку.

Спосіб навчання в цілому по показу, спосіб навчання в цілому по розповіді, спосіб навчання «по розділам», поточний спосіб проведення вправ. Особливості проведення вправ для загального розвитку з предметами. Складання комплексів вправ для загального розвитку.

Тема 3. Класифікація стройових вправ.

Призначення і особливості стройових вправ, основні найменування строю, основні групи стройових вправ (стройові прийоми, шиккування і перешикування, розмикання і змикання).

Тема 4. Методика навчання стройовим вправам

Визначення попередніх і виконавчих команд, використання методів показу, пояснювання та навчання по частинам (по розділам).

Тема 5. Загальні основи техніки.

Класифікація вправ. Силові вправи. Махові вправи. Вправи в упорі. Вправи в висі. Акробатичні вправи.

Тема 6. Техніка виконання вправ на гімнастичних снарядах.

Техніка виконання вправ на брусах паралельних, брусах різновисоких, на колоді, поперечині, коні. Техніка виконання акробатичних елементів та вільних вправ. Техніка виконання опорних стрибків.

Тема 7. Методика навчання основним гімнастичним елементам.

Мета та завдання навчання в гімнастиці. Рухові уміння і навички, Закономірності їх формування. Структура процесу навчання гімнастичним вправам. Методи навчання.

Тема 8. Страхування й допомога при виконанні вправ на гімнастичних снарядах.

Основні вимоги до застосування прийомів страхування. Прийоми страхування й допомоги при виконанні вправ на гімнастичних снарядах. Особливості страховки і допомоги в окремих видах багатоборства.

Тема 9. Запобіжні заходи попередження травм на заняттях.

Причини травматизму на заняттях гімнастикою. Особливості травматизму в різних видах багатоборства. Методичні і організаційні вимоги до попередження травматизму на заняттях гімнастикою. Лікарський контроль.

Тема 10. Педагогічний контроль під час проведення занять з гімнастики.

Тема 11. Характеристика спортивних видів гімнастики.

Характеристика художньої гімнастики, спортивної гімнастики, спортивної акробатики. Характеристика вправ спортивних видів гімнастики, особливості вправ, значення для фізичного розвитку.

Тема 12. Значення та функції гімнастичної термінології.

Виникнення гімнастичної термінології, значення, вимоги до термінології, способи утворення термінів, правила застосування термінів, правила скорочень, терміни загально розвиваючих і вільних вправ, терміни вправ на снарядах, терміни основних акробатичних вправ, методика застосування термінології на заняттях гімнастикою, правила і форми запису вправ.

Тема 13. Організація та методика проведення уроків гімнастики з дітьми молодших класів.

Морфо-функціональні особливості дітей молодшого шкільного віку. Значення гімнастики для дітей молодшого шкільного віку. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять. Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми.

Тема 14. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку гімнастики з дітьми молодших класів.

Особливості проведення підготовчої: завдання підготовчої частини уроку, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку гімнастики: завдання основної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частин уроку гімнастики: завдання заключної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Тема 15. Організація та методика проведення уроків гімнастики з дітьми середніх класів.

Морфо-функціональні особливості дітей середнього шкільного віку. Значення гімнастики для дітей середнього шкільного віку. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять. Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми.

Тема 16. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку гімнастики з дітьми середніх класів.

Особливості проведення підготовчої: завдання підготовчої частини уроку, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку гімнастики: завдання основної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частини уроку гімнастики: завдання заключної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Тема 17. Організація та методика проведення уроків гімнастики з дітьми старших класів.

Морфо-функціональні особливості дітей старшого шкільного віку. Значення гімнастики для дітей старшого шкільного віку. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять.

Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми.

Тема 18. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку гімнастики з дітьми старших класів.

Особливості проведення підготовчої: завдання підготовчої частини уроку, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку гімнастики: завдання основної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частини уроку гімнастики: завдання заключної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Тема 19. Організація та проведення змагань з гімнастики.

Педагогічне і агітаційне значення змагань. Види змагань. Програма змагань. Складання положення змагань, заявки. Характер змагань. Правила змагань з гімнастики. Особливості проведення масових змагань. Підготовка і проведення змагань.

Тема 20. Особливості суддівства масових змагань з гімнастики. Правила змагань.

4. Завдання курсу.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Гімнастика та методика викладання” є :

Освітні:

- вивчення теоретичних основ з теорії та методики викладання гімнастики;
- оволодіння технікою виконання вправ на гімнастичних снарядах ;
- оволодіння методикою навчання вправ на гімнастичних снарядах;
- оволодіння гімнастичною термінологією;
- оволодіння методикою проведення уроку фізичної культури з елементами гімнастики, згідно з програмою загальноосвітніх середніх навчальних закладів;

Оздоровчі:

- розвиток функціональних якостей систем організму та зміцнення здоров'я студентів;
- розвиток фізичних якостей студентів;
- забезпечення високого рівня працездатності.

Виховні:

- сприяння соціальному формуванню особистості;
- виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі;
- формування почуття патріотизму.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати :

- місце та значення гімнастики у системі фізичного виховання України;
- основи техніки гімнастичних вправ;
- основи методики навчання гімнастичним вправам;
- організацію та зміст занять з гімнастики у загальноосвітній школі;
- планування та облік учбово – тренувальної роботи з гімнастики у школі;
- організацію та правила проведення змагань з гімнастики;

вміти :

- застосовувати основні методи і засоби навчання на практиці;
- технічно вірно виконувати всі вивчені вправи на гімнастичних снарядах, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним контрольним нормативам;
- проводити загально розвиваючі вправи з предметами та без предметів;
- скласти та записати план-конспект уроку з фізичної культури по розділу «Гімнастика»;

- провести уроки з фізичної культури по розділу «Гімнастика» для молодшого, середнього та старшого шкільного віку;
- проводити секційні заняття з гімнастики;
- організувати та провести змагання з гімнастики;
- виконати технічні нормативи III розряду «категорія Б»;
- оформлювати документи планування та обліку учбово – тренувальної роботи з гімнастики у школі;

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з державного управління, доцент Борецька Н.О..

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик, комп'ютерної техніки, спортивного обладнання, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді технічних нормативів на гімнастичних снарядах, перевірка конспектів з комплексами загально розвиваючих вправ, проведення загально розвиваючих вправ різними способами, проведення стройових вправ, написання конспектів уроків для різного шкільного віку та проведення уроків фізичної культури з дітьми різного шкільного віку, написання контрольних робіт, складання комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% - набирають під час тестування.

9. Мова викладання: українська.

6. ЛЕГКА АТЛЕТИКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1.Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.11	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ECTS:3</i>	Нормативна Курс: II Семестр: 3
<i>Загальна кількість годин: 90 год.</i>	Лекції: 2 Практичні заняття: 28
<i>Тижневих годин: – 2 год.</i>	Самостійна робота: 60 Види контролю: екзамен

2. Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Легка атлетика та методика викладання» є професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах, працівника в галузі фізичної культури та спорту.

3. Опис курсу.

Тема 1. *Легка атлетика в загальноосвітніх навчальних закладах*

Види та форми занять легкою атлетикою в закладах середньої освіти.

Урок – основна організаційна форма проведення занять з фізичної культури в школі.

Структура уроку з легкої атлетики, задачі та предметний зміст кожної її частини. Підготовка до уроку: етап попередньої підготовки. планування; етап безпосередньої підготовки. Вимоги щодо визначення задач уроку. Розробка змісту основної частини уроку. Розробка підготовчої і заключної частин уроку; оформлення конспекту. Підготовка місць занять, інвентарю та

обладнання.

Організаційне забезпечення уроку. Теоретичні відомості. Домашні завдання. Контроль за навантаженням за показниками ЧСС. Активізація діяльності учнів на уроці. Форми позакласних занять легкою атлетикою.

Організація та зміст роботи секції легкої атлетики в ЗОШ. Організація та зміст інших форм позакласних занять.

Тема 2. *Біг з бар'єрами та перешкодами.*

Біг на 100 м, 110 м з бар'єрами.

Історична довідка про біг з бар'єрами. Еволюція техніки та динаміка результатів. Розмітка доріжок, висота перешкод. Техніка долаття бар'єру. Старт в бар'єрному бігу на 100 м та 110 м. Біг між бар'єрами.

Біг на 400 м з бар'єрами.

Особливості техніки долаття бар'єрів та бігу між бар'єрами на дистанції 400 м з бар'єрами. Старт в бігу на 400 м з бар'єрами.

Правила змагань з бігу з бар'єрами.

Тема 3. *Вертикальні стрибки.*

Стрибок у висоту способом «фосбері-флоп».

Техніка стрибка у висоту способом «фосбері-флоп». Методика навчання техніці стрибка.

Обладнання сектору для стрибків у висоту. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади.

Тема 4. *Горизонтальні стрибки.*

Потрійний стрибок з розбігу. Техніка окремих складових потрійного стрибка: «скачок», «крок», «стрибок». Методика навчання техніці потрійного стрибка.

Організація змагань зі стрибків у довжину. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади. Техніка безпеки.

Тема 5. *Довгі метання.*

Метання диску.

Тримання та випуск диску. Фінальне зусилля в метанні диску. Обертальний розгін снаряду. Метання диску з повороту. Техніка безпеки.

Організація змагань з метання диску. Правила змагань. Склад та обов'язки суддівської бригади.

Тема 6. *Навчальна практика.*

Урок легкої атлетики в загальноосвітній школі.

Шикування групи; складання рапорту; подавання стройових команд. Забезпечення інвентарем та підготовка місць занять. Проведення рухливих ігор та естафет з елементами легкоатлетичних вправ, відповідно до задач заняття, для школярів різних вікових груп.

Проведення підготовчої частини заняття та окремих спеціальних вправ для школярів різних вікових груп. Проведення окремих задач заняття для школярів різних вікових груп. Проведення уроку легкої атлетики для школярів різних вікових груп.

Детальний аналіз навчальної практики студентів.

Волонтерство та практичне суддівство змагань з легкої атлетики.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- технологію організації та зміст уроку фізичної культури з легкої атлетики у загальноосвітніх навчальних закладах та секціях загальноосвітніх шкіл;
- обґрунтування техніки виконання легкоатлетичних вправ, методику навчання, правила змагань, організацію суддівства;

уміти:

- технічно вірно виконувати всі вивчені легкоатлетичні вправи, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним вимогам до рівня навчальних досягнень;
- методично вірно проводити уроки з легкої атлетики у загальноосвітніх навчальних закладах;

- організувати та провести змагання з легкої атлетики у загальноосвітньому навчальному закладі, дитячому оздоровчому таборі; виконувати обов'язки помічника судді з легкої атлетики під час змагань.

володіти:

- способами знаходження, осмислення й критичного аналізу наукової інформації в галузі фізичного виховання та легкоатлетичного спорту для творчого та креативного вирішування педагогічних завдань;
- методикою застосування в практичній діяльності професійних теоретичних знань в галузі фізичної культури та легкоатлетичного спорту;
- методикою планування навчально-виховної роботи з легкої атлетики у закладах середньої освіти з урахуванням віку, статі, рівня фізичної підготовленості учнів;
- методами організації, навчання та виховання учнів в процесі проведення уроків з легкої атлетики, позаурочних та позашкільних фізкультурно-масових та фізкультурно-спортивних заходів легкоатлетичної спрямованості в ЗОШ.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат біологічних наук, ст.викладач Чумаченко О.Ю.

7. **Форми і методи навчання:** Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, комп'ютерної техніки; індивідуальна робота, самостійна робота.

8. **Форми організації контролю знань та система оцінювання.** Поточний контроль здійснюється у вигляді опитувань, контрольних робіт, теоретичних та практичних тестувань, складання технічних та техніко-фізичних нормативів.

Підсумковий контроль у формі екзамену здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

60% балів студенти накопичують на заняттях під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на екзамені.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

9. **Мова викладання:** українська

7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

1.Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.12	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 5</p> <p>Загальна кількість годин: 150 год.</p> <p>Тижневих годин: 4 семестр – 3 год.</p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 4</p> <p>Лекції: 14</p> <p>Практичні заняття: 36</p> <p>Самостійна робота: 100</p> <p>Вид контролю: екзамен</p>

2. **Мета курсу:** формування у студентів конкретних знань і умінь, необхідних для успішної практичної діяльності з фізичного виховання, набуття практичних навичок, проведення навчально-виховної роботи з школярами різного віку і підготовленості, впровадження здорового способу життя і позакласної роботи згідно навчальних програм і закону України «Про фізичну культуру і спорт».

3. Опис курсу.

Тема 1. Теорія та методика фізичного виховання як навчальна та наукова дисципліна.

Характеристика ТМФВ як наукової і навчальної дисциплін. Теорія фізичного виховання. Методика фізичного виховання. Джерела та етапи розвитку ТМФВ. Зв'язок ТМФВ з іншими науками та навчальними дисциплінами. Об'єкт, предмет вивчення і викладання. Структура навчальної дисципліни ТМФВ. Актуальні проблеми ТМФВ.

Тема 2. Основні поняття теорії та методики фізичного виховання.

Значення понятійного апарату теорії і методики фізичної культури. Базові поняття і їх взаємозв'язок: фізичний розвиток, фізична підготовка, фізична підготовленість, фізичне виховання, фізична культура, фізична освіта, рухова активність, спорт, фізична досконалість.

Тема 3. Методи дослідження ТМФВ.

Організація дослідження. Проблема або завдання. Предмет дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Робоча гіпотеза. Методи дослідження: теоретичний аналіз, педагогічні спостереження, педагогічний експеримент, тестування (контрольні тести), анкетування, інтерв'ю, бесіда, методи математичної статистики.

Тема 4. Характеристика і структура системи фізичного виховання.

Поняття про систему фізичного виховання, її засади. Мета і завдання фізичного виховання. Ідеологічні, науково-методичні, організаційні, методичні та програмно-нормативні основи системи фізичного виховання. Основні напрямки системи фізичного виховання. Умови функціонування системи фізичного виховання.

Тема 5. Загальні принципи системи фізичного виховання.

Загальні соціально-педагогічні принципи системи фізичного виховання. Принципи всебічного розвитку особистості: взаємозв'язок всіх аспектів виховання; забезпечення всебічного фізичного виховання; єдність загальної і спеціальної фізичної підготовки. Принцип зв'язку фізичного виховання з трудовою і військовою практикою: забезпечення максимального прикладного ефекту фізичного виховання; створення широких передумов засвоєння різноманітних форм життєдіяльності; використання можливостей фізичного виховання для трудового і морального виховання. Принцип оздоровчої спрямованості фізичного виховання: забезпечення регулярності і єдності лікувального і педагогічного контролю.

Тема 6. Засоби фізичного виховання, їх характеристика та класифікація.

Визначення поняття. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання. Природні сили як допоміжний засіб фізичного виховання. Гігієнічні фактори як допоміжний засіб фізичного виховання. Зміст та форма фізичних вправ. Загальні поняття про техніку фізичних вправ. Компоненти техніки фізичних вправ. Фази виконання фізичних вправ. Характеристики рухів: просторові характеристики; часові характеристики рухів; просторово-часові характеристики; динамічні та ритмічні характеристики. Класифікація фізичних вправ. Утворення ефектів фізичних вправ. Поняття «ефект» фізичних вправ. Характеристика процесів зміни в організмі під впливом фізичних вправ: робоча фаза; фаза відносної нормалізації; редуційна фаза; кумулятивний ефект.

Тема 7. Принципи побудови процесу фізичного виховання

Визначення понять. Структура системи педагогічних принципів. Соціально-педагогічні принципи побудови процесу фізичного виховання: принцип формування фізичної культури людини; принцип гармонійного розвитку особистості; принцип зв'язку з життєдіяльністю; принцип оздоровчої спрямованості. Методичні принципи фізичного виховання: принцип свідомості й активності учнів; принцип наочності; принцип доступності й індивідуалізації; принцип систематичності. Принципи побудови занять у процесі фізичного виховання: принцип міцності і прогресування; принцип безперервності; принцип циклічності; принцип врахування вікових особливостей особистості.

Тема 9. Методи фізичного виховання

Визначення поняття: «метод», «методичний прийом», «методика», «методичний підхід». Практичні методи фізичного виховання: методи навчання рухових дій, методи вдосконалення та закріплення рухових дій, методи вдосконалення фізичних якостей. Загально-педагогічні методи в фізичному вихованні. Вербальні методи: розповідь, пояснювання, інструктування, вказівки, команди. оцінки. Методи демонстрації. Методи наочності.

Тема 9. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку

Анатомо-фізіологічні особливості молодших школярів. Мета, завдання фізичного виховання молодших школярів. Контрольні якісні показники рівня фізичної культури молодших школярів. Основи формування потреб заняттями фізичною культурою.

Тема 10. Навчальні програми з фізичної культури для початкової загальної освіти та особливості планування процесу фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку

Навчальні програми з фізичної культури для 1-4 класів, їх структура та обґрунтованість. Зміст розділів програми. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Суттєвість та значення планування.

Вимоги до складання планів: реальність, конкретність, варіативність, наступність та перспективність, простота та наочність.

Форми планування. Підготовка до планування. Вимоги до формулювання навчальних завдань: наявність цільової установки, відображення кінцевого результату навчальної діяльності.

Етапи планування. Методика розробки завдань на навчальний рік, четверть та урок.

Основні документи навчальної роботи та методика їх складання: річний план та річний план-графік; тематичний план з розділу програми; календарний план; план-конспект уроку.

Тема 11. Урок як основна форма фізичного виховання

Риси уроку. Вимоги до проведення уроку фізичної культури. Зміст уроку фізичної культури. Класифікація уроків: за направленістю фізичного виховання, за предметним змістом, за перевагою однієї із сторін фізичного виховання, за вирішенням основних завдань.

Типи уроків фізичної культури. Структура уроку фізичної культури. Методика проведення уроку. Правила побудови та проведення підготовчої, основної та заключної частини уроку.

Методи організації діяльності учнів на уроці: фронтальний, груповий, індивідуальний, колового тренування. Підготовка вчителя до уроку.

Педагогічний аналіз уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності. Навантаження на уроці. Методика його визначення та прийоми регулювання. Пульсометрія. Щільність уроку як умова досягнення необхідного навантаження

Тема 12. Особливості проведення уроку фізичного виховання у початковій школі.

Урок фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку – особливості методики, проведення та планування. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль учителя на уроці фізичної культури.

Тема 13. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку.

Завдання позаурочних форм фізичного виховання. Характеристика і методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів протягом навчального дня. Зміст форми та методика проведення позакласної роботи у початкових класах. Фізичне виховання поза школою. Фізичне виховання у відпочинкових дитячих таборах. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Індивідуальні самостійні заняття.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- вихідні поняття теорії фізичного виховання;
- основи української національної системи фізичного виховання;
- методику розвитку фізичних якостей з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних відмінностей фізичного розвитку та рівня фізичної підготовленості учнів;
- знати основи методики навчання техніки фізичних вправ,
- форми організації занять з фізичного виховання;
- методи управління і контролю у процесі фізичного виховання школярів;

- програмно-нормативні основи фізичного виховання в галузі освіти;
- основи планування і облік процесу фізичного виховання в школі;

вміти:

- аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору сучасної теорії і практики фізичного виховання;
- творчо використовувати отримані знання з теорії і методики фізичного виховання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з врахуванням вікових і індивідуальних відмінностей учнів;
- використовувати педагогічні ідеї в організації процесу навчання й виховання; нормувати фізичні навантаження у фізичному вихованні з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних відмінностей, фізичного розвитку та рівня фізичної підготовленості учнів;
- здійснювати різні напрями фізичного виховання у роботі з школярами в умовах школи та позашкільних закладів освіти;
- вміло будувати взаємостосунки з учнями, батьками, колегами у процесі педагогічної та фізкультурно-спортивної діяльності;
- на практиці реалізовувати методи та форми фізкультурно-спортивної діяльності з метою формування всебічно розвинутої особистості школярів, дотримуватися техніки безпеки та виконання гігієнічних вимог до умов проведення занять з фізичної культури;
- планувати, організовувати і здійснювати роботу з фізичного виховання, вивчати, аналізувати і оцінювати рівень фізичного розвитку дітей шкільного віку;
- вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання;
- формувати в учнів систему знань і свідому потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, та в здоровому способі життя; аналізувати, узагальнювати і розповсюджувати передовий досвід, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію;
- здійснювати науково-дослідну та методичну роботу, орієнтуватися в спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки.

володіти:

- знаннями в галузі загальної та вікової психології, вікових анатомічних, морфофункціональних та індивідуальних особливостей розвитку дітей;
- культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети та вибору шляхів її досягнення; спеціальною професійною термінологією;
- способами осмислення й критичного аналізу наукової інформації.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент, доктор філософії в галузі освіти Литвиненко О. М.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивної методики та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

8. СПОРТИВНІ ІГРИ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Ідентифікація

Шифр: НД 1.2.13	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 3 семестр – 2 год.</i>	Нормативна Курс: II Семестр: 3 Лекції: 2 Практичні заняття: 38 Самостійна робота: 80 Вид контролю: 3 семестр – залік;

2. Мета курсу: формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення спортивних ігор (футбол, баскетбол, волейбол). Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Тема 16. Історичний нарис розвитку волейболу за кордоном та на Україні. Історія виникнення та розвитку волейболу за кордоном. Історія вітчизняного волейболу та розвиток волейболу на сучасному етапі в Україні. Історія виникнення та розвитку пляжного волейболу. Парковий волейбол. Еволюція правил змагань. Хроніка змагань.

Тема 17. Переміщення в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням.

Тема 18. Подача м'яча в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання верхньої та нижньої прямої і верхньої та нижньої бокової подачі м'яча.

Тема 19. Верхня передача м'яча в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання передачі м'яча зверху.

Тема 20. Правила змагань з волейболу. Ігровий формат. Ігрові дії. Перерви, затримки та інтервали. Гравець ліберо. Поведінка учасників. Судді, їх обов'язки і офіційні жести.

Тема 21. Нижня передача м'яча в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання передачі м'яча знизу.

Тема 22. Нападаючий удар в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання нападаючим ударам.

Тема 23. Фізична підготовка у волейболі. Загальна фізична підготовка у волейболі. Розвиток фізичних якостей у волейболі. Спеціальна фізична підготовка у волейболі.

Тема 24. Блокування в волейболі. Аналіз техніки та методика навчання блокуванню.

Тема 25. Тактика гри в нападі в волейболі. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в нападі. Аналіз та методика навчання груповим діям в нападі. Аналіз та методика навчання командним діям в нападі.

Тема 26. Тактика гри в захисті в волейболі. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в захисті. Аналіз та методика навчання груповим діям в захисті. Аналіз та методика навчання командним діям в захисті.

Тема 27. Організація і проведення змагань з волейболу в школі. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила змагань з волейболу. Суддівство.

Тема 28. Планування та звітність учбової роботи по волейболу. Види планування. Планування учбової роботи з волейболу в школі. План-конспект уроку з волейболу в школі. Звітність учбової роботи з волейболу в школі.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:
знати:

- місце спортивних ігор у педагогічній практиці;
 - історію, сучасне становище та перспективи розвитку футболу, баскетболу, волейболу;
 - техніку безпеки під час проведення занять та змагань з футболу, баскетболу, волейболу;
 - методика навчання технічним елементам в футболі, баскетболі, волейболі;
 - методика навчання тактичним діям в футболі, баскетболі, волейболі;
 - системи змагань у футболі, баскетболі, волейболі;
 - особливості розвитку фізичних якостей у футболі, баскетболі, волейболі;
- вміти:
- технічно вірно виконувати вправи футболу, баскетболу, волейболу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
 - складати конспекти, готувати місце для проведення ігор, необхідний інвентар і встаткування;
 - проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
 - організовувати та проводити змагання з футболу, баскетболу, волейболу у загальноосвітньому навчальному закладі.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: професор, доктор наук з фізичного виховання та спорту Лісенчук Геннадій Анатолійович, доцент Кулаков Юрій Євгенович.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння *теоретичних знань*;
- б) контроль рівня та динаміки *загальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних тестів загально-фізичної підготовки на результат);
- в) контроль рівня та динаміки *спеціальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних вправ спеціально-фізичної підготовки на результат);
- г) контроль рівня *засвоєння техніки* цілісної вправи у рухливих іграх та її складових частин;
- д) контроль рівня *інтегральної підготовленості* студента;
- е) контроль засвоєння *професійних навичок* (проведення на оцінку окремих загально розвиваючих вправ, підготовчої частини, окремих задач та цілісного навчально-тренувального заняття з спортивних ігор для різних вікових груп);
- ж) контроль засвоєння *суддівських навичок* (організація та проведення змагань, методика суддівства).

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

9. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

1. Ідентифікація

Шифр: ВД 1.2.15	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i> <i>Загальна кількість годин: 90 год.</i> <i>Тижневих годин: 2 год.</i>	Нормативна Курс: II Семестр: 3 Лекції: 8 год. Практичні заняття: 22 год. Самостійна робота: 60 год. Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: підготовка студентів - майбутніх учителів фізичної культури до практичної роботи з дітьми, реалізуючи технологічний підхід в організації навчально-виховного процесу.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Технологічний підхід в освіті

Тема 1. Поняття педагогічної технології. Основні компоненти педагогічної технології: концептуальна частина, змістовна частина, процесуальна частина, програмно-методичне забезпечення. Ознаки педагогічної технології: концептуальність, діагностичне визначення цілей і результативності; економічність, алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керованість зв'язку, послідовно орієнтованого на чітко визначені цілі; візуалізація.

Тема 2. Особистісно орієнтовані технології. Традиційні та особистісно орієнтовані технології.

Тема 3. Індивідуальність вчителя і педагогічні технології.

Психолого-педагогічні аспекти проєктування уроку. Мотивація діяльності на уроках фізичної культури.

Кредит 2. Педагогічні технології навчання

Тема 4. Технології організації групової навчальної діяльності на уроках фізичної культури.

Тема 5. Проєктна технологія. Суть проєктно технології. Види проєктів

Тема 6. Ігрові технології. Мета, завдання і функції ігрової технології. Класифікація ігор. Вимоги до вибору ігор.

Тема 7. Організаційно-педагогічна технологія «формування фізичної активності школярів»
Технологія «Управління формуванням особистості учнів на заняття фізичною культурою»
Технологія «формування готовності школярів до самостійних занять фізичними вправами»
Технологія «формування в учнів загальноосвітньої школи мотивації до систематичних занять фізичною культурою»

Кредит 3. Технології виховання.

Тема 8. Технологія створення ситуації успіху Белкін.

Тема 9 Технологія колективного творчого виховання (КТВ).

Тема 10. Технологія М. Єфименка. Суть технології. Проведення фізкультурних занять у формі ігрових дійств. Гімнастика пробудження за авторською системою ігрового методу М. Єфименка. Казкова гімнастика М. Єфименка. Інклюзивне фізичне виховання дошкільників з порушенням опорно-рухового апарату М. Єфименка.

Тема 11. Здоров'язбережувальні технології фізкультурно-оздоровчі, оздоровчо-корегувальні, оздоровчо-рекреаційні) технології. Використання профілактичних технологій: різні види самомасажу, ходіння по «доріжках здоров'я», коригувальні вправи (на профілактику плоскостопості, постави), оздоровча ходьба (в середньому темпі), оздоровчий біг, загартовувальні процедури та ін.

Використання профілактично-лікувальних технологій: фітотерапія, ароматерапія, вітаміно-терапія, вживання «добрих» слів тощо. Використання оздоровчих технологій терапевтичного спрямування (валеологічні хвилини, арттерапія, пісочна терапія, сміхотерапія, казкотерапія, музикотерапія, танцетерапія, кольоротерапія, ігротерапія, художня гімнастика, пальчикова

гімнастика, дихальна гімнастика, фітбол-гімнастика, психогімнастика, зорова гімнастика, міогімнастика (вправи для язичка), коригувальна гімнастика, дитячий фітнес, чирлідінг-гімнастика, танцювально-ритмічна гімнастика тощо).

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- сучасні тенденції реалізації технологічного підходу в освіті;
- особливості реалізації педагогічних технологій на уроках фізичної культури;
- класифікації педагогічних технологій;
- механізми використання педагогічних технологій у навчально-виховному процесі.

вміти:

- застосовувати здобуті знання на практиці;
- підбирати відповідні технології для організації уроку фізичної культури і виховної роботи в ЗОШ;
- досліджувати ефективність реалізації педагогічних технологій у навчально-виховному процесі;
- проводити аналіз отриманих результатів педагогічного дослідження;
- здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики використання технологічного підходу у навчанні і вихованні дітей та учнівської молоді;
- планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію педагогічних технологій на уроках фізично виховання.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент, кандидат наук з фізвиховання та спорту Бірюк С.В.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ ВНЗ

10. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ (ІНОЗЕМНА МОВА)

1. Ідентифікація

Шифр: ВД 2.1.7	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 6</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 180 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 3 семестр – 2 год.</i> 4 семестр – 2 год.</p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: II</p> <p>Семестр: 3, 4</p> <p>Практичні заняття: 60</p> <p>Самостійна робота: 120</p> <p>Вид контролю: 3 семестр - залік, 4 семестр - залік</p>

2. Мета курсу: формування навичок практичного володіння іноземною мовою як засобом спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Види спорту. Олімпійські ігри.

Тема 1. Розмовна тема: «Олімпійські ігри. Спортивна олімпіада 2016». Граматичні теми: «Перфектний подовжений вид дієслів».

Тема 2. Розмовна тема: «Гімнастика». Граматичні теми: «Дієприслівник. Герундій».

Тема 3. Розмовна тема: «Історія олімпійських ігор». Граматична тема: «Займенники».

Тема 4. Розмовна тема: Хокей. Граматична тема: . Пасивний стан дієслів.

Тема 5. Розмовна тема: Катання на ковзанах та лижах. Граматична тема: Дієслова у теперішньому, минулому та майбутньому часі пасивного стану

Кредит 2. Система освіти в Україні.

Тема 1. Розмовна тема: «Політична система в Україні. Граматичні теми: « Типи речень. Питальні речення. Основні члени речення. Типи присудка».

Тема 2. Розмовна тема: «Національні символи України». Граматичні теми: «Узгодження часів. Продовжений вид дієслів. Перфектний вид дієслів».

Тема 3. Розмовна тема: «Система освіти в Україні». Граматична тема: Види дієслів. Невизначений та продовжений вид дієслів».

Тема 4. Розмовна тема: « Європейські жінки вчора і сьогодні». Граматичні теми: Система часів англійського дієслова.

Тема 5. Розмовна тема: Глобальне потепління. Граматична тема: Продовжений вид дієслів.

Кредит 3. Забруднення навколишнього середовища.

Тема 1. Розмовна тема: «Забруднення води». Граматична тема: Перфектний вид дієслів.

Тема 2. Розмовна тема: «Глобальне потепління». Граматична тема: Види дієслів.

Тема 3. Розмовна тема: «Перенаселення». Граматична тема: Модальні дієслова.

Тема 4. Розмовна тема: «Озонова діра». Граматична тема: Відмінки.

Тема 5. Розмовна тема: « Забруднення річок». Граматична тема: Власні та загальні іменники.

Кредит 4. Техніка атлетики.

Тема 1. Розмовна тема: «Легка атлетика». Граматична тема: Функції в реченні.

Тема 2. Розмовна тема: «Важка атлетика». Граматична тема: Прості, похідні та складні іменники.

Тема 3. Розмовна тема: «Види легкої атлетики». Граматична тема: Множина та однина.

Тема 4. Розмовна тема: «Види важкої атлетики». Граматична тема: Обчислювальні та необчислювані іменники.

Тема 5. Розмовна тема: «Боротьба». Граматична тема: Особа та число дієслова.

Кредит 5. Спорт у різних країнах.

Тема 1. Розмовна тема: «Спорт у Великій Британії» Граматична тема: Дієслово to have.

Тема 2 Розмовна тема: . «Спорт в США». Граматична тема: Конструкція to be going to.

Тема 3. Розмовна тема: «Спорт в Австралії». Граматична тема: Прикметник в англійській мові.

Тема 4. Розмовна тема: «Спорт в Україні» . Граматична тема: Ступені порівняння прикметників.

Тема 5. Розмовна тема: «Спорт в Європі». Граматична тема: Перехід у інші частини мови.

Кредит 6. Вплив спорту на здоров'я людини.

Тема 1. Розмовна тема: «Моє ставлення до спорту». Граматична тема: Англійські числівники.

Тема 2. Розмовна тема «Мій улюблений вид спорту». Граматична тема: Кількісні числівники.

Тема 3. Розмовна тема: «Видатні спортсмени України». Граматична тема: Порядкові числівники.

Тема 4. Розмовна тема: «Спорт – моє життя». Граматична тема: Числівники від 1 до 100.

Тема 5. Розмовна тема: «Моя майбутня професія». Граматична тема: Перехід до розряду іменників.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:
знати:

- лексичний матеріал, що включає в себе розмовні теми, основані на текстах підручників і навчальних посібників, діалоги і питання до яких спрямовані на розвиток вмінь та навичок з усного розмовного мовлення;
- граматичний матеріал з метою забезпечення вмінь та навичок писемного мовлення;
- фонетичний матеріал для вдосконалення вимови англійських звуків та інтонації англійського речення.

уміти:

- розуміти різноманітні тексти і розкривати інформацію, що міститься в них;
- висловлюватись вільно і спонтанно, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки;
- ефективно і гнучко використовувати французьку мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування;
- висловлюватись з необхідним ступенем деталізованості

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: ст. викладач, кандидат філологічних наук Майстренко Л.В.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: англійська.

11. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ РУХЛИВИХ ІГОР

1.Ідентифікація

Шифр: ВД 2.1.8	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i>	Нормативна
<i>Загальна кількість годин: 90 год.</i>	Курс: II
<i>Тижневих годин: 2 год.</i>	Семестр: 3
	Лекції: 6
	Практичні заняття: 24
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

2. Мета курсу: формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення рухливих ігор. Володіння навичками гри, знаннями структури гри, ігрової діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Тема 1. Гра в історії суспільства та в житті дитини. Поняття про гру. Виникнення гри, гра як засіб виховання. Гра як соціальне явище. Місце рухливих ігор у системі підготовки вчителів фізичного виховання. Вітчизняні, суспільні діячі, педагоги і вчені про рухливі ігри.

Тема 2. Методика застосування рухливих ігор в школі. Педагогічне значення рухливих ігор та їх характеристика у зв'язку з віковими особливостями гравців. Основи методики проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп.

Тема 3. Методика проведення рухливих ігор для дітей молодшого шкільного віку. Організація ігор у 1-4 кл. Місце рухливих ігор на уроках фізичної культури в молодшій віковій

групі. Завдання рухливих ігор. Особливості проведення рухливих ігор з дітьми 1–4-х кл. Вимоги до підбору ігор і керівництво ними. Рухливі ігри для формування культури рухів. Рухливі ігри для формування навичок пересувань. Рухливі ігри для опанування навичок оволодіння м'ячем.

Тема 4. Методика проведення рухливих ігор для дітей середнього шкільного віку. Організація ігор у 5-6 кл. Місце рухливих ігор на уроках фізичної культури в середній віковій групі. Завдання рухливих ігор. Особливості проведення рухливих ігор з дітьми 5–6-х кл. Вимоги до підбору ігор і керівництво ними. Рухливі ігри для формування культури рухів. Рухливі ігри для формування навичок пересувань. Рухливі ігри для опанування навичок оволодіння м'ячем.

Тема 5. Методика проведення рухливих ігор в позаурочний час. Методика проведення ігор на перервах. Особливості проведення ігор на шкільному святі. Використання ігор в групах подовженого дня. Вимоги до організації змагань з рухливих ігор. Особливості виконання рухливих ігор в шкільному колективі фізичної культури. Правила застосування ігор в оздоровчому таборі.

Тема 6. Рухливі ігри в спортивних гуртках. Рухливі ігри в заняттях футболу. Рухливі ігри в заняттях баскетболом. Рухливі ігри в заняттях волейболом. Рухливі ігри для розвитку спеціальних якостей в ігрових видах спорту. Використання ігор для технічної підготовки. Рухливі ігри для навчання, вдосконалення тактичним діям в ігрових видах спорту. Використання ігор для морально-вольової підготовки.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- основні поняття про ігрову діяльність;
- значення гри в житті людини й суспільства;
- місце рухливих у педагогічній практиці;
- техніку безпеки під час проведення занять та змагань з рухливих ігор;
- особливості розвитку фізичних якостей під час проведення занять з рухливих ігор.

вміти:

- підбирати рухливі ігри з урахуванням конкретних завдань кожного окремого уроку, його змісту, беручи до уваги рівень фізичної підготовленості, функціональних особливостей організму відповідно до педагогічних завдань, віком граючих і формами роботи;
- складати конспекти, готувати місце для проведення ігор, необхідний інвентар і встаткування;
- проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
- організовувати та проводити змагання з рухливих ігор.

5. Статус у навчальному плані.

Дисципліни за вибором ЗВО.

6. Лектор: доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури Кулаков Юрій Євгенович.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТІВ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)

12. Трудове право та підприємницька діяльність

1.Ідентифікація

Шифр: ВД 2.2.5	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i> <i>Загальна кількість годин: 90 год.</i> <i>Тижневих годин: 2.</i>	Варіативна Курс: II Семестр: 3 Лекції: 8 Практичні заняття: 22 Самостійна робота: 60 Вид контролю: залік

2. Мета курсу:

3. Опис курсу.

4. Завдання курсу.

5. Статус у навчальному плані.

Вибіркова навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент Кулаков Ю.Є.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

13. Методика проведення секційних занять з настільного тенісу

1.Ідентифікація

Шифр: ВД 2.3.3	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 2.</i>	Вибіркова Курс: II Семестр: 4 Лекції: 10 Практичні заняття: 30 Самостійна робота: 80 Вид контролю: залік

2. Мета курсу: є формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення спортивної гри настільний теніс. Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Кредит 1.

Тема 1. Історія розвитку гри настільний теніс. Історія розвитку гри настільний теніс у світі. Етапи розвитку настільного тенісу. Історія розвитку гри настільний теніс в Україні. Розвиток сучасного настільного тенісу.

Тема 2. Фізична підготовка у настільному тенісі. Загальна фізична підготовка у настільному тенісі. Розвиток фізичних якостей у настільному тенісі. Спеціальна фізична підготовка у настільному тенісі.

Кредит 2.

Тема 3. Технічна підготовка у настільному тенісі. Техніка безпеки під час занять настільним тенісом. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у настільному тенісі. Аналіз техніки та методика навчання основним видам ударів: а) поштовховий удар; б) зрізка зліва; в) зрізка справа; г) накат зліва; д) накат справа. Аналіз техніки та методика навчання основним видам подач: а) подача без обертання м'яча зліва; б) подача без обертання м'яча справа; в) подача з нижнім обертанням м'яча зліва; г) подача з нижнім обертанням м'яча справа; д) подача „маятником” зліва; е) подача „маятником” справа; ж) подача „віялом”.

Кредит 3.

Тема 4. Тактика гри у настільному тенісі. Аналіз та методика навчання тактичним діям при одиночній грі: а) з ближньої зони; б) із середньої зони. Аналіз та методика навчання комбінації тактичних дій: а) на своїй подачі; б) на прийомі подачі суперника.

Кредит 4.

Тема 5. Організація і проведення змагань з настільного тенісу. Правила змагань з настільного тенісу. Види змагань. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Суддівство змагань з настільного тенісу.

4. Завдання курсу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика проведення секційних занять з настільного тенісу» є :

- надання майбутнім спеціалістам знань, вмінь і навичок зі спостереження, аналізу і проведення настільного тенісу в учбовій і позакласній роботі з фізичного виховання у школі;
- навчити студентів використовувати гру в реалізації освітньої і виховної мети;
- формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я і фізичного вдосконалення;
- фізичне та спортивне вдосконалення студентів;
- набуття необхідних знань, навичок та вмінь з основ теорії, методики організації і проведення настільного тенісу;
- вивчення правил змагань та методики суддівства з настільного тенісу.

знати:

- історію, сучасне становище та перспективи розвитку настільного тенісу;
- техніку безпеки під час проведення занять та змагань з настільного тенісу;
- методику навчання технічним елементам настільного тенісу;
- методику навчання тактичним діям в настільному тенісі;
- системи змагань у настільному тенісі;
- особливості розвитку фізичних якостей у настільному тенісі;

вміти:

- технічно вірно виконувати вправи настільного тенісу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
- складати конспекти, готувати місце для проведення занять, необхідний інвентар і встаткування;
- проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
- організовувати та проводити змагання з настільного тенісу у загальноосвітньому навчальному закладі.

володіти:

- методикою організації й проведення спортивної гри настільний теніс.

5. Статус у навчальному плані.

Вибіркова навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: доцент Кулаков Ю.Є.

7. **Форми і методи навчання:** лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. **Форми організації контролю знань та система оцінювання.** Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

СИЛОВИЙ ФІТНЕС

1.Ідентифікація

Шифр: ВД 2.3.3	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 2.</i>	Вибіркова Курс: II Семестр: 4 Лекції: 10 Практичні заняття: 30 Самостійна робота: 80 Вид контролю: залік

2. **Мета курсу:** є формування уявлення про теорію та методику занять силовим фітнесом. Навчити основним закономірностям, принципам, методам, засобам силового фітнесу. Довести основні напрямки розвитку та вдосконалення фізичних якостей школярів, методику та спрямованість їх застосування в залежності від напрямку фізичної діяльності. Розглянути особливості форм фізичного виховання та застосування їх в урочний та позаурочний час підготовки учнів. Ознайомити з основами технічної, фізичної та тактичної підготовки спортсменів, які займаються силовими видами спорту.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Загальні основи теорії та методики атлетичних видів спорту.

Тема 1. Техніка безпеки при заняттях з обтяженнями.

Сучасні атлетичні (тренажерні) зали насичені великою кількістю спеціального обладнання, що підвищує рівень небезпеки для тих, хто займається. Тому дуже важливо, щоб ті, хто займаються силовим фітнесом, особливо початківці, були ознайомлені з правилами поведінки в атлетичному залі, з загальними принципами підбору навантаження, дотримувалися техніки безпеки, вміли правильно використовувати спеціальний інвентар і екіпірування.

Тема 2. Особливості впливу занять з обтяженнями на організм людини.

Останнім часом усе більшої популярності серед молоді набувають заняття з силового фітнесу. Силовий фітнес – це система фізичних вправ силового характеру, спрямованих на гармонійний фізичний розвиток людини і рішення конкретних завдань силової підготовки, яка базується на наукових знаннях анатомії, фізіології, основ харчування, а також техніки та методики виконання силових вправ.

Силовий фітнес зміцнює здоров'я, позбавляє від багатьох фізичних вад (сутулість, запалі груди, неправильна постава, слабозвинені м'язи та ін.). Режим вправ у поєднанні з раціональним харчуванням дозволяє позбавитися від зайвих жирових відкладень або додати у

вазі в тих випадках, коли це необхідно. Система вправ тренує життєво важливі системи організму, через розвиток мускулатури активно впливає на роботу внутрішніх органів, робить тіло м'язистим і красивим.

Тема 3. Обладнання та інвентар, місць для занять з атлетичних видів спорту.

Основний набір інвентарю та обладнання для занять фізичними вправами силової спрямованості виглядає досить невибагливим. Для цього цілком достатньо мати штангу з набором дисків, розбірні гантелі, стійки для присідання або силову раму та лавку, в якій передбачено механізм регулювання нахилу. Здавалося б, що такий зал можна досить успішно обладнати в домашніх умовах. Але поруч із такою доступністю і автономією мають місце й негативні аспекти. Слід пам'ятати, що особливо небажаними самостійні заняття є для дітей і підлітків. Без досвідченого тренера і партнерів молоді атлети припускаються методичних та технічних помилок, які призводять до спортивних захворювань і травм. Тому все ж таки, як показує багаторічна практика, найбільших успіхів можна досягти саме в залах громадського користування.

Тема 4. Методи діагностики фізичного стану у силовому фітнесі.

Фізичний розвиток дітей та підлітків які займаються силовим фітнесом характеризують соматометричні величини (довжина, маса тіла, окружність грудної клітини), фізіометричні (ЖЄЛ, показники динамометрії кисті і станової сили) та соматоскопічні (особливості розвитку кістково-м'язової системи, ступінь та характер жировідкладень, статевий розвиток, статура, постава). Фізичний розвиток дітей та підлітків визначають методом індексів, методом антропометричних стандартів, рівнянням регресії.

Кредит 2. Розвиток силових здібностей засобами «Силового фітнесу»

Тема 5. Розвиток сили з вагою власного тіла.

Вправи з обтяженням масою власного тіла не вимагають спеціального устаткування, не викликають ризику травм та перенавантажень і тому широко використовуються у практиці фізичного виховання учнів на початковому етапі їх силової підготовки.

Тема 6. Розвиток сили з додатковою вагою обтяження.

Вправи з обтяженням масою предметів дозволяють дозувати величину зусиль відповідно до індивідуальних можливостей учнів. Велика різноманітність вправ дозволяє ефективно впливати на розвиток різних м'язових груп і всіх видів силових здібностей.

Тема 7. Розвиток сили на тренажерах та пристроях.

Вправи на тренажерах. Сучасні тренажери дозволяють виконувати вправи з точно дозованим опором як для окремих груп м'язів, так і загального впливу та вибірково впливати на розвиток певної силової здібності. Застосування тренажерів підвищує емоційне тло занять.

Тема 8. Розвиток сили з вільною вагою обтяження.

Вправи з комбінованим обтяженням. Дана група засобів дозволяє досягти варіативності впливу і цим підвищити емоційність та підвищити ефективність тренувань. За їх допомогою можна вирішувати завдання спеціальної силової підготовки. Наприклад, стрибки з обтяженням сприяють розвитку вибухової сили у відштовхуванні.

Кредит 3. Методи та принципи тренувального процесу в «Силовому фітнесі».

Тема 9. Основні методи побудови занять силової спрямованості.

Основу методики занять силового фітнесу складає силове тренування. З цієї позиції слід виділити декілька загальних закономірностей його проведення: Основними показниками м'язової сили є: об'єм і маса м'язів, швидкість їх скорочення і тривалість зусилля, що визначає форми силового прояву (максимальна довільна сила, вибухова сила і силова витривалість);

Тема 10. Основні принципи побудови занять силової спрямованості.

Принципи – це деякі положення тої чи іншої ступені спільності, розробленні теоретично та перевірені на практиці, вони відображають різні сторони тренувального процесу. Принципи можуть стосуватися організації тренування, відновлення, окремих вправ, їх дозування, технічне виконання.

До ефективних методичних засобів тренування належать наступні принципи:

- Принцип прогресування;
- Принцип постійності;
- Принцип м'язового стресу;
- Принцип пріоритету, та ін..

Тема 11. Компоненти тренувальної діяльності силового фітнесу.

Головним завданням силового фітнесу є підбір особливостей компонентів тренувальної роботи, до якої входять (обсяг, інтенсивність роботи, характер вправи, темп виконання вправи, кількість повторень, вага обтяження, частота тренувальних занять, тривалість одного заняття, тривалість і характер відпочинку та ін.) Залежно від цих чинників здійснюється побудова тренувального процесу тих, хто займається. Зміною будь-якого компонента тренувальної роботи можна регулювати спрямованість тренувального заняття.

Тема 12. Типи будови тіла.

Сучасні тренери та дослідники добре розуміють важливість урахування типів будови тіла в побудові тренувального процесу спортсменів. Відповідні розміри склад та будова тіла мають велике значення для досягнення успіхів майже у всіх спортивних дисциплінах.

Будова тіла належить до морфологічних показників, котрі характеризують форму та структуру тіла спортсмена. Більшість наукових систем класифікації будови тіла людини виділяють три основні компоненти: мускулатуру, лінійність та повноту. Будова тіла кожного спортсмена являє собою сполучення цих трьох компонентів.

Тема 13. Тренування жінок та особливість побудови програми.

Фізична культура позитивно впливав на функціональний стан жінок, сприяє їх підготовці до материнства. Встановлено, що у жінок, які займаються спортом, вагітність і пологи проходять легше. Спортсменки народжують дітей, зріст і маса тіла яких вища середніх показників, що дуже важливо, їх діти володіють більшою стійкістю до несприятливих умов зовнішнього середовища, в тому числі до інфекційних захворювань, пред'являють підвищені вимоги до жіночого організму. У значній мірі виявлені позитивні або негативні реакції на фізичне навантаження, залежить від анатомо-фізіологічних особливостей жіночого організму.

Кредит 4. Робота м'язових груп, техніка виконання вправ.

Тема 14. Тренування м'язів рук та плеча.

Підйом штанги на біцепс:

Підйом штанги на біцепс стоячи стимулює весь біцепс від верху до низу до того ж дозволяє працювати з більшою вагою. Це сама базова вправа для біцепса;

Молот:

Дана вправа вибірково переносить навантаження на плечові м'язи, які знаходяться під біцепсом. Вона не великі, проте на пізніх етапах тренінгу їм варто приділити увагу;

Підйом гантелей на біцепс на похилій лаві:

Ця вправа дозволяє тренувати біцепс із розтягнутого положення, що вкрай важливо, оскільки стимуляція біцепса за рахунок цього сильно збільшується. Якщо виконувати рух із супінацією (поворотом зап'ястя), воно спочатку акцентує плечовий м'яз (коли Ви починаєте рух з нейтральним хватом), а потім переносить робочий акцент на біцепс (коли Ви розвертаєте кисть долонею догори по ходу руху).

Жим гантелей:

Жим гантелей є основною розвиваючою вправою для передньої і бічної частин дельтовидних м'язів. Виконується сидячи або стоячи. Атлетичний пояс – обов'язковий;

Розведення гантелей в сторони:

Одне з основних вправ для розвитку бічних дельт. Виконується сидячи і стоячи. Бажано наявність атлетичної пояси.

Тяга до підборіддя:

Вузкий хват в дещо більшою мірою завантажує передню дельту, відповідно більш широкий хват в дещо більшою мірою акцентує бічні дельти.

Тема 15. Тренування м'язів спини та грудних м'язів.

Станова тяга:

Базова вправа. Рекомендується для виконання новачкам зі слабким розвитком ніг. Для її виконання ноги поставлені вузько і зігнуті в колінах. Штанга піднімається від підлоги. Тут описаний класичний спосіб виконання станової тяги.

Підтягування:

Базовий прийом. Його варіації досягаються за рахунок зміни ширини хвату. Але оптимальним за результативністю вважається хват на рівні ширини плечей.

Гіперекстензії:

При її виконанні ризик отримати травму хребта мінімальний.

Рекомендовано для новачків і для людей з відсталою спиною. Для його виконання треба лягти на тренажер животом вниз, а п'яти розташувати під спеціальний валик. Схиляємо тулуб вниз до максимальної точки, зафіксуємо в такому положенні на декілька секунд, а потім повертаємо тіло у вихідне положення.

Тренування грудних м'язів.

Жим штанги лежачи:

Виконується: 1 - Лежачи на лаві, зі штангою прямим середнім хватом; 2 – на вдих повільно опустити штангу так, щоб гриф торкнувся груді; 3 – на видих підняти штангу вертикально до верху, повністю випрямити руки у ліктьовому суглобі.

Жим гантель лежачи:

Виконується: 1 - Лежачи на лаві, із гантелями прямим хватом; 2 – на вдих повільно опустити гантелі на рівень грудних м'язів; 3 – на видих підняти гантелі вертикально до верху, повністю випрямити руки у ліктьовому суглобі.

Жим «Кросовера»:

Виконується: 1 – стоячи в нахилі тулуба, взявши ручки тренажеру; 2 – на вдих повільно відвести рукоятки тренажеру назад зігнувши руки в ліктьовому суглобі; 3 – на видих повернути рукоятки кросоверу до вихідного положення.

Тема 16. Тренування м'язів ніг.

Базова вправа, яка є однією з найбільш оптимальних не тільки для зміцнення м'язів, але і для набору м'язової маси та як силове. Присідання чудово розвивають чотирьохголовий м'яз стегна (квадріцепси), а також ряд інших м'язів: сідничні, камбалоподібні, привідні м'язи.

Жим ногами:

Багато-суглобна вправа, яка виконується на спеціальному тренажері та призначається для зміцнення м'язів стегна та сідниць. Особливість цього типу вправ у тому, що все навантаження приходить саме на ноги, а хребет та поперек практично не беруть участі у вправі.

Розгинання ніг в тренажері:

Вправа на згинання та розгинання ніг задіє передні та задні м'язи стегон, дозволяючи зосередити навантаження виключно на тих групах м'язів, над якими потрібно працювати.

Тренування двохголового м'язу стегна.

Тяга на рівних ногах:

В положенні стоячи тримайте обидві гантелі перед стегнами. Утримуючи спину рівною, повільно опускайте гантелі, нахилившись вперед, поки не відчуєте натягування біцепса стегна. Не округляйте нижню частину спини (поперек), голову тримайте піднятою. Піднімайтеся разом з гантелями до стартового положення, напружуючи сідниці, спину і біцепс стегна.

Тренування великого сідничного м'язу.

Присідання:

Базова вправа, яка є однією з найбільш оптимальних не тільки для зміцнення м'язів, але і для набору м'язової маси та як силове. Присідання чудово розвивають чотирьохголовий м'яз стегна (квадріцепси), а також ряд інших м'язів: сідничні, камбалоподібні, привідні м'язи.

Тяга на рівних ногах:

В положенні стоячи тримайте обидві гантелі перед стегнами. Утримуючи спину рівною, повільно опускайте гантелі, нахилившись вперед, поки не відчуєте натягування біцепса стегна. Не округляйте нижню частину спини (поперек), голову тримайте піднятою. Піднімайтеся разом з гантелями до стартового положення, напружуючи сідниці, спину і біцепс стегна.

Тренування м'язів гомілки.

Підйоми на носки стоячи:

Підйоми на носки стоячи включають в роботу як литковий, так і камбалоподібні м'язи. Ви можете виконувати цю вправу, не тільки в спортивному залі, а й у будь-якому іншому місці, де є сходинки та вага обтяження.

4. Завдання курсу.

Освітні завдання:

1. Визначення місця теорії та методики атлетизму як суспільного явища і галузі в Україні.
2. Набуття знань про основні положення та завдання силового фітнесу.
3. Пізнання особливостей використання засобів, методів та принципів силових видів спорту, як основного процесу направлено на гармонійний розвиток особистості в сучасному суспільстві.
4. Вивчення особливостей тренувальних процесів з силових видів спорту та їх адекватність індивідуальним можливостям спортсменів.
5. Набуття знань про систему фізичної, технічної та тактичної підготовки в силових видах спорту. Направленість та форми застосування в галузі фізичної культури та спорту

Виховні завдання:

1. Сприяння соціальному формуванню особистості.
2. Виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі.
3. Формування почуття патріотизму.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- а) джерела виникнення силового фітнесу як дисципліни; особливості розвитку та механізм вдосконалення фізичних якостей школярів з урахуванням індивідуальних особливостей, віку, статі та інше;
- в) методику навчання техніці змагальних і спеціально-допоміжних вправ в силових видах спорту;
- г) програмно-нормативні основи та форми організації занять з атлетичних видів спорту.;
- д) структуру навчального-тренувального процесу з силових видів спорту.

Вміти:

- а) володіти основами знаннями організації та проведення тренувань з силових видів спорту;
- б) контролювати навчально-тренувальний процес з силових видів спорту;
- в) аналізувати рівень адекватності навчального-виховного процесу, індивідуальним можливостям школярів, їх віковим та статевим характеристикам;
- г) оформляти основні документи планування навчального процесу з фізичного виховання.

Володіти:

- а) знаннями в галузі загальної та вікової психології, вікових анатомічних, морфо-функціональних та індивідуальних особливостей розвитку дітей та дорослих;
- б) культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети та вибору шляхів її досягнення;
- в) спеціальною професійною термінологією;
- г) базовими знаннями в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; надбання навички використання програмних засобів і роботи з інтернет ресурсами;
- д) способами осмислення й критичного аналізу наукової інформації.

5. Статус у навчальному плані.

Варіативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з фіз.вих. і спорту Слав'як О.С.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі

1. Біомеханіка

1. Ідентифікація

<i>Шифр: ННД 1.2.5</i>	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4 Загальна кількість годин: 120 год. Тижневих годин: 3</i>	Нормативна Курс: III Семестр: 6 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 18 год. Лабораторних: 12 год. Самостійна робота: 80 год. Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: ефективне забезпечення спеціальної професійно-педагогічної підготовки студентів, формування теоретичних знань, практичних навичок і вмінь самостійного вивчення фізичних вправ та удосконалення рухових дій, а також обґрунтування індивідуальних раціональних моделей рухових дій та педагогічних засобів і програм навчання руховим діям та їх корекції.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Біомеханіка як наука. Предмет зміст та біомеханіки. Розвиток біомеханіки як науки.

Тема 1. Предмет зміст та біомеханіки.

Теорія та методи біомеханіки спорту. Місце біомеханіки у тренувальному процесі. Проблеми методики у спортивному тренуванні. Дидактичні методи у спортивному тренуванні. Використання засобів загальної та спеціальної підготовки у тренувальному процесі

Тема 2. Розвиток біомеханіки як науки.

Шляхи розвитку біомеханіки. Становлення біомеханіки як науки. Етапи підвищення якості тренувального процесу. Фазова структура рухів. Використання методів біомеханіки у системі підготовки спортсменів.

Тема 3. Тіло людини як біомеханічна система.

Кінематичні, динамічні та енергетичні характеристики тіла людини. Закони Ньютона та їх використання у спорті. Особливості визначення біомеханічних характеристик при поступальному та обертальному рухах. Біомеханічний контроль рухової діяльності людини при різних видах спортивної діяльності. Апаратні комплекси та системи, які використовуються у біомеханіці.

Будова кінематичної системи організму. Кінематичні пари, види їх з'єднань ланцюги

Тема 4. Біокінематичні ланки та ланцюги. Особливості м'язової системи.

Види з'єднань, ступеня вільності рухів біомеханічної системи. Важелі їх види, та особливості. Послідовність біомеханічного аналізу загально розвиваючих вправ: біомеханічний опис рухів, вплив вправ на руховий апарат, робота м'язів, диференціальні особливості у рухах.

Особливості біомеханіки та кінематичні характеристики рухів людини.

Кінематичні характеристики: просторові, часові, просторово-часові. Крапка підрахунку переміщень її визначення. Часові характеристики, початок відрахунку.

Властивості м'язової системи, будова м'язів, їх властивості. Упругість, в'язкість, релаксація, повзучість м'язів. Управління рухами в перемінних умовах. Формування та перебудова системи рухів. Закономірності розвитку моторики в процесі онтогенезу. Рухові якості як різносторонні прояви рухових можливостей людини.

Кредит 2. Геометрія мас тіла.

Тема 1. Центри мас тіла людини.

Центри мас тіла їх розташування. Визначення центрів мас тіла методом складання, визначення загальної ваги тіла. Геометрія мас тіла людини. Загальний центр мас тіла людини, методи його визначення. Закономірності зміни загального центру маси тіла у віковому аспекті. Постава та її значення у спортивній діяльності людини

Тема 2. Кіноциклограма техніки бігу, побудова КЦГ.

Особливості будови КЦГ, проведення досліджень техніки бігу, Просторові та часові характеристики КЦГ. Методика побудови КЦГ.

Тема 3. Переміщення у просторі, фази рухів в бігу на короткі і середні дистанції, методи їх контролю.

Вектори швидкостей та прискорень. Розрахунок векторів швидкостей та прискорень по способу перших і других різниць.

Особливості біомеханіки та кінематичні характеристики рухів людини.

Кінематичні характеристики: просторові, часові, просторово-часові. Крапка підрахунку переміщень її визначення. Часові характеристики, початок відрахунку.

Тема 4. Параметричні графіки рухів та переміщень.

Побудова параметричних графіків. Переміщення колінного суглобу при бігу на КЦГ побудова і взаємозв'язок параметричних характеристик переміщення, швидкості та прискорення. Аналіз параметричних характеристик.

Кредит 3. Динаміка рухів. Людина, як біомеханічна система. Енергія при рухах.

Тема 1. Фази в рухах людини.

Фазовість рухів. Темп, ритм, фаза без опіру, фаза опіру. Аналіз фаз руху при виконанні гімнастичної вправи. Рухова дія як система рухів. Склад і структура системи рухів. Біомеханіка фізичних вправ. Біомеханічна класифікація вправ. Різновидності загальноорозвиваючих вправ. Послідовність біомеханічного аналізу загальноорозвиваючих вправ: біомеханічний опис рухів, вплив вправ на руховий апарат, робота м'язів, диференціальні особливості у рухах

Тема 2. Визначення ЗВТ у стрибках.

Методика аналізу переміщення загальної ваги тіла при стрибках

Метання і удари: металеві рухи, ударні рухи. Циклічні локомоції: спортивна ходьба і біг, біг на лижах і ковзанах, плавання і гребля.

Особливості біомеханіки та кінематичні характеристики рухів людини.

Тема 3. Визначення структури техніки та фази рухів в бігу на короткі і середні дистанції, методи їх контролю.

Класифікація рухових якостей. Витривалість та втома. Біомеханічні аспекти силових, швидкісних та швидко-силових якостей.

Тема 4. Кінематичні характеристики: просторові, часові, просторово-часові. Крапка підрахунку переміщень її визначення. Часові характеристики, початок відрахунку. Динамічні характеристики. Вага тіла. Маса тіла, Інерційні характеристики.

Кредит 4. Моторика та переміщення тіла

Тема 1. Методи манкіровки тіла спортсмена. Аналіз техніки ходьба.

Основні поняття про модельні характеристики. Біомеханічні методи моделювання: наочний спосіб, знаковий спосіб, математичний спосіб, натурне моделювання, фізичне моделювання, аналого-цифрове моделювання. Моделі фізичних вправ. Моделі фізичної підготовленості. Моделі тактичної підготовленості. Моделювання спортивної техніки.

Тема 2. Методика відео зйомки. Аналіз техніки бігу.

Апаратні комплекси та вимірювальні системи. Біомеханічні ерогенні засоби у спорті. Класифікація біомеханічних ерогенних засобів.

Тема 3. Аналіз техніки фізичних вправ засобами комп'ютерного контролю.

Використання сучасних комп'ютерних програм в оптимізації тренувального процесу. Система "ТАКЕЛ". Система "VICON-370". Модульний аналізатор рухів "PEAK 3D". Автоматизована система обробки відеограм "АСОВ"

Тема 4. Особливості біомеханіки та кінематичні характеристики рухів людини.

Тема 5. Кінематичні характеристики: просторові, часові, просторово-часові. Крапка підрахунку переміщень її визначення. Часові характеристики, початок відрахунку.

4. Завдання курсу: біомеханічні основи рухової діяльності людини, а також педагогічні засоби і методи її оптимізації з метою удосконалення рухових дій для досягнення запланованих результатів у фізичному вихованні, спорті, а також у фізичній реабілітації та рекреації.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- завдання і методи біомеханіки;
- біомеханічні характеристики рухового апарату людини та її рухової діяльності;
- біомеханічне обґрунтування та оцінку рухових якостей людини;
- біомеханічні особливості різних видів рухової функції людини у процесі фізичного виховання, реабілітації, рекреації та спортивної діяльності; індивідуальні та групові особливості будови і рухових функцій рухового апарату та
- моторики людини; біомеханічне обґрунтування техніки і тактики різних видів рухової діяльності.

уміти:

- аналізувати кінематику та динаміку рухових дій за матеріалами об'єктивної реєстрації
- фізичних вправ; кількісно оцінювати біомеханічні характеристики тіла людини та її рухових дій;
- кількісно оцінювати рівень розвитку основних рухових якостей
- моделювати біомеханічні характеристики індивідуальної раціональної техніки і тактики рухової активності; використовувати для кількісного контролю, оцінки і навчання (корекції) рухових дій
- сучасні біомеханічні технології.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: кандидат наук з фізичної культури та спорту, доцент Тупеев Ю.В.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик, комп'ютерної техніки, спортивного обладнання, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

2. Гімнастика та методика викладання

1. Ідентифікація

<i>Шифр: ННД 1.2.10</i>	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4 Загальна кількість годин: 120 год. Тижневих годин: 3</i>	Нормативна Курс: III Семестр: 5 Лекції: 2 год. Практичні заняття: 38 год. Самостійна робота: 80 год. Вид контролю: залік

2. Мета курсу формування фахово-педагогічних знань, умінь і навичок, які будуть необхідні для практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти та інших ланках системи фізичної культури і спорту.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Вправи для загального розвитку.

Тема 1. Класифікація вправ для загального розвитку.

Характеристика вправ, класифікація вправ, положення ніг, стійки, сіди, положення рук, вправи без предметів, з предметами.

Тема 2. Методика навчання вправам для загального розвитку.

Спосіб навчання в цілому по показу, спосіб навчання в цілому по розповіді, спосіб навчання «по розділам», поточний спосіб проведення вправ. Складання комплексів вправ для загального розвитку без предметів.

Кредит 2. Стройові вправи.

Тема 3. Класифікація стройових вправ.

Призначення і особливості стройових вправ, основні найменування строю, основні групи стройових вправ (стройові прийоми, шиккування і перешикування, розмикання і змикання).

Тема 4. Методика навчання стройовим вправам.

Визначення попередніх і виконавчих команд, використання методів показу, пояснювання та навчання по частинам (по розділам).

Кредит 3. Вправи на положення тіла у просторі.

Тема 5. Класифікація вправ на положення тіла у просторі.

Різновиди сидів. Різновиди висів, упорів. Елементи акробатики.

Тема 6. Техніка виконання вправ на положення тіла у просторі. Техніка безпеки при виконанні вправ на положення тіла у просторі.

Виконання висів на гімнастичних снарядах. Виконання упорів на гімнастичних снарядах. Виконання елементів на гімнастичних снарядах у висах та упорах. Елементи акробатики, що виконуються у вільних вправах та гімнастичних снарядах. Дотримування основних правил організації занять. Дотримання основних правил методики виконання вправ на положення тіла у просторі. Забезпечення місць занять необхідним спортивним обладнанням, перевірка його перед проведенням занять.

Тема 7. Методика навчання вправ на положення тіла у просторі.

Послідовність вивчення вправ у висах. Послідовність вивчення вправ в упорах. Послідовність вивчення акробатичних вправ. Запобіжні заходи при виконанні вправ на положення тіла у просторі.

Кредит 4. Гімнастика в загальній системі фізичного виховання.

Тема 8. Характеристика спортивних видів гімнастики.

Характеристика художньої гімнастики, спортивної гімнастики, спортивної акробатики. Характеристика вправ спортивних видів гімнастики, особливості вправ, значення для фізичного розвитку.

Тема 9. Значення та функції гімнастичної термінології.

Виникнення гімнастичної термінології, значення, вимоги до термінології, способи утворення термінів, правила застосування термінів, правила скорочень, терміни загально розвиваючих і вільних вправ, терміни вправ на снарядах, терміни основних акробатичних вправ, методика застосування термінології на заняттях гімнастикою, правила і форми запису вправ.

Кредит 5. Вправи для загального розвитку з предметами.

Тема 10. Класифікація вправ для загального розвитку з предметами.

Характеристика вправ, класифікація вправ, вихідні положення вправ для загального розвитку з предметами. Особливості проведення вправ для загального розвитку з предметами.

Тема 11. Методика навчання вправам для загального розвитку з предметами.

Складання комплексів вправ для загального розвитку з предметами. Запис комплексів для загального розвитку з предметами згідно гімнастичної термінології.

Кредит 6. Перешикування в колоні.

Тема 12. Різновиди перешикувань в колоні.

Перешикування із колони по одному у колону по два, три тощо послідовними поворотами у русі. Перешикування із колони по одному в колону по два, чотири, вісім дробленням та зведенням, розведенням та злиттям.

Тема 13. Методика навчання стройовим вправам в колоні.

Визначення попередніх і виконавчих команд, використання методів показу, пояснювання та навчання по частинам (по розділам).

Кредит 7. Вправи у лазінні та перелазінні.

Тема 14. Класифікація вправ у лазінні та перелазінні.

Розподіл вправ на підгрупи. Виконання вправ у лазінні та перелазінні.

Тема 15. Методика навчання вправам у лазінні та перелазінні.

Послідовність навчання. Підготовчі вправи. Засоби безпеки при виконанні вправ у лазінні та перелазінні

Кредит 8. Організація та методика проведення уроків фізичної культури з елементами гімнастики у початковій школі.

Тема 16. Організація та методика проведення уроків фізичної культури з елементами гімнастики з учнями початкових класів.

Морфо-функціональні особливості учнів 6-10 років. Значення гімнастики для учнів 6-10 років. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять. Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми для учнів початкової школи.

Тема 17. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку фізичної культури з елементами гімнастики з учнями початкових класів.

Особливості проведення підготовчої частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики: завдання підготовчої частини уроку, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики: завдання основної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики: завдання заключної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики, значення, зміст.

Кредит 9. Організація та методика проведення уроків фізичної культури з елементами гімнастики в середній школі.

Тема 18. Організація та методика проведення уроків фізичної культури з елементами гімнастики з учнями середніх класів.

Морфо-функціональні особливості учнів 10-15 років. Значення гімнастики для учнів середнього шкільного віку. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять. Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми для учнів середньої школи.

Тема 19. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку фізичної культури з елементами гімнастики з учнями середніх класів.

Особливості проведення підготовчої частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики : завдання підготовчої частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики: завдання основної частини уроку з елементами гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частин уроку фізичної культури з елементами гімнастики: завдання заключної частини уроку фізичної культури з елементами гімнастики, значення, зміст.

Кредит 10. Організація та методика проведення уроків гімнастики в старшій школі.

Тема 20. Організація та методика проведення уроків гімнастики з учнями старших класів.

Морфо-функціональні особливості учнів старших класів. Значення гімнастики для учнів старших класів. Форми занять. Зміст та методичні особливості занять. Характеристика гімнастичних вправ шкільної програми для учнів старших класів.

Тема 21. Особливості проведення підготовчої, основної та заключної частин уроку гімнастики з учнями старших класів.

Особливості проведення підготовчої частини уроку гімнастики: завдання підготовчої частини уроку, значення, зміст.

Особливості проведення основної частини уроку гімнастики: завдання основної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Особливості проведення заключної частин уроку гімнастики: завдання заключної частини уроку гімнастики, значення, зміст.

Кредит 11. Техніка виконання гімнастичних вправ.

Тема 22. Техніка виконання вправ на гімнастичних снарядах.

Техніка виконання вправ на брусах паралельних, брусах різновисоких, на колоді, поперечині, коні. Техніка виконання акробатичних елементів та вільних вправ. Техніка виконання опорних стрибків.

Кредит 12. Методика навчання гімнастичним вправам.

Тема 23. Методика навчання основним гімнастичним елементам.

Мета та завдання навчання в гімнастиці. Рухові уміння і навички, Закономірності їх формування. Структура процесу навчання гімнастичним вправам. Методи навчання.

Тема 24. Страхування й допомога при виконанні вправ на гімнастичних снарядах.

Основні вимоги до застосування прийомів страхування. Прийоми страхування й допомоги при виконанні вправ на гімнастичних снарядах. Особливості страховки і допомоги в окремих видах багатоборства.

Тема 25. Запобіжні заходи попередження травм на заняттях.

Причини травматизму на заняттях гімнастикою. Особливості травматизму в різних видах багатоборства. Методичні і організаційні вимоги до попередження травматизму на заняттях гімнастикою. Лікарський контроль.

Тема 26. Педагогічний контроль під час проведення занять з гімнастики.

Проведення педагогічного контролю з учнями різного шкільного віку.

4. Завдання курсу.

Освітні:

- вивчення теоретичних основ з теорії та методики викладання гімнастики;
- оволодіння технікою виконання вправ на гімнастичних снарядах ;
- оволодіння методикою навчання вправ на гімнастичних снарядах;
- оволодіння гімнастичною термінологією;
- оволодіння методикою проведення уроку фізичної культури з елементами гімнастики, згідно з програмою загальноосвітніх середніх навчальних закладів;
- оволодіння методикою проведення секційного заняття з гімнастики в ЗОШ.

Оздоровчі:

- розвиток функціональних якостей систем організму та зміцнення здоров'я студентів;

- розвиток фізичних якостей студентів;
- забезпечення високого рівня працездатності.

Виховні:

- сприяння соціальному формуванню особистості;
- виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі;
- формування почуття патріотизму.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати :

- основи техніки гімнастичних вправ;
- основи методики навчання гімнастичним вправам;
- організацію та зміст занять з гімнастики у загальноосвітній школі;
- планування та облік учбової роботи з гімнастики у школі;

вміти :

- застосовувати основні методи і засоби навчання на практиці;
- технічно вірно виконувати всі вивчені вправи на гімнастичних снарядах, показуючи при цьому результати, що відповідають програмним контрольним нормативам;
- проводити загально розвиваючі вправи з предметами та без предметів;
- скласти та записати план-конспект уроку з фізичної культури по розділу «Гімнастика»;
- провести уроки з фізичної культури по розділу «Гімнастика» для дітей різного шкільного віку;
- оформлювати документи планування та обліку учбової роботи з гімнастики у школі.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доктор філософії в галузі управління та адміністрування Борецька Н.О.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: англійська.

3. Теорія та методика фізичного виховання

1.Ідентифікація

Шифр: ННД 1.2.12	Характеристика навчального курсу
<p><i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 11</i></p> <p><i>Загальна кількість годин: 330 год.</i></p> <p><i>Тижневих годин: 5 семестр – 3 год.</i> 6 семестр - 3 год.</p>	<p>Нормативна</p> <p>Курс: III</p> <p>Семестр: 5, 6.</p> <p>Лекції – 20 год.</p> <p>Практичні заняття: 60 год.</p> <p>Самостійна робота: 250 год.</p> <p>Вид контролю: 5 семестр – залік, 6 семестр – екзамен.</p>

2. Мета курсу: формування у студентів конкретних знань і умінь, необхідних для успішної практичної діяльності з фізичного виховання, набуття практичних навичок, проведення навчально-виховної роботи з школярами різного віку і підготовленості, впровадження здорового способу життя і позакласної роботи згідно навчальних програм і закону України «Про фізичну культуру і спорт».

3. Опис курсу.

Кредит 1. Основи фізичного виховання як соціального явища.

Тема 1. Теорія та методика фізичного виховання як навчальна та наукова дисципліна.

Характеристика ТМФВ як наукової і навчальної дисциплін. Теорія фізичного виховання. Методика фізичного виховання. Джерела та етапи розвитку ТМФВ. Зв'язок ТМФВ з іншими науками та навчальними дисциплінами. Об'єкт, предмет вивчення і викладання. Структура навчальної дисципліни ТМФВ. Актуальні проблеми ТМФВ.

Тема 2. Основні поняття теорії та методики фізичного виховання.

Значення понятійного апарату теорії і методики фізичної культури. Базові поняття і їх взаємозв'язок: фізичний розвиток, фізична підготовка, фізична підготовленість, фізичне виховання, фізична культура, фізична освіта, рухова активність, спорт, фізична досконалість.

Тема 3. Методи дослідження ТМФВ.

Організація дослідження. Проблема або завдання. Предмет дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Робоча гіпотеза. Методи дослідження: теоретичний аналіз, педагогічні спостереження, педагогічний експеримент, тестування (контрольні тести), анкетування, інтерв'ю, бесіда, методи математичної статистики.

Тема 4. Характеристика і структура системи фізичного виховання.

Поняття про систему фізичного виховання, її засади. Мета і завдання фізичного виховання. Ідеологічні, науково-методичні, організаційні, методичні та програмно-нормативні основи системи фізичного виховання. Основні напрямки системи фізичного виховання. Умови функціонування системи фізичного виховання.

Тема 5. Загальні принципи системи фізичного виховання.

Загальні соціально-педагогічні принципи системи фізичного виховання. Принципи всебічного розвитку особистості: взаємозв'язок всіх аспектів виховання; забезпечення всебічного фізичного виховання; єдність загальної і спеціальної фізичної підготовки. Принцип зв'язку фізичного виховання з трудовою і військовою практикою: забезпечення максимального прикладного ефекту фізичного виховання; створення широких передумов засвоєння різноманітних форм життєдіяльності; використання можливостей фізичного виховання для трудового і морального виховання. Принцип оздоровчої спрямованості фізичного виховання: забезпечення регулярності і єдності лікувального і педагогічного контролю.

Кредит № 2. Основи фізичного виховання як педагогічного процесу.

Тема 6. Засоби фізичного виховання, їх характеристика та класифікація.

Визначення поняття. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання. Природні сили як допоміжний засіб фізичного виховання. Гігієнічні фактори як допоміжний засіб фізичного виховання. Зміст та форма фізичних вправ. Загальні поняття про техніку фізичних вправ. Компоненти техніки фізичних вправ. Фази виконання фізичних вправ. Характеристики рухів: просторові характеристики; часові характеристики рухів; просторово-часові характеристики; динамічні та ритмічні характеристики. Класифікація фізичних вправ. Утворення ефектів фізичних вправ. Поняття «ефект» фізичних вправ. Характеристика процесів зміни в організмі під впливом фізичних вправ: робоча фаза; фаза відносної нормалізації; редуційна фаза; кумулятивний ефект.

Тема 7. Фізичне навантаження і відпочинок під час виконання фізичних вправ.

Загальна характеристика фізичної загрузки. Регулювання зовнішньої сторони навантаження шляхом зміни її компонентів. Внутрішня сторона фізичного навантаження. Відпочинок між фізичними навантаженнями як фактор оптимізації тренуючих впливів. Негативний вплив фізичного навантаження на стан фізичної підготовленості та здоров'я людини. Адаптація організму до навантаження. Дозування навантаження. Щільність уроку як умова досягнення необхідного навантаження

Тема 8. Принципи побудови процесу фізичного виховання

Визначення понять. Структура системи педагогічних принципів. Соціально-педагогічні принципи побудови процесу фізичного виховання: принцип формування фізичної культури людини; принцип гармонійного розвитку особистості; принцип зв'язку з життєдіяльністю; принцип оздоровчої спрямованості. Методичні принципи фізичного виховання: принцип свідомості й активності учнів; принцип наочності; принцип доступності й індивідуалізації; принцип систематичності. Принципи побудови занять у процесі фізичного виховання: принцип міцності і прогресування; принцип безперервності; принцип циклічності; принцип врахування вікових особливостей особистості.

Тема 9. Методи фізичного виховання

Визначення поняття: «метод», «методичний прийом», «методика», «методичний підхід». Практичні методи фізичного виховання: методи навчання рухових дій, методи вдосконалення та закріплення рухових дій, методи вдосконалення фізичних якостей. Загально педагогічні методи в фізичному вихованні. Вербальні методи: розповідь, пояснювання, інструктування, вказівки, команди. оцінки. Методи демонстрації. Методи наочності.

Кредит 3. Форми організації занять з фізичного виховання у початковій школі.

Тема 10. Урок як основна форма фізичного виховання

Риси уроку. Вимоги до проведення уроку фізичної культури. Зміст уроку фізичної культури. Класифікація уроків: за направленістю фізичного виховання, за предметним змістом, за перевагою однієї із сторін фізичного виховання, за вирішенням основних завдань.

Методика проведення уроку. Типи уроків фізичної культури. Структура уроку фізичної культури. Методика проведення уроку. Правила побудови та проведення підготовчої, основної та заключної частини уроку. Залежність структури від вікових особливостей школярів та його місця в режимі навчального дня.

Методи організації діяльності учнів на уроці: фронтальний, груповий, індивідуальний, колового тренування. Підготовка вчителя до уроку.

Педагогічний аналіз уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності. Навантаження на уроці. Методика його визначення та прийоми регулювання. Пульсометрія.

Профілактика травматизму та техніки безпеки при проведенні уроку фізичної культури та спортивно-масових заходів.

Тема 11. Урок фізичного виховання у початковій школі.

Урок фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку – особливості методики, проведення та планування.

Навчальні програми з фізичної культури для 1-4 класів, їх структура та обґрунтованість.

Зміст розділів програми. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури.

Кредит 4. Форми організації занять з фізичного виховання у початковій школі.

Тема 12. Форми організації занять з фізичного виховання у початковій школі.

Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи. Значення різноманіття форм організації занять фізичними вправами в загальноосвітній школі. Завдання, зміст, організація та методика проведення наступних форм фізкультурно-оздоровчої роботи:

- гімнастика до занять;
- фізкультурні хвилини та фізкультурні паузи на загальноосвітніх уроках;
- заняття фізичними вправами на подовжених перервах;
- «спортивна година» в групах подовженого дня.

Характеристика умов та заходів, що забезпечують максимальний педагогічний та оздоровчий ефект фізкультурно-оздоровчої роботи:

- дотримання санітарно-гігієнічних вимог;
- раціональне використання матеріально-технічної бази;
- підтримка зацікавленості учнів.

Позакласна робота з фізичного виховання в школі. Значення та завдання позакласної роботи в системі фізичного виховання школярів. Особливості проведення та вимоги до організації позакласної роботи з фізичного виховання.

Форми позакласної роботи: гуртки фізичної культури, секції загальної фізичної підготовки (ЗФП), спортивні секції, масові фізкультурні заходи (спортивні змагання, спортивні вечори та свята, туристична робота, Дні здоров'я). Планування та облік позакласної роботи.

Кредит 5. Основи методики вдосконалення фізичних якостей.

Тема 13. Загальна характеристика фізичних якостей.

Загальна характеристика рухових якостей людини. Перенос рухових якостей. Засоби розвитку рухових якостей. Вплив природних і гігієнічних чинників на ефективність розвитку рухових якостей. Адаптація - як основа вдосконалення фізичних якостей. Алгоритм методики розвитку рухових якостей.

Тема 14. Фізичні навантаження та відпочинок як фактори впливу на фізичний розвиток. Показники фізичного навантаження. Суперкомпенсація. Різновиди інтервалів відпочинку.

Кредит 6. Основи методики розвитку сили та пружкості.

Тема 15. Основи методики розвитку сили.

Основи методики розвитку силових якостей. Загальна характеристика сили. Фактори, що зумовлюють силові можливості людини. Вікова динаміка розвитку сили. Методика розвитку максимальної, швидкісної, вибухової сили. Контроль за розвитком сили.

Тема 16. Основи методики розвитку пружкості.

Основи методики розвитку пружкості. Загальна характеристика пружкості. Фактори, що зумовлюють прояв пружкості Методики розвитку пружкості Контроль за розвитком пружкості. Вікова динаміка розвитку пружкості.

Кредит 7. Основи методики розвитку витривалості та гнучкості.

Тема 17. Основи методики розвитку витривалості.

Основи методики розвитку витривалості. Загальна характеристика витривалості. Фактори, що зумовлюють витривалість. Методики розвитку витривалості. Контроль за розвитком витривалості. Вікова динаміка розвитку витривалості.

Тема 18. Основи методики розвитку гнучкості.

Основи методики розвитку гнучкості. Загальна характеристика гнучкості. Фактори, що зумовлюють гнучкість.. Завдання та засоби вдосконалення гнучкості. Активна і пасивна гнучкість та особливості методики спрямованого впливу на її розвиток. Контроль за розвитком гнучкості. Вікова динаміка розвитку гнучкості.

Кредит 8. Основи методики розвитку спритності.

Тема 19. Загальна характеристика спритності.

Загальна характеристика спритності. Характеристика факторів, що визначають спритність. Різновиди координаційних здібностей. їх характеристика та методи вдосконалення. Основні положення, методи та засоби поліпшення координаційних можливостей учнів. Контроль за розвитком спритності.

Тема 20. Методики розвитку спритності.

Основи методики розвитку спритності. Контроль за розвитком спритності. Вікова динаміка розвитку спритності.

Кредит 9. Загальні основи навчання рухових дій.

Тема 21. Рухові уміння та навички. Механізм формування рухових дій.

Рухові дії як предмет навчання. Рухове вміння та навичка. Закономірності і механізми формування рухових вмінь і навичок. Відмінні риси рухових вмінь та навичок. Перенос навичок.

Тема 22. Структура процесу навчання рухових дій.

Педагогічні основи процесу навчання руховим діям. Передумови та етапи навчання. Загальна характеристика процесу навчання. Етап розучування рухової дії. Етап поглибленого розучування рухової дії. Етапи засвоєння і закріплення рухової дії.

Кредит 10. Форми організації занять з фізичного виховання у середніх та старших класах.

Тема 23. Урочні форми організації занять у середній та старшій школі.

Характерні риси, зміст і побудова уроку. Риси уроку. Зміст уроку. Структура уроку фізичної культури. Визначення завдань уроку. Організація діяльності учнів на уроці. Підготовка вчителя до уроку. Проведення уроку. Щільність уроку як умова досягнення необхідного навантаження. Оцінка діяльності учнів на уроках. Різновиди шкільних уроків фізичної культури.

Тема 24. Особливості проведення уроків у середніх та старших класах. Анатомо-фізіологічні особливості дітей 5-11 класів. Методи організації навчальної діяльності учнів на уроці. Педагогічна оцінка (аналіз) уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності.

Кредит 11. Позакласні та позаурочні форми організації занять.

Тема 25. Позакласні форми фізичного виховання в школі.

Загальна характеристика позакласних форми організації занять. Гімнастика перед заняттям. Фізкультурні хвилинки й фізкультурні паузи. Година здоров'я. Спортивна година у групах продовженого дня.

Тема 26. Позаурочні форми організації занять в школі

Загальна характеристика позаурочних форм. Секційна робота з ФВ в школі. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Індивідуальні самостійні заняття. Учитель - організатор розумного способу життя.

Кредит 12. Планування і контроль роботи з фізичного виховання в школі.

Тема 27. Технологія планування та його функції.

Поняття про планування, його види і зміст. Технологія планування та його функції. Підготовка до планування. Державні документи планування. Документи планування, що складаються вчителем.

Тема 28. Поняття контролю та обліку у процесі фізичного виховання.

Поняття контролю у процесі фізичного виховання. Педагогічний контроль. Фізкультурний самоконтроль. Поняття обліку у процесі фізичного виховання. Документи обліку.

Кредит 13. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.

Тема 29. Вікові особливості фізичного розвитку дітей дошкільного віку. Мета та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку. Вікова періодизація. Особливості розвитку м'язової, кісткової, серцево-судинної та дихальної систем.

Тема 30. Характеристика засобів і методів ФВ дітей дошкільного віку. Загальні основи навчання рухових дій у дітей дошкільного віку. Загальні основи розвитку рухових якостей дітей дошкільного віку. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільника.

Кредит 14. Фізичне виховання дітей з вадами здоров'я.

Тема 31. Завдання фізичного виховання дітей з ослабленим здоров'ям. Руховий режим як фактор зміцнення здоров'я. Гіподинамія і її негативний вплив на зростаючий організм учнів. Лікарсько-педагогічна характеристика школярів з ослабленим здоров'ям.

Тема 32. Особливості методики занять зі спеціальними медичними групами. Захворювання і терміни відновлення занять фізичною культурою. Принципи комплектування медичних груп. Урок - основна форма організації занять з учнями, віднесеними до спеціальної медичної групи. Завдання фізичного виховання і періодизація занять в спеціальних медичних групах.

Кредит 15. Фізичне виховання учнів поза школою.

Тема 33. Організаційно-правові засади діяльності спортивних шкіл. Особливості роботи на різних етапах спортивної підготовки в ДЮСШ. Характеристика ДЮСШ як навчального закладу (типи). Цілі, завдання, особливості роботи в ДЮСШ. Особливості роботи на різних етапах спортивної підготовки в ДЮСШ. Організація роботи в ДЮСШ.

Тема 34. Індивідуальні самостійні заняття. Мета та завдання індивідуальних самостійних занять зі школярами. Вибір предмета самостійних занять. Контроль за виконанням самостійних занять. Дитячі громадські організації та фізичне виховання школярів.

4. Завдання курсу:

Освітні завдання:

- формування основ теоретичних знань для подальшого засвоєння методики фізичного виховання;
- розвиток у майбутніх вчителів педагогічного та аналітичного мислення, творчого підходу до вирішення педагогічних ситуацій, що складаються у процесі педагогічної діяльності;
- формування умінь приймати найоптимальніші рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів педагогічного процесу.

Виховні завдання:

- сприяння соціальному формуванню особистості;
- виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі;
- формування почуття патріотизму.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- вихідні поняття теорії фізичного виховання;
- основи української національної системи фізичного виховання;
- методику розвитку фізичних якостей з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних відмінностей фізичного розвитку та рівня фізичної підготовленості учнів;
- знати основи методики навчання техніки фізичних вправ,
- форми організації занять з фізичного виховання;
- методи управління і контролю у процесі фізичного виховання школярів;
- програмно-нормативні основи фізичного виховання в галузі освіти; основи планування і облік процесу фізичного виховання в школі;

вміти:

- аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору сучасної теорії і практики фізичного виховання;
- творчо використовувати отримані знання з теорії і методики фізичного виховання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з врахуванням вікових і індивідуальних відмінностей учнів;
- використовувати педагогічні ідеї в організації процесу навчання й виховання;
- нормувати фізичні навантаження у фізичному вихованні з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних відмінностей, фізичного розвитку та рівня фізичної підготовленості учнів;
- здійснювати різні напрями фізичного виховання у роботі з школярами в умовах школи та позашкільних закладів освіти;
- вміло будувати взаєностосунки з учнями, батьками, колегами у процесі педагогічної та фізкультурно-спортивної діяльності;
- на практиці реалізовувати методи та форми фізкультурно-спортивної діяльності з метою формування всебічно розвинутої особистості школярів.
- дотримуватися техніки безпеки та виконання гігієнічних вимог до умов проведення занять з фізичної культури;
- планувати, організовувати і здійснювати роботу з фізичного виховання,
- вивчати, аналізувати і оцінювати рівень фізичного розвитку дітей шкільного віку;
- вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання;
- формувати в учнів систему знань і свідому потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, та в здоровому способі життя;

- аналізувати, узагальнювати і розповсюджувати передовий досвід, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію;
- здійснювати науково-дослідну та методичну роботу, орієнтуватися в спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент, доктор філософії в галузі освіти Славітьак О.С.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

5 семестр - 100 % балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

6 семестр - 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

4. Плавання та методика викладання

1. Ідентифікація

Шифр: ННД 1.2.12	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4	Нормативна
Загальна кількість годин: 120 год.	Курс: III
Тижневих годин: 5 семестр – 3 год.	Семестр: 5
	Лекції – 6 год.
	Практичні заняття: 34 год.
	Самостійна робота: 80 год.
	Вид контролю: 5 семестр – екзамен.

2. Мета курсу: є професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти.

3. Опис курсу.

Кредит 1

Тема 1. Визначення та зміст предмету. Значення плавання в системі фізичного виховання.

Класифікація плавальних вправ; освітнє, виховне, оздоровче і прикладне значення занять плаванням; місце і значення плавання в системі фізичного виховання; плавання в школі.

Тема 2 Підготовчі вправи, звикання до води.

Основні поняття. Етапність процесу навчання та стадії формування рухового навичку. Характеристика етапів навчання руховим діям. Етап початкового розучування звикання до води.

Тема 3. Історія розвитку плавання.

Виникнення плавання; відродження плавання у XIX сторіччі; розвиток плавання у XX сторіччі; еволюція техніки плавальних вправ та методики підготовки; українське плавання у дореволюційній Росії та Радянському Союзі; здобутки українського плавання у незалежній Україні; перспективи розвитку плавання в світі та на Україні; плавання на Миколаївщині;

Тема 4. Методика навчання плаванню кролем на грудях.

Основні поняття. Етапність процесу навчання та стадії формування рухового навичку плавання. Характеристика етапів навчання руховим діям плаванню кролем на грудях. Етап

початкового розучування. Етап поглибленого розучування дії. Передумови і загальний порядок побудови навчання. Умови для засвоєння учбової програми.

Тема 5. Правила поведінки та мери безпеки на воді.

Основні правила поведінки та відповідні умови поводження на воді. Техніка безпеки та організація проведення заняття з плавання для різних верств населення.

Тема 6. Методика навчання плавання кролем на спині.

Кроль на спині. Загальна характеристика. Історія розвитку кроля на спині як спортивного способу плавання. Методика навчання плаванню способом кроль на спині.

Тема 7. Методика навчання плавання брасом.

Брас. Загальна характеристика. Історія розвитку брасу як спортивного способу плавання. Методика навчання плаванню способом брас.

Кредит 2

Тема 1. Сухе плавання. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців. Методика навчання батерфляю.

Тема 2. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців. Загальна характеристика плавання.

Аналіз техніки плавання кролем на грудях та кролем на спині.

Тема 3. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців. Загальна характеристика. Історія розвитку батерфляю як спортивного способу плавання. Вдосконалення техніки плавання батерфляєм.

Тема 4. Загальна характеристика. Аналіз техніки плавання брасом та батерфляєм. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців.

Тема 5. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців.

Методика навчання техніки старів та поворотів.

Тема 6. Організація занять з плавання.

Масове навчання плаванню; початкове навчання плаванню; підготовка диханню плавців початківців; методика подолання фактора страху води при початковому навчанні плаванню; методика прискореного навчання плаванню; методика прискореного навчання плаванню за умов відкритого водоймища; прискорена методика початкового навчання плаванню з ластами; навчання плаванню дітей раннього періоду життя; техніка полегшених способів плавання; навчання плаванню за допомогою жердини; використання жестів та умовних сигналів під час роботи в басейні;

Кредит 3

Тема 1. Розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки плавців. Прикладне плавання. Основи техніки прикладного плавання; надання допомоги потопаючому; правила поведінки на воді; допомога людині, що провалилися під лід.

Тема 2. Принципи, методи та засоби навчання плаванню. Принципи, методи та засоби спортивного тренування; основні сторони підготовки у процесі спортивного тренування; загальні структурні основи тренувального процесу; планування спортивного тренування; програмування тренувального процесу.

Тема 3. Розвиток сили у плавців. Загальна характеристика; силові здібності та методика їх виховання; швидкісні здібності та методика їх виховання.

Тема 4. Розвиток загальної та спеціальної витривалості плавця.

Витривалість та методика їх виховання відповідно до кваліфікації та рівня плавця.

Тема 5. Розвиток спритності плавця. Спритність (координаційні здібності) та методика їх виховання;

Кредит 4

Тема 1. Розвиток гнучкості плавців.

Методика розвитку гнучкості у плавців. Специфічні та не специфічні тренування.

Тема 2. Ігри для дошкільнят.

Методика проведення ігор для дошкільнят. Організація процесу навчання плаванню дітей дошкільного віку.

Тема 3. Ігри для ознайомлення з диханням у воді. Ігри з плавальними рухами.

Ігри для ознайомлення з диханням у воді. Ігри з плавальними рухами.

Тема 4. Ігри для дітей шкільного віку. (Ігри для ознайомлення з властивостями води. Ігри для вдосконалення окремих елементів техніки спортивного плавання).

Кредит 5

Тема 1. Ігри для дітей шкільного віку. Естафети.

Проведення рухливих ігор для дітей середнього шкільного віку. Проведення естафети для розвитку спритності учнів.

Тема 2. Методика проведення занять з плавання у дітей старшого шкільного віку.

Тема 3. Організація та проведення свята «Нептуна».

Складання плану-сценарію проведення свята «Нептуна».

4. Завдання курсу:

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент, доктор філософії в галузі біології Чумаченко О.Ю.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

5. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

1. Ідентифікація

Шифр: ННД 1.2.15	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i> <i>Загальна кількість годин: 90 год.</i> <i>Тижневих годин: 2 год.</i>	Нормативна Курс: III Семестр: 6 Лекції: 8 год. Практичні заняття: 22 год. Самостійна робота: 60 год. Вид контролю: екзамен

2. Мета курсу: підготовка студентів - майбутніх учителів фізичної культури до практичної роботи з дітьми, реалізуючи технологічний підхід в організації навчально-виховного процесу.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Технологічний підхід в освіті

Тема 1. Поняття педагогічної технології. Основні компоненти педагогічної технології: концептуальна частина, змістовна частина, процесуальна частина, програмно-методичне забезпечення. Ознаки педагогічної технології: концептуальність, діагностичне визначення цілей і результативності; економічність, алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керуваність зв'язку, послідовно орієнтованого на чітко визначені цілі; візуалізація.

Тема 2. Особистісно орієнтовані технології. Традиційні та особистісно орієнтовані технології.

Тема 3. Індивідуальність вчителя і педагогічні технології.

Психолого-педагогічні аспекти проектування уроку. Мотивація діяльності на уроках фізичної культури.

Кредит 2. Педагогічні технології навчання

Тема 4. Технології організації групової навчальної діяльності на уроках фізичної культури.

Тема 5. Проектна технологія. Суть проектно технології. Види проектів

Тема 6. Ігрові технології. Мета, завдання і функції ігрової технології. Класифікація ігор. Вимоги до вибору ігор.

Тема 7. Організаційно-педагогічна технологія «формування фізичної активності школярів»
Технологія «Управління формуванням особистості учнів на заняття фізичною культурою»
Технологія «формування готовності школярів до самостійних занять фізичними вправами»
Технологія «формування в учнів загальноосвітньої школи мотивації до систематичних занять фізичною культурою»

Кредит 3. Технології виховання.

Тема 8. Технологія створення ситуації успіху Белкін.

Тема 9 Технологія колективного творчого виховання (КТВ).

Тема 10. Технологія М. Єфименка. Суть технології. Проведення фізкультурних занять у формі ігрових дійств. Гімнастика пробудження за авторською системою ігрового методу М. Єфименка. Казкова гімнастика М. Єфименка. Інклюзивне фізичне виховання дошкільників з порушенням опорно-рухового апарату М. Єфименка.

Тема 11. Здоров'язбережувальні технології фізкультурно-оздоровчі, оздоровчо-корегувальні, оздоровчо-рекреаційні) технології. Використання профілактичних технологій: різні види самомасажу, ходіння по «доріжках здоров'я», коригувальні вправи (на профілактику плоскостопості, постави), оздоровча ходьба (в середньому темпі), оздоровчий біг, загартовувальні процедури та ін.

Використання профілактично-лікувальних технологій: фітотерапія, ароматерапія, вітамінотерапія, вживання «добрих» слів тощо. Використання оздоровчих технологій терапевтичного спрямування (валеологічні хвилинки, арттерапія, пісочна терапія, сміхотерапія, казкотерапія, музикотерапія, танцетерапія, кольоротерапія, ігротерапія, художня гімнастика, пальчикова гімнастика, дихальна гімнастика, фітбол-гімнастика, психогімнастика, зорова гімнастика, міогімнастика (вправи для язичка), коригувальна гімнастика, дитячий фітнес, чирлідінг-гімнастика, танцювально-ритмічна гімнастика тощо).

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- сучасні тенденції реалізації технологічного підходу в освіті;
- особливості реалізації педагогічних технологій на уроках фізичної культури;
- класифікації педагогічних технологій;
- механізми використання педагогічних технологій у навчально-виховному процесі.

вміти:

- застосовувати здобуті знання на практиці;
- підбирати відповідні технології для організації уроку фізичної культури і виховної роботи в ЗОШ;
- досліджувати ефективність реалізації педагогічних технологій у навчально-виховному процесі;
- проводити аналіз отриманих результатів педагогічного дослідження;
- здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики використання технологічного підходу у навчанні і вихованні дітей та учнівської молоді;
- планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію педагогічних технологій на уроках фізично виховання.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент, кандидат наук з фізвиховання та спорту Бірюк С.В.

7. **Форми і методи навчання:** Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. **Форми організації контролю знань та система оцінювання.** Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: A, B, C, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. **Мова викладання:** українська

Табірний збір

1. Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.1.6	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3 Загальна кількість годин: 90 год. Тижневих годин: 6 семестр – 3 год.	Нормативна Курс: III Семестр: 6 Практичні заняття: 30 Самостійна робота: 60 Вид контролю: 6 семестр - залік

2. Мета курсу: професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури та керівника фізичного виховання в умовах ДОТ та СОТ.

3. Опис курсу.

Кредит 1.

Тема 1. Легка атлетика. Спортивна ходьба

Історія виникнення та розвитку спортивної ходьби в світі та в Україні. Аналіз техніки спортивної ходьби. Методика навчання техніці спортивної ходьби.

Правила змагань зі спортивної ходьби та методика суддівства.

Тема 2. Легка атлетика. Штовхання ядра.

Штовхання ядра: історична довідка про штовхання ядра. Еволюція техніки та динаміка результатів. Тримання та випуск ядра. Фінальне зусилля.

Тема 3. Пляжний волейбол.

Історія виникнення та розвитку пляжного волейболу за кордоном. Історія вітчизняного пляжного волейболу та розвиток пляжного волейболу на сучасному етапі в Україні. Різновиди волейболу. Еволюція правил змагань. Хроніка змагань.

Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням. Аналіз техніки та методика навчання передачі м'яча зверху.

Тема 4. Навчальна практика.

Шиккування групи; складання рапорту; подавання стройових команд; забезпечення інвентарем та підготовка місць занять.

Проведення навчально-тренувального заняття для дітей молодшого та середнього шкільного віку в умовах ДОТ та СОТ; детальний аналіз учбової практики студентів;

Кредит 2.

Тема 1. Легка атлетика. Біг на середні, довгі, наддовгі дистанції.

Історія розвитку бігу на середні та довгі дистанції, марафонського бігу: зростання рекордів, найвидатніші бігуни світу, України та Миколаївщини. Техніка бігу на витривалість. Старт в бігу на витривалість. Тактика бігу.

Тема 2. Легка атлетика. Штовхання ядра.

Фінальне зусилля. Техніка скачку в штовханні ядра. Збереження рівноваги після кидка.

Тема 3. Пляжний волейбол.

Аналіз техніки та методика навчання передачі м'яча знизу. Аналіз техніки та методика навчання подачам м'яча. Аналіз техніки та методика навчання нападаючим ударам. Аналіз техніки та методика навчання блокуванню.

Аналіз та методика навчання командним діям в нападі. Аналіз та методика навчання командним діям в захисті.

Тема 4. Навчальна практика.

Проведення навчально-тренувального заняття для дітей молодшого та середнього шкільного віку в умовах ДОТ та СОТ; детальний аналіз учбової практики студентів;

Кредит 3.

Тема 1. Легка атлетика. Кросовий біг.

Техніка кросового бігу в залежності від умов траси. Техніка долаття природних та штучних перешкод в кросі.

Зміст розділу бігу на витривалість у програмі з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів.

Тема 2. Легка атлетика. Штовхання ядра.

Штовхання ядра зі скачку в цілому. Обладнання сектору для штовхання ядра; організація та правила змагань.

Техніка безпеки під час занять та змагань зі штовхання ядра.

Тема 3. Пляжний волейбол.

Загальна фізична підготовка у пляжному волейболі. Розвиток фізичних якостей у пляжному волейболі. Спеціальна фізична підготовка у пляжному волейболі.

Організація і проведення змагань з пляжного волейболу. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила змагань з пляжного волейболу. Суддівство.

Тема 4. Навчальна практика.

Проведення навчально-тренувального заняття для дітей старшого шкільного віку в умовах ДОТ та СОТ; детальний аналіз учбової практики студентів;

4. Завдання курсу.

Освітні завдання:

- вивчення теоретичних основ легкоатлетичного спорту, спортивних ігор;
- оволодіння технікою виконання вправ та рухових дій з даних видів спорту;
- оволодіння методикою навчання вправам і руховим діям, та методикою удосконалення в їх техніці в умовах ДОЗ та СОТ;
- оволодіння методикою проведення секційної роботи, а також методикою проведення спортивно-масової роботи в умовах ДОЗ та СОТ;
- вивчення правил змагань з легкої атлетики, спортивних ігор та надбання навичок практичного суддівства змагань;

Оздоровчі завдання:

- розвиток функціональних систем організму та зміцнення здоров'я студентів;
- розвиток фізичних якостей студентів;
- забезпечення високого рівня працездатності.

Виховні завдання:

- сприяння соціальному формуванню особистості;
- виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі;
- формування почуття патріотизму.

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доктор філософії в галузі освіти, доцент Бірюк С.В.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі

університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: A, B, C, D, E, FX.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ (ІНОЗЕМНА МОВА)

1. Ідентифікація

Шифр: ВД 2.1.7	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i>	Нормативна
<i>Загальна кількість годин: 90 год.</i>	Курс: III
<i>Тижневих годин: 5 семестр – 2 год.</i>	Семестр: 5
	Практичні заняття: 30
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: 5 семестр -екзамен

2. Мета курсу: формування навичок практичного володіння іноземною мовою як засобом спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Види спорту. Олімпійські ігри.

Тема 1. Розмовна тема: «Олімпійські ігри. Спортивна олімпіада 2016». Граматичні теми: «Перфектний подовжений вид дієслів».

Тема 2. Розмовна тема: «Гімнастика». Граматичні теми: «Дієприслівник. Герундій».

Тема 3. Розмовна тема: «Історія олімпійських ігор». Граматична тема: «Займенники».

Тема 4. Розмовна тема: Хокей. Граматична тема: . Пасивний стан дієслів.

Тема 5. Розмовна тема: Катання на ковзанах та лижах. Граматична тема: Дієслова у теперішньому, минулому та майбутньому часі пасивного стану

Кредит 2. Система освіти в Україні.

Тема 1. Розмовна тема: «Політична система в Україні. Граматичні теми: « Типи речень. Питальні речення. Основні члени речення. Типи присудка».

Тема 2. Розмовна тема: «Національні символи України». Граматичні теми: «Узгодження часів. Продовжений вид дієслів. Перфектний вид дієслів».

Тема 3. Розмовна тема: «Система освіти в Україні». Граматична тема: Види дієслів. Невизначений та продовжений вид дієслів».

Тема 4. Розмовна тема: « Європейські жінки вчора і сьогодні». Граматичні теми: Система часів англійського дієслова.

Тема 5. Розмовна тема: Глобальне потепління. Граматична тема: Продовжений вид дієслів.

Кредит 3. Забруднення навколишнього середовища.

Тема 1. Розмовна тема: «Забруднення води». Граматична тема: Перфектний вид дієслів.

Тема 2. Розмовна тема: «Глобальне потепління». Граматична тема: Види дієслів.

Тема 3. Розмовна тема: «Перенаселення». Граматична тема: Модальні дієслова.

Тема 4. Розмовна тема: «Озонова діра». Граматична тема: Відмінки.

Тема 5. Розмовна тема: « Забруднення річок». Граматична тема: Власні та загальні іменники.

Кредит 4. Техніка атлетики.

Тема 1. Розмовна тема: «Легка атлетика». Граматична тема: Функції в реченні.

Тема 2. Розмовна тема: «Важка атлетика». Граматична тема: Прості, похідні та складні іменники.

Тема 3. Розмовна тема: «Види легкої атлетики». Граматична тема: Множина та однина.

Тема 4. Розмовна тема: «Види важкої атлетики». Граматична тема: Обчислювальні та необчислювані іменники.

Тема 5. Розмовна тема: «Боротьба». Граматична тема: Особа та число дієслова.

Кредит 5. Спорт у різних країнах.

Тема 1. Розмовна тема: «Спорт у Великій Британії» Граматична тема: Дієслово to have.

Тема 2 Розмовна тема: «Спорт в США». Граматична тема: Конструкція to be going to.

Тема 3. Розмовна тема: «Спорт в Австралії». Граматична тема: Прикметник в англійській мові.

Тема 4. Розмовна тема: «Спорт в Україні» . Граматична тема: Ступені порівняння прикметників.

Тема 5. Розмовна тема: «Спорт в Європі». Граматична тема: Перехід у інші частини мови.

Кредит 6. Вплив спорту на здоров'я людини.

Тема 1. Розмовна тема: «Моє ставлення до спорту». Граматична тема: Англійські числівники.

Тема 2. Розмовна тема «Мій улюблений вид спорту». Граматична тема: Кількісні числівники.

Тема 3. Розмовна тема: «Видатні спортсмени України». Граматична тема: Порядкові числівники.

Тема 4. Розмовна тема: «Спорт – моє життя». Граматична тема: Числівники від 1 до 100.

Тема 5. Розмовна тема: «Моя майбутня професія». Граматична тема: Перехід до розряду іменників.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- лексичний матеріал, що включає в себе розмовні теми, основані на текстах підручників і навчальних посібників, діалоги і питання до яких спрямовані на розвиток вмінь та навичок з усного розмовного мовлення;

-граматичний матеріал з метою забезпечення вмінь та навичок писемного мовлення;

-фонетичний матеріал для вдосконалення вимови англійських звуків та інтонації англійського речення.

уміти:

-розуміти різноманітні тексти і розкривати інформацію, що міститься в них;

-висловлюватись вільно і спонтанно, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки;

-ефективно і гнучко використовувати французьку мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування;

-висловлюватись з необхідним ступенем деталізованості

5. Статус у навчальному плані.

Нормативна навчальна дисципліна із циклу загальних компетентностей.

6. Лектор: ст. викладач, кандидат філологічних наук Майстренко Л.В.

7. Форми і методи навчання: Практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: англійська.

Теорія та методика спортивно-масової фізичної культури

1. Ідентифікація

Шифр: ВД 2.2.1	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 8</i> <i>Загальна кількість годин: 240 год.</i> <i>Тижневих годин: 5 семестр – 2 год.</i> <i>6 семестр - 3 год.</i>	Варіативна Курс: III Семестр: 5, 6. Лекції – 16 год. Практичні заняття: 64 год. Самостійна робота: 160 год. Вид контролю: 5 семестр – екзамен, 6 семестр – екзамен.

2. Мета курсу: сформувати необхідні знання, уміння і навички організаторської і викладацької діяльності у сфері фізкультурно-масової та оздоровчої роботи з різним контингентом населення.

3. Опис курсу.

Кредит 1: Організаційні основи системи фізкультурного руху.

Тема 1. Організаційні основи системи фізкультурного руху в Україні.

Основні терміни та поняття: «фізична культура», «фізичне виховання», «масова фізична культура», «спорт», «фізкультурний рух», «спортивна федерація», «фізкультурно-спортивне товариство» (ФСТ). Громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами.

Зародження фізичної культури і спорту в Україні. Етапи розвитку фізичної культури в Україні. Формування організаційних основ фізкультурного руху в Україні. Створення добровільних спортивних товариств. Основні принципи організаційної роботи в галузі фізичної культури.

Законодавчі та програмно-нормативні основи фізичного виховання в Україні.

Закон України „Про фізичну культуру і спорт“. Завдання фізичної культури і спорту України. Законодавство про фізичну культуру і спорт. Сфери та основні напрямки впровадження фізичної культури і спорту. Фінансове забезпечення фізичної культури. Матеріально-технічне забезпечення фізичної культури і спорту. Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту. Самоврядування у сфері фізичної культури і спорту.

Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" (Указ Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016).

Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року (Постанова Кабміну України від 01.03.2017 №115).

Тема 2. Керівництво фізкультурним рухом в Україні.

Державно-громадське управління у сфері фізичної культури і спорту. Міністерство молоді та спорту України. Національний олімпійський комітет України. Міжнародна діяльність національного олімпійського комітету.

Кредит 2. Організаційні питання самодіяльного фізкультурного руху

Тема 3. Організаційні питання самодіяльного фізкультурного руху.

Спортивна федерація як громадська організація фізкультурно-спортивної спрямованості. *Діяльність федерацій спорту. Організаційна структура федерації спорту.* Національні спортивні федерації України з видів спорту.

Фізкультурно-спортивні товариства. Відомчі фізкультурно-спортивні товариства. Організаційна структура фізкультурно-спортивних товариств. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи спортивними товариствами

Тема 4. Колектив фізичної культури та інші первинні фізкультурні організації.

Колектив фізичної культури. Об'єднаний колектив фізичної культури. Структура колективу фізичної культури.

Тема 5. Планування, облік і звітність з ФК і спорту

Роль і значення планування в спорті. Планування в галузі фізичної культури та спорту. Планування фізичної культури державними і громадськими організаціями. Планування спортивних змагань. Облік роботи в фізкультурних організаціях. Звітність у фізкультурних організаціях.

Кредит 3. *Форми організації та засоби фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи*

Тема 6. Форми організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи

Заняття у групах здоров'я. Характеристика організації занять у групах загальної фізичної підготовки (ЗФП) і спеціальної фізичної підготовки (СФП). Особливості організації і проведення фізкультурних занять в оздоровчих групах різних типів. Особливості роботи у спортивних секціях. Фізкультурно-спортивні клуби (ФСК) та їх об'єднання.

Тема 7. Засоби для організації фізкультурно-оздоровчої роботи

Ходьба і біг як локомоторна діяльність. Види оздоровчих засобів. Характеристика груп видів гімнастики. Спортивні і рухливі ігри як оздоровчі засоби. Використання місцевості у фізкультурно-оздоровчих заходах. Нетрадиційні види спортивно-оздоровчих вправ. Реабілітаційні види спортивно-оздоровчих вправ. Рекреаційні заходи.

Кредит 4. *Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота*

Тема 8. Спортивно-масові і фізкультурно-оздоровчі заходи

Принципи проведення спортивних змагань. Види спортивних змагань. Положення про змагання – управлінський документ. Організаційний комітет по проведенню змагань. Головна суддівська колегія, її склад, обов'язки членів суддівської колегії. Підсумкові документи проведення змагань. Організація та проведення спортивних змагань.

Способи проведення спортивних змагань. Прямий спосіб проведення спортивних змагань. Круговий спосіб проведення спортивних змагань. Кубковий спосіб проведення спортивних змагань. Змішаний спосіб проведення спортивних змагань.

Організація і проведення спортивно-масових свят. Багатоетапні фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи. Спартакіада як масовий комплексний захід. Організація і проведення меморіальних змагань. Разові фізкультурно-оздоровчі заходи. Характеристика церемоніалам, урочистим процедурам і атрибутика масових заходів. Сценарій спортивно-масового свята.

Тема 9. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення спортивно-масових заходів

Джерела фінансування масової оздоровчої фізичної культури. Державний бюджет, міський бюджет, кошти спонсорів, меценатів тощо. Фінансові звіти.

Кредит 5. *Пропаганда масової фізичної культури і спорту*

Тема 10. Пропаганда масової фізичної культури і спорту

Основні цілі пропаганди масової фізкультурно-спортивної роботи. Наочна та показова форма пропаганди. Агітаційно-пропагандистська робота ради колективу фізкультури. Реклама фізкультурно-оздоровчих занять та принципи її проведення. Принципи реклами у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи засобами періодики, радіо, телебачення, Інтернету. Засоби розповсюдження реклами фізкультурно-оздоровчих послуг. Оцінка ефективності проведення реклами фізкультурно-оздоровчих послуг.

Тема 11. Міжнародний рух “Спорт для всіх”.

Історія розвитку міжнародного руху “Спорт для всіх”. Діяльність міжнародного спортивного руху «Спорт для всіх». Практика, організація і проведенням масової фізкультурно-спортивної роботи у зарубіжних країнах. Міжнародні організації, які розвивають рух “Спорт для всіх”. Досвід організації фізкультурно-оздоровчої діяльності населення в зарубіжних країнах: Фінляндії, Франції, Німеччині, Японії, Канаді. “Спорт для всіх” в Україні: завдання та зміст діяльності центрів фізичного здоров'я населення. Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Кредит 6. *Спортивно-масова і фізкультурно-оздоровча робота в системі освіти України.*

Тема 12. Організація масової фізичної культури з дітьми дошкільного віку.

Особливості організації масових фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми дошкільного віку: Дня здоров'я в дитячих дошкільних закладах. Фізкультурні свята у дитячих дошкільних закладах. Фізкультурні розваги у дитячих дошкільних закладах.

Організація та методика проведення спортивних та рухливих ігор у дошкільних навчальних закладах та ЗНЗ

Тема 13. Організація масової фізичної культури у загальноосвітній школі та системі професійно-технічної освіти (ПТО).

Особливості організації та проведення фізкультурних занять, фізкультурних розваг та свят у загальноосвітніх навчальних закладах. Методика організації оздоровчої роботи у групах подовженого дня. Організація та методика проведення гурткової та секційної роботи у навчальних закладах освіти. Масова фізична культура у системі професійно-технічної освіти (ПТО).

Методика проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів зі школярами. Організація та проведення Олімпійського тижня в навчальних закладах. Особливості організації та проведення ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, «Днів здоров'я» у школі.

Особливості проведення фізкультурно-оздоровчої роботи у літніх дитячих таборах. Фізкультурно-оздоровчі технології в системі позадержавної освіти.

Тема 14. Спортивно-масова і фізкультурно-оздоровча робота у закладах вищої освіти.

Методика організації та проведення спортивно-масових заходів серед студентів у ЗВО. Організація та проведення спортивно-масових заходів за місцем проживання студентів. Планування, організація та методика проведення спортивно-масових заходів у ВОЗ.

Студентський спорт, особливості організації й планування спортивної підготовки у ЗВО. Спортивні змагання як засіб і метод загальної фізичної, професійно-прикладної та спортивної підготовки студентів. Система студентських спортивних змагань. Громадські студентські спортивні організації. Мотивація й обґрунтування індивідуального вибору студентом виду спорту або системи фізичних вправ для регулярних занять.

Кредит 7. Спортивно-масова і фізкультурно-оздоровча робота у виробничій та соціально-побутовій сферах

Тема 15. Спортивно-масова і фізкультурно-оздоровча робота в колективах фізичної культури на виробництві

Вплив сфери виробництва на функціональний стан людини. Ефективна діяльність з упровадження фізичного виховання і спорту на виробництві. Форми і засоби фізичного виховання і спорту в умовах виробництва. Методична робота організатора фізичного виховання і спорту на підприємстві. Інноваційна діяльність організатора фізичного виховання і спорту на виробництві.

Тема 16. Спортивно-масова і фізкультурно-оздоровча робота за місцем проживання та у зонах масового відпочинку населення

Сутність фізкультурно-оздоровчої роботи за місцем проживання та в місцях відпочинку населення. Діяльність педагога-організатора з фізичного виховання і спорту. Робота дитячо-підліткового фізкультурно-спортивного клубу (ФСК) за місцем проживання. Діяльність культурно-спортивних комплексів (КСК). Організація спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи у зонах масового відпочинку населення. Основні вимоги до облаштування заміських зон відпочинку для масових фізкультурно-оздоровчих занять.

Тема 17. Технології організації спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи з особами із обмеженими можливостями

Проблеми соціальної і фізичної реабілітації інвалідів. Структура і зміст фізичного виховання осіб з обмеженими особливостями. Рухові вміння і навички як арсенал життєво важливих рухових дій. Форми і засоби фізичної реабілітації осіб з обмеженими особливостями. Методичні аспекти організації тренувальних занять. Спорт інвалідів.

Тема 18. Фізичне виховання і спорт як фактор підготовки спортивного резерву

Система підготовки фізкультурних кадрів. Вища фізкультурна освіта. Підготовка фахівців фізичної культури і спорту. Підготовка науково-педагогічних кадрів через

магістратуру, аспірантуру, докторантуру. Підвищення кваліфікації фахівців з фізичного виховання та спорту. Підготовка і виховання громадських фізкультурних кадрів. Характеристика спортивно-масових заходів у дитячо-юнацьких спортивних школах. Організація та методика проведення спартакіади серед ДЮСШ.

Кредит 8. Тренувально-оздоровча робота

Тема 19. Комплексний підхід до оздоровчого тренування у сфері самостійної тренувально-оздоровчої роботи.

Мотивація й цілеспрямованість самостійних занять. Форми та зміст самостійних занять. Організація самостійних занять фізичними вправами різної направленості. Характер змісту занять у залежності від віку. Особливості самостійних занять для жінок. Планування й управління самостійними заняттями. Межі інтенсивності навантаження в умовах самостійних занять у осіб різного віку. Взаємозв'язок між інтенсивністю навантажень і рівнем фізичної підготовленості. Гігієна самостійних занять. Самоконтроль ефективності самостійних занять. Особливості самостійних занять спрямованих на активний відпочинок, корекцію фізичного розвитку й тіло будови, акцент на розвиток окремих фізичних якостей. Участь у спортивних змаганнях.

Тема 20. Особливості проведення оздоровчого фізичного тренування.

Основні принципи проведення оздоровчого фізичного тренування. Особливості оздоровчого впливу фізичних вправ, спрямованих на розвиток витривалості, сили, гнучкості. Вибір фізичних вправ, в залежності від функціонального стану організму, індивідуальної конституції, віку людини та сезонів року. Психоемоційні аспекти впливу фізичних вправ на організм людини та їх використання в практиці індивідуального оздоровлення.

Особливості підбору вправ у програмі оздоровчого тренування. Види фізкультурно-оздоровчих занять. Методичні особливості до створення програм, фізкультурно-оздоровчих занять з людьми різної статі, віку та фізичного стану.

Профілактика попередження травматизму й техніка безпеки на заняттях.

Тема 21. Авторські методики і системи оздоровлення та шляхи їх використання у самостійній тренувально-оздоровчій роботі.

Різновиди оздоровчих видів гімнастики та їх характеристика: оздоровчий фітнес; аеробні види гімнастики; атлетичні види гімнастики.

Нетрадиційні способи оздоровлення. Східні системи та засоби оздоровлення: ушу, як комплексний засіб фізичної культури; цигун — практика та філософія; йога — прадавня система оздоровлення Індії. Система оздоровлення доктора Кацудзо Ніші.

Фізкультурно-оздоровчі системи (К. Купера, П. Іванова, М. Амосова, К. Динейки, А. Стрельникової, М. Гриненка).

4. Завдання курсу.

методичні: сформувані чітке уявлення про особливості і специфіку організації масової фізкультурно-оздоровчої роботи у різних напрямках. Показати їх відмінності від сфери спорту вищих досягнень і фізичного виховання у навчальних закладах; розкрити суть і зміст міжнародного руху “Спорт для всіх” та ознайомлення з практикою, організацією і проведенням масової фізкультурно-спортивної роботи у зарубіжних країнах;

пізнавальні: скласти уявлення про основні напрямки і зміст організаторської діяльності по залученню різних груп населення до занять фізичними вправами: дати порівняльну характеристику особливостей проведення фізкультурно-оздоровчої роботи у різних ланках фізкультурного руху: у дошкільних та навчальних закладах, за місцем роботи та проживання населення і в зонах організованого відпочинку в містах і селах;

практичні: сформувані вміння і навички використання традиційних і нових нетрадиційних засобів фізичної культури, факторів здорового способу життя різних статевих вікових груп і рівня фізичної підготовки, враховуючи осіб з обмеженими можливостями (мають фізичні вади).

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- методику організації фізкультурно-оздоровчих груп;
- методику організації фізкультурно-масових заходів;
- методику організації забезпечення масової фізичної культури (фінансового, кадрового, методичного, матеріально-технічного тощо);
- принципи організаційно-масової роботи з фізкультурно-оздоровчої діяльності Центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури, добровільних спортивних товариств;
- основи організаційно-масової роботи в трудових колективах; основи організаційно-масової роботи у дошкільних та навчальних закладах (школах, СПТУ, коледжах, вишах);
- основи організаційно-масової роботи за місцем проживання та у зонах відпочинку населення;
- методику проведення занять оздоровчої спрямованості;

Уміти:

- організовувати діяльність фізкультурно-оздоровчих груп;
- здійснювати організацію фізкультурно-масових заходів;
- враховувати особливості організації масової фізкультурно-оздоровчої роботи у трудових колективах і навчальних закладах, у зонах відпочинку, за місцем проживання населення;
- проводити фізкультурні заняття оздоровчої спрямованості.

5. Статус у навчальному плані.

Вибіркова навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доктор філософії в галузі освіти, доцент Литвиненко О.М.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

Адаптивне фізичне виховання

1. Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.2.6	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3 Загальна кількість годин: 90 год. Тижневих годин: 2.	Вибіркова Курс: III Семестр: 5 Лекції: 6 Практичні заняття: 24 Самостійна робота: 60 Вид контролю: залік

2. Мета курсу: узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичного виховання неповносправних осіб, які розглядаються в структурі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних та медико-біологічних дисциплін.

3. Опис курсу.

Кредит 1. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання.

Тема 1. Адаптивне фізичне виховання, як наука та навчальна дисципліна.

Мета і завдання АФВ. Основні поняття АФВ. Теорія АФВ. Матеріально-технічне забезпечення. Викладач в адаптивному фізичному вихованні. Робота з волонтерами. Надання першої долікарської медичної допомоги в процесі адаптивного фізичного виховання.

Тема 2. Основні принципи, засоби та організаційні форми адаптивного фізичного виховання.

Принципи, засоби, методи АФВ. Загальні завдання лікарсько-педагогічного контролю. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять з адаптивного фізичного виховання.

Кредит 2. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання.

Тема 3. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання.

Історичний екскурс в адаптивне фізичне виховання. Становлення АФВ в Україні. Соціальні функції спорту інвалідів. Український центр фізичної культури інвалідів «Інваспорт». Тема 4. Міжнародний спортивний рух інвалідів, як соціальне явище.

Зародження та розвиток Паралімпійського та Дефлімпійського руху. Спеціальні Олімпіади - спортивний рух для людей із відхиленнями розумового розвитку. Громадські організації та їх роль в міжнародному фізкультурному русі людей з обмеженими спроможностями.

Кредит 3. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при різних вадах і нозологіях

Тема 5. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах слуху та зору.

Психофізичний розвиток дитини в різні періоди дитинства. Елементарні засади тифлопсихології та сурдопсихології. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології. Засоби адаптивної фізичної культури як складова педагогічного процесу. Загальні відомості про глухоту. Завдання АФВ при глухоті. Засоби АФВ при дефектах слуху. Особливості методики АФВ при дефектах слуху. Загальні відомості про сліпоту та слабозорість. Завдання АФВ при сліпоті та слабозорості. Засоби АФВ при сліпоті та слабозорості. Особливості методики АФВ при вадах зору.

Тема 6. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах опорно-рухового апарату та розумових вадах.

Причини виникнення і види дитячих церебральних (спастичних) паралічей (ДЦП). Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів при ДЦП. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізичної культури. Епілепсія. Причини інвалідності хворих при вадах опорно-рухового апарату. Дії персоналу в разі виникнення приступу судом у хворого (елементарна домедична допомога). Причини виникнення травм спинного мозку та особливості організації фізичних вправ. Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації.

4. Завдання курсу.

- створити у студентів уявлення про адаптивне фізичне виховання дітей і дорослих та процесу інтеграції дітей-інвалідів в соціум засобами фізичної культури;
- розкрити зміст основних наукових теорій, концепцій, положень, які використовуються в адаптивному фізичному вихованні;
- створити у студентів уявлення про особливості рухової активності та умов нозологій: порушень зору, слуху, інтелекту, ураження спинного мозку, наслідки дитячого церебрального паралічу, тощо;
- ознайомити студентів з методами тестування рухових можливостей при психофізичних порушеннях;
- навчити студентів вибору адекватних засобів та методів фізичного виховання в роботі з дітьми із психофізичними порушеннями та порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураженнями спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу, тощо.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- сучасний стан і основні тенденції адаптивного фізичного виховання;
- розрізняти технічні засоби для інвалідів, що використовуються в адаптивному

фізичному вихованні;

законодавчі та програмно-нормативні засади адаптивного фізичного виховання;

- проблеми відбору на етапах спортивного вдосконалення дітей з вадами здоров'я ;
- - планування і організація роботи з адаптивного фізичного виховання для людей з обмеженими можливостями при різних нозологіях з урахуванням віку.

- **Уміти:**

- - творчо використовувати отримані знання з адаптивного фізичного виховання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з врахуванням вікових і індивідуальних відмінностей людей з обмеженими фізичними можливостями;
- - складати програми, планувати, організовувати і здійснювати роботу з адаптивного фізичного виховання для людей з обмеженими можливостями при різних нозологіях з урахуванням віку;
- - інтерпретувати результати контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні;
- - проводити медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні;
- - вміти надати першу долікарську медичну допомогу особам з обмеженими фізичними спроможностями в процесі адаптивного фізичного виховання;
- - організовувати спортивно-масові та фізкультурно-оздоровчі заходи для людей з обмеженими можливостями при різних нозологіях з урахуванням віку.

5. Статус у навчальному плані.

Вибіркова навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доктор філософії в галузі управління та адміністрування Борецька Н.Р.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

Дисципліни за вибором студентів

Методика проведення секційних занять з настільного тенісу

1.Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.3.3	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 2.</i>	Вибіркова Курс: III Семестр: 5 Лекції: 10 Практичні заняття: 30 Самостійна робота: 80 Вид контролю: залік

2. Мета курсу: є формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення спортивної гри настільний теніс. Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової

та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Кредит 1.

Тема 1. Історія розвитку гри настільний теніс. Історія розвитку гри настільний теніс у світі. Етапи розвитку настільного тенісу. Історія розвитку гри настільний теніс в Україні. Розвиток сучасного настільного тенісу.

Тема 2. Фізична підготовка у настільному тенісі. Загальна фізична підготовка у настільному тенісі. Розвиток фізичних якостей у настільному тенісі. Спеціальна фізична підготовка у настільному тенісі.

Кредит 2.

Тема 3. Технічна підготовка у настільному тенісі. Техніка безпеки під час занять настільним тенісом. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у настільному тенісі. Аналіз техніки та методика навчання основним видам ударів: а) поштовховий удар; б) зрізка зліва; в) зрізка справа; г) накат зліва; д) накат справа. Аналіз техніки та методика навчання основним видам подач: а) подача без обертання м'яча зліва; б) подача без обертання м'яча справа; в) подача з нижнім обертанням м'яча зліва; г) подача з нижнім обертанням м'яча справа; д) подача „маятником” зліва; е) подача „маятником” справа; ж) подача „віялом”.

Кредит 3.

Тема 4. Тактика гри у настільному тенісі. Аналіз та методика навчання тактичним діям при одиночній грі: а) з ближньої зони; б) із середньої зони. Аналіз та методика навчання комбінації тактичних дій: а) на своїй подачі; б) на прийомі подачі суперника.

Кредит 4.

Тема 5. Організація і проведення змагань з настільного тенісу. Правила змагань з настільного тенісу. Види змагань. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Суддівство змагань з настільного тенісу.

5. Завдання курсу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика проведення секційних занять з настільного тенісу» є :

- надання майбутнім спеціалістам знань, вмінь і навичок зі спостереження, аналізу і проведення настільного тенісу в учбовій і позакласній роботі з фізичного виховання у школі;
 - навчити студентів використовувати гру в реалізації освітньої і виховної мети;
 - формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я і фізичного вдосконалення;
 - фізичне та спортивне вдосконалення студентів;
 - набуття необхідних знань, навичок та вмінь з основ теорії, методики організації і проведення настільного тенісу;
 - вивчення правил змагань та методики суддівства з настільного тенісу.
- знати:
- історію, сучасне становище та перспективи розвитку настільного тенісу;
 - техніку безпеки під час проведення занять та змагань з настільного тенісу;
 - методику навчання технічним елементам настільного тенісу;
 - методику навчання тактичним діям в настільному тенісі;
 - системи змагань у настільному тенісі;
 - особливості розвитку фізичних якостей у настільному тенісі;
- вміти:
- технічно вірно виконувати вправи настільного тенісу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
 - складати конспекти, готувати місце для проведення занять, необхідний інвентар і встаткування;
 - проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;

- організувати та проводити змагання з настільного тенісу у загальноосвітньому навчальному закладі.
володіти:
- методикою організації й проведення спортивної гри настільний теніс.

5. Статус у навчальному плані.

Вибіркова навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент Кулаков Ю.Є.

7. Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська.

Гандбол

1. Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.3.4 <i>Кількість кредитів відповідних ECTS: 4</i> <i>Загальна кількість годин: 120 год.</i> <i>Тижневих годин: 6 семестр – 3 год.</i>	Характеристика навчального курсу Варіативна Курс: III Семестр: 6 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 30 год. Самостійна робота: 80 год. Вид контролю: 6 семестр – залік.
--	---

2. Мета курсу: формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення спортивної гри гандбол. Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для самостійної педагогічної роботи в школі.

3. Опис курсу.

Кредит 1.

Тема 1. Історія розвитку гри гандбол. Історія розвитку гри гандбол у світі. Етапи розвитку гандболу. Історія розвитку гри гандболу в Україні. Розвиток сучасного гандболу.

Тема 2. Фізична підготовка у гандболі. Загальна фізична підготовка у гандболі. Розвиток фізичних якостей у гандболі. Спеціальна фізична підготовка у гандболі.

Кредит 2.

Тема 3. Технічна підготовка у гандболі. Техніка безпеки під час занять гандболом. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у гандболі. Техніка володіння м'ячем (аналіз техніки та методика навчання передачам м'яча, кидкам м'яча по воротах, веденню м'яча, фінтам). Аналіз техніки та методика навчання техніки гри воротаря.

Кредит 3.

Тема 4. Тактика нападу гри гандбол. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в нападі у гандболі. Аналіз та методика навчання груповим діям в нападі у гандболі. Аналіз та методика навчання командним діям в нападі у гандболі.

Тема 5. Тактика захисту гри гандбол. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в захисті у гандболі. Аналіз та методика навчання груповим діям в захисті у гандболі. Аналіз та методика навчання командним діям в захисті у гандболі.

Кредит 4.

Тема 6. Організація і проведення змагань з гандболу. Правила змагань з гандболу. Види змагань. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила проведення змагань з гандболу. Суддівство.

Тема 7. Планування та звітність учбової роботи по гандболу. Види планування. Планування учбової роботи в школі. План-конспект уроку з гандболу в школі. Звітність учбової роботи в школі.

4. Завдання курсу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Гандбол» є :

- надання майбутнім спеціалістам знань, вмінь і навичок зі спостереження, аналізу і проведення гандболу в учбовій і позакласній роботі з фізичного виховання у школі;
- навчити студентів використовувати гру в реалізації освітньої і виховної мети;
- формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я і фізичного вдосконалення;
- фізичне та спортивне вдосконалення студентів;
- набуття необхідних знань, навичок та вмінь з основ теорії, методики організації і проведення гандболу;
- вивчення правил змагань та методики суддівства з гандболу.

знати:

- історію, сучасне становище та перспективи розвитку гандболу;
- техніку безпеки під час проведення занять та змагань з гандболу;
- методику навчання технічним елементам в гандболі;
- методику навчання тактичним діям в гандболі;
- системи змагань у гандболі;
- особливості розвитку фізичних якостей у гандболі;

вміти:

- технічно вірно виконувати вправи гандболу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
- складати конспекти, готувати місце для проведення гандболу, необхідний інвентар і встаткування;
- проводити будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
- організовувати та проводити змагання з гандболу у загальноосвітньому навчальному закладі.

володіти:

- методикою організації й проведення спортивної гри гандбол.

5. Статус у навчальному плані.

Варіативна навчальна дисципліна із циклу професійних компетентностей.

6. Лектор: доцент Кулаков Ю.Є.

7. Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська

Теорія та методика викладання предмету «Захист Вітчизни»

1. Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.2.1	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ECTS: 8</i> <i>Загальна кількість годин: 240 год.</i> <i>Тижневих годин: 5 семестр – 3 год.</i> <i>6 семестр – 5 год.</i>	Варіативна Курс: III Семестр: 5, 6 Лекції: 14 год. Лабораторні заняття: 52 год. Практичні заняття: 54 год. Самостійна робота: 120 год. Вид контролю: 5 семестр – екзамен, 6 семестр – екзамен.

2. Мета курсу: підготувати вчителів предмету «Захист Вітчизни», які володіли б військово-педагогічними знаннями, вміннями та навичками, необхідними для успішного виконання обов'язків з організації і проведення уроків предмету «Захист Вітчизни» для учнів навчальних закладів середньої освіти і підготовки їх до захисту Вітчизни.

3. Опис курсу.

Тема 1: Основи вогневої та загальновійськової підготовки.

Військовослужбовці та стосунки між ними. Поняття про військові статuti ЗСУ. Вивчення обов'язків солдата. Призначення, загальна будова та ТТД АК-74. Підготовка автомата до стрільби. Вивчення ТТД АК-74. Стрйові прийоми і рухи без зброї. Тренування у виконанні стрйових прийомів.

Тема 2: Основи тактичної підготовки.

Поняття про бій. Озброєння та екіпіровка солдата. Вивчення основ ЗВБ. Способи пересування на полі бою. Боротьба з танками та броньованими цілями. Вивчення ТТД броньованих машин, їх уразливі місця.

Тема 3: Предмет «Захист Вітчизни», керівні документи та організація навчально-вихованого процесу.

Предмет «Захист Вітчизни» - складова частина системи підготовки молоді до захисту Вітчизни. Керівні документи з необхідності вивчення предмету «Захист Вітчизни» у загальноосвітніх школах. Складання залікових конспектів: «Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання», «Закон України «Про військовий обов'язок та військову службу», Положення про допризовну підготовку. Організація навчально-виховного процесу з предмету «Захист Вітчизни». Вивчення обов'язків викладача ЗВ та керівника НВЗ. Визначення індивідуальної оцінки учням, класу, та загальна оцінка навчальному закладу за предмет «Захист Вітчизни». Порядок підвищення кваліфікації викладача «ЗВ». Чергова та позачергова атестація. Складання залікових конспектів: «Мета, завдання та організація контрольних занять».

Тема 4: Планування предмету «Захист Вітчизни» у навчально-виховному закладі.

Планування предмету «Захист Вітчизни» у навчально-виховному закладі. Мета і завдання планування. Основні документи планування. Документи, які розробляє вчитель предмету «Захист Вітчизни» з навчального процесу, їх форма і зміст. Часткові плани, які включають заходи з предмету «Захист Вітчизни». Між предметні зв'язки предмету «Захист Вітчизни» з іншими предметами та їх облік при складанні потижневого плану. Розклад уроків. План-конспект. Складання документів планування викладача «ЗВ». Вихід зі строю та повернення в стрій. Повороти під час руху. Вихід зі строю. Стрйові прийоми та рухи зі зброєю.

Тема 5: Об'єкти навчально-матеріальної бази.

Навчально-матеріальна база і матеріально-технічне забезпечення предмету «Захист Вітчизни» у навчально-виховному закладі. Технічні засоби навчання. Складання плану створення навчально-матеріальної бази з предмету «Захист Вітчизни». Оцінка стану навчально-матеріальної бази навчального закладу. Вивчення об'єктів навчально-матеріальної бази (кабінет предмету «Захист Вітчизни», тир, навчальне місце для вивчення стрійових прийомів). Ознайомлення з обладнанням кімнати для зберігання зброї, навчальними боєприпасами, інженерним майном. Вимоги до навчальної зброї, боєприпасів та інженерного майна. Складання документів необхідних для отримання навчальної зброї та боєприпасів.

Тема 6: Основні форми і методи проведення уроків з предмету «Захист Вітчизни».

Основні форми і методи проведення уроків з предмету «Захист Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Форми навчання з предмету «Захист Вітчизни», «Методи проведення занять з предмету «Захист Вітчизни». Сучасні ефективні методи навчання. Основні вимоги до будови уроків з предмету «Захист Вітчизни». Обговорення розподілу часу та частин уроку. Тренування у проведенні вступної, основної та заключної частини уроку. Підбір вихідних даних для написання плану конспекту уроку. Порядок написання плану конспекту уроку.

Тема 7: Послідовність підготовки викладача до уроку.

Підготовка викладача до уроків з предмету «Захист Вітчизни». Послідовність підготовки викладача до уроку. Особливості підготовки викладача до уроку. Підготовка викладача до уроку зі стрійової підготовки. Написання плану-конспекту уроку. Підбір підготовчих вправ, тренування у проведенні частин уроку. Методика проведення уроку зі стрійової підготовки.

Тема 8: Організація та методика проведення уроків зі статутів Збройних сил України

Організація і методика проведення уроків зі статутів Збройних сил України за програмою предмету «Захист Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків зі статутів ЗСУ за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять зі статутів Збройних сил України Складання залікових конспектів проведення уроку зі статутів Збройних сил України: «Військові звання та знаки розрізнення» . Організація і методика проведення уроку зі статутів Збройних сил України: «Військові звання та знаки розрізнення». Складання залікових конспектів проведення уроку зі статутів Збройних сил України: «Правила військової ввічливості і поведінки військовослужбовців». Організація і методика проведення уроку зі статутів Збройних сил України: «Правила військової ввічливості і поведінки військовослужбовців»

Тема 9: Організація і методика проведення уроків з розділу «Вогнева підготовка»

Організація і методика проведення уроків з розділу «Вогнева підготовка» за програмою предмету «Захист Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з вогневої підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з розділу «Вогнева підготовка». Складання залікових конспектів проведення уроку з вогневої підготовки: «Призначення та загальна будова автомата». Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Призначення та загальна будова автомата». «Послідовність неповного розбирання та складання автомата» Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Послідовність неповного розбирання та складання автомата»

Тема 10: Організація та методика проведення занять з розділу «Вогнева підготовка»

Організація і методика проведення уроків з теми: «Ведення вогню з місця по нерухомих цілях і цілях, що з'являються». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з вогневої підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з теми: «Ведення вогню з місця по нерухомих цілях і цілях, що з'являються». Складання залікових конспектів проведення уроку з вогневої підготовки: «Виконання 1-ої вправи стрільби з МГ». Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Виконання 1-ої вправи стрільби з МГ»

Тема 11: Організація та методика проведення занять з розділу «Основи цивільного захисту».

Підготовка до проведення занять з розділу «Основи цивільного захисту». Складання залікових конспектів проведення уроку з розділу «Основи цивільного захисту» «Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу». Складання залікових конспектів проведення уроку з розділу «Основи цивільного захисту» «Вражаючі фактори ядерної зброї». Складання залікових конспектів проведення уроку «Засоби індивідуального захисту органів дихання». Організація і методика проведення уроку «Засоби індивідуального захисту органів дихання». Складання залікових конспектів проведення уроку «Засоби індивідуального захисту шкіри». Організація і методика проведення уроку «Засоби індивідуального захисту шкіри»

Тема 12: Організація та методика проведення занять з розділу «Тактична підготовка».

Організація і методика проведення уроків з тактичної підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з тактичної підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з розділу «Тактична підготовка». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Способи пересування на полі бою». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Способи пересування на полі бою». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Дії солдата в обороні». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Дії солдата в обороні»

Тема 13. Організація та методика проведення занять з прикладної фізичної підготовки.

Організація і методика проведення уроків з розділу: «Прикладна фізична підготовка». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з ПФП за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з розділу «Прикладна фізична підготовка». Складання залікових конспектів проведення уроку з прикладної фізичної підготовки: «Визначення вихідного рівня фізичної підготовленості». Організація і методика проведення уроку з прикладної фізичної підготовки: «Визначення вихідного рівня фізичної підготовленості». Складання залікових конспектів проведення уроку з прикладної фізичної підготовки: «Розучування та тренування прийомів рукопашного бою». Організація і методика проведення уроку з прикладної фізичної підготовки: «Розучування та тренування прийомів рукопашного бою»

Тема 14: Методика проведення занять з розділу «Вогнева підготовка».

Складання залікових конспектів проведення уроку з вогневої підготовки: «Постріл та його періоди». Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Постріл та його періоди». Складання залікових конспектів проведення уроку з вогневої підготовки: «Траєкторія та її елементи». Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Траєкторія та її елементи». Складання залікових конспектів проведення уроку з вогневої підготовки: «Способи визначення відстаней до цілі». Організація і методика проведення уроку з вогневої підготовки: «Способи визначення відстаней до цілі».

Тема 15: Організація уроків зі стройової підготовки.

Організація і методика проведення уроків зі стройової підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків зі стройової підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Ознайомлення з методикою проведення уроків зі стройової підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни». Підготовка до проведення занять зі стройової підготовки. Складання залікових конспектів проведення уроку зі стройової підготовки: «Стройове положення. Повороти на місці». Організація і методика проведення уроку зі стройової підготовки: «Стройове положення. Повороти на місці». Складання залікових конспектів проведення уроку зі стройової підготовки: «Рух стройовим та похідним кроком». Організація і методика проведення уроку зі стройової підготовки: «Рух стройовим та похідним кроком»

Тема 16: Методика проведення занять з військової топографії.

Підготовка до проведення занять з розділу «Військова топографія». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Сутність орієнтування на місцевості». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Сутність

орієнтування на місцевості». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Магнітний азимут та його визначення». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Магнітний азимут та його визначення».

Тема 17: Методика проведення теоретичних занять з розділу «Тактична підготовка».

Підготовка до проведення занять з розділу «Тактична підготовка».

Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Поняття про бій». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Поняття про бій». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Обов'язки солдата в бою». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Обов'язки солдата в бою». «Організаційна структура механізованого відділення». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Організаційна структура механізованого відділення».

Тема 18: Методика проведення теоретичних занять з розділу «До медична допомога».

Організація і методика проведення уроків з розділу: «До медична допомога». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з МСП за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з розділу «До медична допомога». Складання залікових конспектів проведення уроку: «Види кровотеч. Перша допомога при кровотечах». Організація і методика проведення уроку «Види кровотеч. Перша допомога при кровотечах». Складання залікових конспектів проведення уроку: «Перша допомога при переломах та вивихах». Організація і методика проведення уроку «Перша допомога при переломах та вивихах».

Тема 19: Організація та методика проведення занять зі стройової підготовки.

Підготовка до проведення занять зі стройової підготовки. Складання залікових конспектів проведення уроку зі стройової підготовки: «Військове привітання на місці та під час руху». Організація і методика проведення уроку зі стройової підготовки: «Військове привітання на місці та під час руху». Складання залікових конспектів проведення уроку зі стройової підготовки: «Підхід до начальника та повернення до строю». Організація і методика проведення уроку зі стройової підготовки: «Підхід до начальника та повернення до строю». Складання залікових конспектів проведення уроку зі стройової підготовки: «Стройові прийоми та рухи зі зброєю». Організація і методика проведення уроку зі стройової підготовки: «Стройові прийоми та рухи зі зброєю».

Тема 20: Методика проведення теоретичних занять з розділу «Тактична підготовка».

Підготовка до проведення занять з розділу «Тактична підготовка». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Боротьба з танками та броньованою технікою противника». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Боротьба з танками та броньованою технікою противника». Складання залікових конспектів проведення уроку з тактичної підготовки: «Види інженерних загороджень». Організація і методика проведення уроку з тактичної підготовки: «Види інженерних загороджень».

Тема 21: Організація та методика проведення уроків з розділу «Збройні сили України на захисті Вітчизни»

Організація і методика проведення уроків з розділу «Збройні сили України на захисті Вітчизни». Складання залікових конспектів: «Ознайомлення з організацією і методикою проведення уроків з історії українського війська за програмою предмету «Захист Вітчизни»». Підготовка до проведення занять з історії українського війська. Складання залікових конспектів проведення уроку: «Основні історичні етапи розвитку українського війська». Організація і методика проведення уроку «Основні історичні етапи розвитку українського війська». Складання залікових конспектів проведення уроку: «Структура Збройних сил України». Організація і методика проведення уроку «Структура Збройних сил України». Складання залікових конспектів проведення уроку: «Військова присяга та військова символіка України»

Тема 22: Організація уроків з тактичної підготовки.

Обговорення організації та методики проведення уроків з тактичної підготовки «Дії солдата у складі механізованого відділення в обороні». Складання залікових конспектів: «Методи навчання на уроках з тактичної підготовки: «Дії солдата у складі механізованого відділення в обороні». Підготовка до уроку з тактичної підготовки. Складання залікових конспектів «Підбір навчального матеріалу до заняття: «Дії солдата у складі механізованого відділення в обороні». Складання план-конспекту уроку: «Дії солдата у складі механізованого відділення в обороні». Методика проведення уроку з тактичної підготовки «Дії солдата у складі механізованого відділення в обороні».

Тема 23. Організація уроків з основ міжнародного гуманітарного права.

Особливості організації і методика викладання уроків з розділу «Основи міжнародного гуманітарного права». Складання залікових конспектів «Методи проведення занять, які застосовуються на уроках з «Основи міжнародного гуманітарного права». Організація та методика проведення занять з «Основи міжнародного гуманітарного права» у формі кіно уроку. Складання план-конспекту уроку: з «Основи міжнародного гуманітарного права». Складання план-конспекту: «Ведення бойових дій з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права». Методика проведення уроку: «Ведення бойових дій з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права»

Тема 24. Організація уроків з розділу «Загальновійськової підготовки».

Обговорення організації та методики викладання занять з розділу «Загальновійськова підготовка». Складання залікових конспектів «Ознайомлення з методами проведення занять, які застосовуються на уроках з розділу «Загальновійськова підготовка». Складання залікових конспектів: «Підбір навчального матеріалу до уроку: «Вивчення дій днювального роти». Методика проведення уроку «Вивчення дій днювального роти». Складання план-конспекту уроку «Призначення та завдання вартової служби». Методика проведення уроку «Призначення та завдання вартової служби».

4.Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- законодавчі і нормативні правові документи, що стосуються проблем стану та розвитку військової освіти в Україні;
- основи загальнонормативних дисциплін в обсязі, який необхідно мати для рішення педагогічних, науково-методичних і організаційно-управлінських завдань;
- вимоги регламентуючих документів з організації викладання предмету «Захист Вітчизни»;
- основи військової психології та педагогіки, організацію і методику підготовки молоді до захисту Вітчизни;
- форми та методи роботи, які забезпечують практичне військово-патріотичне виховання молоді; вимоги у галузі військово-патріотичного виховання, вимоги військових статутів Збройних Сил України, характер і зміст служби в кожному роді військ;
- сучасні досягнення у галузі військової науки і техніки, історії вітчизняного воєнного мистецтва;
- нормативні вимоги до елементів навчально-матеріальної бази для викладання предмету «Захист Вітчизни»; технічні засоби навчання та їх дидактичні можливості;
- зміст та організацію викладання предмету «Захист Вітчизни» в навчальному закладі, програми і підручники, питання формування різних колективів і керування ними;
- принципи та порядок збору, систематизації, узагальнення і використання інформації, проведення наукових досліджень і методичної роботи, підготовка інформаційних і науково-методичних матеріалів;
- значення основ інформаційної культури в загальній і професійній освіті людини, вплив засобів сучасної інформаційної технології на науково-технічний розвиток суспільства;
- порядок використання в навчальному процесі комп'ютерної техніки і відповідного програмного забезпечення як загального, так і спеціального призначення, розуміння методичних ідей використання методів і засобів сучасної інформаційної технології;

- засоби управління навчальною діяльністю учнів;
- форми контролю в навчально-виховному процесі.

вміти:

- організовувати та проводити заняття з предмету «Захист Вітчизни» відповідно до програми предмету;
- застосовувати отримані знання при рішенні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань;
- застосовувати інтерактивні методи навчання в розв'язанні виховних, педагогічних і освітніх завдань у практичній роботі;
- вести навчально-виховну роботу з підготовки молоді до захисту Вітчизни, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу, оцінювати рівень їх військової підготовки, сприяти становленню їх, як захисників Вітчизни, прищеплювати учням потребу постійного фізичного самовдосконалення, інтерес до військово-прикладних видів спорту;
- використовувати навчально-лабораторне обладнання, зброю, військові прилади, спорядження, літературу, технічні засоби навчання та сучасну техніку;
- керувати військово-патріотичною роботою навчально-виховного закладу, проводити екскурсії, огляди і походи, військово-спортивні заходи, організовувати пошукову діяльність учнів, приймати участь у створенні тематичних музеїв;
- сприяти розповсюдженню у навчально-педагогічних колективах необхідних знань з основ цивільного захисту, вивчати техніку, способи попередження найбільш небезпечних наслідків масових уражень у надзвичайних ситуаціях та прийомам надання допомоги потерпілим;
- використовувати різноманітні методи і форми навчання, застосовувати прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою, суспільною і спортивною діяльністю;
- забезпечувати облік, зберігання та безпечне використання зброї та військово-технічного майна, військово-спортивних споруд та приладів, вирішувати питання обладнання військово-спортивних споруд та об'єктів навчально-матеріальної бази;
- здійснювати моральне і естетичне виховання учнів;
- аналізувати, узагальнювати і розповсюджувати передовий педагогічний досвід, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію, застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання інформації, орієнтуватися в спеціальній літературі з профілю підготовки і суміжним питанням, здійснювати науково-дослідницьку і методичну діяльність;
- вести лекційно-просвітницьку роботу;
- володіти навичками вдосконалювання та розвитку свого навчального потенціалу в середній загальноосвітній школі трьох ступенів, спеціалізованих школах, гімназіях, ліцеях, коледжах та учбово-виховних комплексах;
- володіти методами планування навчально-виховної діяльності в професійно-технічних училищах, науково-виробничих центрах, учбово-курсних кабінетах, технікумах та коледжах.

5. Статус у навчальному плані.

Варіативна дисципліна із циклу професійних компетентностей студента.

6. Лектор: доктор філософії у галузі освіти, доцент Лелека В.М.

7. Форми і методи навчання: Лекційні, лабораторні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

9. Мова викладання: українська.

1. Ідентифікація

Шифр: ВНД 2.2.5	Характеристика навчального курсу
<i>Кількість кредитів відповідних ЄКТС: 3</i> <i>Загальна кількість годин: 90 год.</i> <i>Тижневих годин: 5 семестр – 2 год.</i>	Варіативна Курс: III Семестр: 5 Лекції: 6 год. Лабораторні заняття: 24 год. Практичні заняття: 14 год. Самостійна робота: 46 год. Вид контролю: залік

2. Мета курсу: підготувати викладача предмету «Захист Вітчизни», який володіє глибокими військовими знаннями, особливо з основ теорії та практики застосування підрозділів у сучасному загальновійськовому бою; знає закони та принципи збройної боротьби, найновіші досягнення науки та техніки; добре знає стрілецьку зброю, правила її експлуатації, зберігання та застосування в бойовій обстановці, вміє підготувати озброєння до стрільби та впевнено вражати цілі з допомогою стрілецької зброї.

3. Опис курсу.

Тема 1: Стрйові прийоми та рухи без зброї та зі зброєю. Стрій та його елементи.

Стрйове положення. Повороти на місці. Обов'язки солдата перед шиккуванням та в строю. Порядок здійснення шиккування в розгорнутий стрій. Порядок здійснення шиккування в похідний стрій. Рух стрйовим та похідним кроком. Повороти під час руху. Військове привітання на місці та під час руху. Підхід до начальника та відхід від нього. Вихід зі строю та повернення в стрій.

Тема 2: Основи загальновійськового бою. Види вогню та маневру. Обов'язки солдата в бою. Екіпіровка солдата. Способи пересування на полі бою. Дії солдата в обороні. Боротьба з танками та броньованою технікою противника. Порядок дій спостерігача. Бойова характеристика танків та авіації, їх застосування в сучасному ЗВБ.

Тема 3: Дії солдата у складі механізованого відділення. Основні види інженерних загороджень. Організаційно - штатна структура механізованого відділення. Вивчення ТТХ озброєння механізованого відділення. Дії спостерігача. Боротьба з авіацією противника. Сутність орієнтування на місцевості. Рух за азимутом. Визначення сторін горизонту за місцевими предметами.

Тема 4: Стрілецька зброя та поводження з нею. Тактико-технічна характеристика, призначення та загальна будова автомата АК-74. Призначення основних частин та механізмів АК. Порядок неповного розбирання автомату. Робота частин та механізмів під час заряджання та стрільби. Приладдя автомату. Порядок чищення та змащення АК. Підготовка автомату до стрільби. Затримки при стрільбі та способи їх усунення. Постріл і його періоди.

Тема 5: Основи стрільби. Ведення вогню з місця по нерухомим цілям та цілям, що з'являються. Основи стрільби. Траєкторія її суть та значення. Вивчення елементів траєкторії. Способи визначення відстаней до цілей, рішення вогневих задач. Вивчення загальної будови малокаліберної гвинтівки ТОЗ-8, її призначення та тактико-технічної характеристики. Підготовка до виконання 1-ї вправи стрільби з малокаліберної гвинтівки. Виконання нормативів вогневої підготовки. Призначення, бойові властивості та загальна будова ручних гранат.

Тема 6: Основи військових статутів ЗС України. Військовослужбовці та стосунки між ними. Поняття про військові статuti ЗСУ. Внутрішній порядок. Розміщення військовослужбовців, утримання приміщень. Розподіл часу та повсякденний порядок. Добовий наряд. Організація служби добового наряду роти. Вивчення обов'язків днювального роти. Військова дисципліна, її сутність та значення. Обов'язки військовослужбовця щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення та стягнення, які застосовуються до солдат.

4. Завдання курсу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- організаційно-штатну структуру, озброєння, бойову техніку, бойові можливості механізованих підрозділів, порядок їх застосування; основи сучасного загальновійськового бою, організацію та порядок ведення бою; організацію, озброєння та тактику дій підрозділів іноземних армій;

- призначення, бойові властивості, тактико-технічні характеристики та будову стрілецької зброї; правила стрільби зі стрілецької зброї; вимоги курсу стрільб до організації, порядку проведення стрільб та заходів безпеки під час стрільби;

- законодавчу основу та вимоги військових статутів ЗС України; положення стройового статуту ЗС України; обов'язки військовослужбовця, солдата, командира відділення, форми та методи роботи командира взводу по підтримці внутрішнього порядку та високої військової дисципліни у підрозділі;

вміти:

- діяти у складі механізованого відділення; ефективно застосовувати бойові можливості штатного озброєння та бойової техніки; виконувати нормативи тактичної підготовки, які передбачені для особового складу механізованих підрозділів;

- готувати стрілецьку зброю до стрільби; виконувати передбачені програмою нормативи вогневої підготовки;

- застосовувати вимоги військових статутів ЗС України під час виконання загальних обов'язків військовослужбовця; точно виконувати та чітко і правильно застосовувати положення військових статутів під час занять зі стройової підготовки, несення внутрішньої служби; вміло застосовувати раціональні форми та методи роботи, які забезпечують зразкову стройову виучку особового складу, підтримку твердого внутрішнього порядку, високої військової дисципліни у підрозділі; виховувати та навчати особовий склад у дусі неухильного виконання вимог загальновійськових статутів, розвивати свідоме ставлення до виконання військового обов'язку та особисту відповідальність за захист України.

5. Статус у навчальному плані.

Варіативна дисципліна із циклу професійних компетентностей студента.

6. Лектор: доктор філософії у галузі освіти, доцент Лелека В.М.

7. Форми і методи навчання: лекційні, лабораторні та практичні заняття з використанням сучасних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

8. Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

9. Мова викладання: українська

